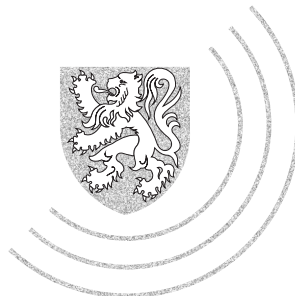

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 december 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2004**

BELEIDSBRIEF

**Economie
Beleidsprioriteiten 2003-2004**

BELEIDSBRIEF

**Economisch Overheidsinstrumentarium
Beleidsprioriteiten 2003-2004**

BELEIDSBRIEF

**Landbouw en Visserij
Beleidsprioriteiten 2003-2004**

BELEIDSBRIEF

**Werkgelegenheid
Beleidsprioriteiten 2003-2004**

BELEIDSBRIEF

**Toerisme
Beleidsprioriteiten 2003-2004**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heren Mathieu Boutsen, Frans De Cock, Jan Laurys,
Eddy Schuermans en Guy Sols en mevrouw Veerle Declercq
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Jan Laurys, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Frans De Cock, Didier Ramoudt, Guy Sols, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Jan Penris, Roland Van Goethem ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ilse Van Eetvelde, de heer Jef Van Looy ;

de heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Miel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heren Carlo Daelman, Leo Peeters ;

de heer Flor Ory ;

de heer Jan Loones.

*Zie :***15** (2003-2004)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 8 : Amendementen
- Nr. 9-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 9-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr.9-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 9-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

12-A (2002-2003)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2003-2004)

- Nr. 1-A : Algemene toelichting
- Nr. 1-B : Toelichting per programma + Addendum

16 (2003-2004)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof + Erratum

*Zie ook :***1903** (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1904 (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1910 (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1920 (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1923 (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
DEEL I. Bevoegdheden van mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government	4
I. Toelichting door de minister	4
II. Bespreking	9
DEEL II. Bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie	15
I. Toelichting door de minister	16
II. Bespreking	18
DEEL III. Bevoegdheden van de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking	23
I. Toelichting door de minister	23
II. Bespreking	30
DEEL IV. Bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	31
I. Toelichting door de minister	31
II. Bespreking van de bevoegdheid Werkgelegenheid	32
III. Bespreking van de bevoegdheid Toerisme	41
DEEL V. Indicatieve stemming	43
 BIJLAGEN	
1. Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Economie	47
2. Gegevens over de aanvragen in verband met de vogelpest	71
3. Gegevens over de afbouw van de veestapel	75
4. Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Werkgelegenheid	81
5. Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Toerisme	87

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 19, 20, 25 en 27 november 2003 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004 besproken.

Conform het Reglement werden in samenhang met dit ontwerp van decreet eveneens de beleidsbrieven besproken.

Voor de behandeling werden de aan de commissie toegewezen bepalingen uit de algemene uitgavenbegroting verdeeld volgens de bevoegdheden van de verschillende ministers. Dit verslag is opge maakt op basis van die bevoegdheidsverdeling :

Deel I : bevoegdheden van mevrouw Patricia Ceysens , Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government ;

Deel II : bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie ;

Deel III : bevoegdheden van de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking ;

Deel IV : bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

De verslaggeving werd door de commissie aan de volgende verslaggevers toegewezen :

Deel I : de heren Mathieu Boutsen, Frans De Cock en Jan Laurys ;

Deel II : mevrouw Veerle Declercq en de heer Eddy Schuermans ;

Deel III : mevrouw Veerle Declercq en de heer Frans De Cock ;

Deel IV : de heren Jan Laurys en Guy Sols.

Deel I. Bevoegdheden van mevrouw Patricia Ceysens , Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government

De bevoegdheden van de mevrouw Patricia Ceysens , Vlaams minister van Economie, Buiten-

lands Beleid en E-government hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Decreetsbepalingen : artikelen 14 (programma's 51.10, 51.50 (ba. 44.01), 52.20) 110, 130 en 132

Begrotingstabel – afdeling I : programma's 50.1, 51.1, 51.2, 51.5 (ba. 12.02, 12.03, 12.04 ; 44.01 ; 74.02), 51.9 (samen met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden) en 52.2

Begrotingstabel – afdeling III : DAB Investeren in Vlaanderen

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Grindfonds, Fonds Flankerend Economisch Beleid

In samenhang met die begrotingsbepalingen werd ook de beleidsbrief Economie van de minister (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1923/1*) besproken. De besprekingen vonden plaats op 20 en 27 november 2003.

I. Toelichting door de minister

Minister Patricia Ceysens geeft vooraf de opbouw van haar toelichting weer. Eerst zal ze ingaan op het ruime economische kader om vervolgens de hoofdlijnen van haar actieplan uiteen te zetten. Dat actieplan is geïnspireerd op creativiteit, competitiviteit en connectiviteit. Per spoor volgt een overzicht van de stand van zaken en van alle in 2004 geplande acties.

In het laatste jaar van de regeerperiode wordt in de eerste plaats werk gemaakt van de afronding en de implementatie van de beleidsvisie zoals omschreven in de beleidsnota van 1999, de daaropvolgende beleidsbrieven en het actieplan Ondernemen dat in februari 2002 werd gelanceerd. Een groot deel van de acties is logischerwijze al gepland of gedeeltelijk uitgevoerd, wat de minister echter niet belet heeft eigen accenten te leggen. In de toelichting zal ze telkens de kostprijs van het beleid vermelden.

De impact van de studie van professor Sleuwaegen en zijn medewerkers bewijst de noodzaak van het steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen en Innovatie, dat het economische beleid in tegenstelling tot vroeger in een duidelijke richting stuurt. Uit de studie blijkt voorts dat een groot deel van de Vlaamse economie onder de internationale druk staat.

De strategie van prijsconcurrentie is niet altijd houdbaar. Een te sterke overshooting van de kosten wordt snel afgestraft door de sterker wordende internationale concurrentie. De werkgelegenheid lijdt daaronder. Het is daarom belangrijk dat de Vlaamse ondernemingen kunnen blijven functioneren in een competitieve omgeving. Dat is een van de thema's op de Ondernemerschapconferentie die recent van start is gegaan. Deze conferentie streeft naar een breed maatschappelijk gesteund actieplan met de ambitie om het socio-economische weefsel opnieuw zuurstof te geven. Dat is een voorwaarde om economische groei te vertalen in meer werkgelegenheid.

Naast een beheersing of zelfs verlaging van de kosten, biedt een verschuiving van de verwerkende nijverheid naar de dienstensector heel wat kansen. Belangrijk is daarbij dat enerzijds voor een innovatieve en creatieve aanpak wordt gekozen en anderzijds de marktwerking mogelijk wordt in thans afgeschermdesectoren.

Vlaanderen heeft een uniek locatievoordeel als toegangspoort tot de rest van Europa. Vlaanderen positioneren als distributiehubs en als een centrum voor value added logistics en postponed production processing, is bijgevolg een waardevolle strategie. De zich wijzigende globale machtsverhoudingen zorgen voor opportuniteiten voor onze regio. Het Verre Oosten, en meer bepaald China profileert zich als locatie voor verwerkende activiteiten, wat tot gevolg heeft dat binnen vijf jaar heel wat Aziatische concerns op zoek zullen gaan naar een goede locatie voor hun Europees distributiecentrum. Een pro-actieve focusstrategie van het agentschap Internationaal Ondernemen ondersteund door het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL) als excellentiepool moet de nieuwe wereldspelers van de Vlaamse troeven als ideale hub overtuigen. Vlaanderen heeft bovendien een aantal troeven om intelligent met logistieke processen om te gaan. Het VIL werkt momenteel aan een analyse om de mogelijkheden van radiofrequency tags toe te passen in de logistieke sector. Het feit dat het VIL voor deze technologie kan terugvallen op de kennis van IMEC vormt een bijkomende troef.

Uit recent studiewerk blijkt dat design en vormgeving belangrijke elementen zijn in de upgradering van producten en zelfs processen. Uiteindelijk resulteert dat in producten met een hogere toegevoegde waarde waardoor ze beter bestand zijn tegen de hoge kosten die Vlaanderen kenmerken. Het is in die zin alarmerend dat Vlaanderen in vergelijking met andere buurregio's relatief weinig investeert in industriële vormgeving. Met de creatie

van een excellentiepool moet daar in 2004 verandering in komen.

Deze beleidsbrief plaatst de opwaardering van onze economie centraal. Drie sleutelbegrippen spelen daarin een rol: creativiteit, competitiviteit en connectiviteit. De inspiratie voor dit model werd gehaald uit het vernieuwende onderzoek van Richard Florida. Daarnaast werd voortgebouwd op het actieplan Ondernemen. Vervolgens geeft minister Ceysens een overzicht van de belangrijkste acties uit de beleidsbrief, wat er al gerealiseerd van is en wat nog op het programma staat.

Creativiteit vormt het eerste spoor. Minister Ceysens wil ondernemerschap, partnerschap en innovatie stimuleren. De maatregelen om ondernemerschap te stimuleren zijn belangrijk. Dat gebeurt door de brugprojecten onderwijs-ondernemen te lanceren waarvan er dit najaar na een succesvolle call 17 werden geselecteerd. In de loop van dit schooljaar worden ze geïmplementeerd. Daarvoor is een budget van 2,5 miljoen euro gereserveerd.

Voorts wordt de tweede editie van BIZIDEE gelanceerd. Alles wijst erop dat het succes van de eerste editie zal overtroffen worden. Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2004 werd geopteerd om de steun om te vormen tot een structurele bijdrage door een nominatieve subsidie van 600.000 euro aan de vzw Ondernemingsplanwedstrijd.

De mini-ondernemingen worden voort gesteund. Met de uitbreiding tot projecten in de Vlaamse secundaire scholen in Brussel wordt de interventie aan de vzw Vlaamse Jonge Ondernemingen opgetrokken van 793.000 euro tot 855.000 euro om een bijkomende coördinator te kunnen aantrekken.

Het concept van de peterschapsprojecten wordt in een nieuw kleedje gestoken. De belangrijkste vernieuwing is dat ondernemingen ook met opleidingscheques kunnen betalen. Bovendien wordt het soort projecten verruimd dat onder het stelsel kan worden betoelaagd. De eerste oproep wordt normaliter op 24 november gelanceerd. Daarvoor is een budget van 2,5 miljoen euro vrijgemaakt.

De adviescheques vormen een laagdrempelig instrument om het ondernemerschap te stimuleren. Het zet ondernemingen aan om gebruik te maken van professioneel advies. Het systeem vormt een essentiële hoeksteen om faillissementen te vermijden want te veel bedrijven gaan failliet door onkunde of gebrek aan professionalisme. De maatregel kent een onverwacht groot succes: van de 333.000 cheques zijn er op nog geen 8 maanden al

meer dan 300.000 gereserveerd. Met deze maatregel is al vijf maal meer bereikt dan met de adviespremie. In 2004 wordt voor dit initiatief opnieuw 5 miljoen euro vrijgemaakt.

Voorts worden nog talloze acties gesteund die het imago van de bedrijfswereld verbeteren : Trends Gazellen, Open Bedrijvendag en De Dag van de Klant. Omdat het ondernemersimago versterken een belangrijk aandachtspunt blijft, wordt daartoe opnieuw 700.000 euro ingeschreven.

Een tweede maatregel is het financieren van ondernemingen. Dit jaar wordt daarvoor een belangrijke stap gezet. Deze week start de eerste call voor onze groeipremie voor KMO's en dit ter vervanging van de traditionele expansiesteun. Dertig miljoen euro wordt ingezet om KMO's zuurstof te geven bij de realisatie van hun innovatieve projecten. De administratie heeft het beste van zichzelf gegeven om dit ambitieuze project tot een goed einde te brengen.

De minister feliciteert alle betrokken medewerkers. Er werd immers opnieuw resoluut gekozen voor een internetplatform om de maatregel te lanceren. Dat is, gelet op de complexiteit van de dossiers, niet eenvoudig. Vermits de minister bevoegd is voor e-government staat zij volledig achter de gekozen methode om de instrumenten op het internet aan te bieden. Ervaringen met die werkwijze voor opleidingscheques en adviescheques zijn positief. Sinds dinsdag is het systeem toegankelijk voor de geïnteresseerde KMO's. De informatiecampagne start binnenkort.

Voor de grote ondernemingen verwacht de minister groen licht van de Europese Commissie om ook daar het nieuwe regime in te voeren. Het nieuwe systeem van expansiesteun krijgt in de begroting een budget van iets meer dan 90 miljoen euro. Daarnaast werd er nog 10 miljoen euro ingeschreven om de dossiers ingediend volgens de oude regeling, af te handelen.

Een tweede aspect met betrekking tot de financiering van ondernemingen vormt de ARKimedees-regeling, die volgende week voor de eerste maal aan bod komt in deze commissie. De minister betreurt dat het dossier nog niet ver gevorderd is, maar de tegenwerking van onder andere het Waals Gewest en de lange doorlooptijd van een groot aantal verplichte adviezen, zijn verschoningsgronden. Ze hoopt dat de parlementaire behandeling vlotter zal verlopen. Het noodzakelijke uitvoeringsbesluit is al in behandeling, zodat dat ook niet voor vertraging kan zorgen. Reeds vroeger werd een bedrag van

12,5 miljoen euro aan PMV gestort om de financiële dekking van de maatregel te garanderen.

Tot slot is de minister verheugd dat in het dossier van het Waarborgfonds voortgang geboekt wordt. Zoals haar voorganger al enkele malen heeft toegelicht, is er nogal wat mis met de juridische verantwoording van dit vehikel. Problemen die worden veroorzaakt door de nogal snelle maar helaas niet altijd efficiënte wijze van aanpak van dat dossier in vorige regeerperiodes. Eenmaal er een wettelijke basis is, kan meteen met de implementatie worden gestart. Het uitvoeringsbesluit voor de vernieuwde regeling van het waarborgfonds werd reeds door de Vlaamse regering goedgekeurd. Er is eveneens een gunstig SERV-advies. Het besluit kan dus ditmaal onmiddellijk naar de Raad van State worden gestuurd. De regeling werd voorts al volledig in lijn gebracht met de KMO-richtlijn van de EU zodat een aanmelding niet vereist is : opnieuw een tijds-winst van enkele maanden.

Het Hermesfonds voorziet in 2004 nog in de nodige middelen die, éénmaal de transitie van de Nationale Kas van het Beroepskrediet naar PMV generaliseerd is, naar PMV kunnen worden getransfereerd.

Volgende nieuwe acties zijn gepland in 2004. In de eerste plaats zijn er de starterscheques. Die maatregel moet Vlamingen de nodige middelen beschikbaar stellen om met een onderneming te starten. Deze maatregel maakt trouwens deel uit van het werkgelegenheidsakkoord 2003/2004. Dat impliceert onder andere dat bijkomende middelen beschikbaar zijn voor deze maatregel.

Naar analogie met de adviescheques kan een pre-starter maximaal 167 cheques met een zichtwaarde van 30 euro bestellen. Voor elk van deze cheques draagt de Vlaamse overheid 75 procent bij. Bijkomend voordeel is dat veel meer vormen van advies kunnen worden betoelaagd. Zo is de drempel voor prestarters zo laag mogelijk. Met het budget van 7 miljoen euro kunnen we in 2004 dus minimaal 2000 starters bereiken.

De business angels worden in een nieuw kledje gestoken. Naast het formeel risicokapitaal moet ook het informeel risicokapitaal worden gestimuleerd. Informeel risicokapitaal wordt verstrekt door private investeerders. Binnen de groep van private investeerders wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de 'family, friends and fools' : de personen die de ondernemer, op zoek naar kapitaal, al van voor de zoektocht kennen en bereid zijn hun centen in de betrokken man of

vrouw te investeren. Die groep van investeerders heeft niet noodzakelijkerwijze ook een toegevoegde waarde voor de betrokken ondernemer. Anderzijds zijn er de zogenaamde business angels : private personen die, naast het feit dat ze middelen hebben en bereid zijn deze onder de vorm van risicokapitaal te investeren, ook hun ervaring en hun contacten willen doorgeven aan de ondernemer.

Na drie jaar pionierswerk raakt business-angelfinanciering langzaam aan geïntroduceerd in Vlaanderen, maar blijkt tevens dat de verwachte resultaten veel te optimistisch waren : na drie jaar financieren netwerken zichzelf niet. De Vlaamse BAN's (business-angelnetwerken) hebben weliswaar minder kosten gegenereerd dan voorzien, maar tegelijkertijd bleven ook de inkomsten onder de verwachtingen. In binnen- en buitenland blijkt 3 jaar onvoldoende om de noodzakelijke kritische massa te bereiken van ondernemers en business angels, die door middel van het betalen van bijdragen (fees) voor de vereiste inkomsten moeten zorgen. Verdere steunverlening moet bijgevolg afhankelijk zijn van een meer effectieve werking van de netwerken. Schaalvergroting is hiervoor cruciaal.

Tegen 2004 moeten de vier bestaande netwerken zijn gefuseerd waarbij de verschillende modi operandi en prijszettingen worden geharmoniseerd. Daarbij worden de "best practices" van elke BAN als norm genomen. De fusie zorgt voor schaalvergroting van de marktplaats waardoor het netwerk aantrekkelijker is voor potentiële business angels en ondernemers : ondernemers worden op een snellere manier in contact gebracht met meer business angels en business angels krijgen toegang tot meer projecten van ondernemers. De eerste resultaten van de schaalvergroting zouden al in 2004 merkbaar moeten zijn. Belangrijker nog is dat de fusie het netwerk de zo noodzakelijke kritische massa en het groeipotentieel moet geven om daadwerkelijk uit te groeien tot een effectieve marktplaats. Afzonderlijk zouden de netwerken nog vele jaren nodig hebben om een dergelijke schaal te verkrijgen.

Over een periode van 3 jaar, 2004-2006, zal maximaal 1.155.000 euro steun worden toegekend aan het fusienetwerk. Vernieuwend is dat de steunverlening niet langer louter op basis van bewezen kosten zal gebeuren, maar gedeeltelijk op basis van outputindicatoren. Veertig procent van de steun zal afhangen van het aantal gelanceerde projecten, eerste contacten, aangesloten business angels en bewezen overeenkomsten. Aan elk van deze indicatoren is een steunbedrag gekoppeld.

Ten derde behandelt de minister de excellentiepolen. Creativiteit heeft ook belangrijke repercussies op innovatie. Ook voor 2004 wenst zij opnieuw 30 miljoen euro te reserveren voor de creatie van een aantal excellentiepolen. Kennis is immers belangrijk en heeft bijgevolg ook een economische dimensie.

Essentieel bij deze excellentiepolen is gevolg te geven aan bottom-up processen bij de betrokken economische actoren. Die excellentiepolen werden niet top-down gedicteerd door een overheid, maar bieden wel degelijk een antwoord op vragen van de actoren.

Zoals de minister heeft gesteld in een paneldiscussie op het VEV heeft zij het moeilijk met een overheid die ergens keuzes moet maken voor sectoren. Wordt de voedingssector gesteund of wordt er gefocust op de zogenaamde high-techsectoren ?

Een analyse van de 1030 Trends Gazellen heeft de minister in elk geval geleerd dat gazellen in alle sectoren voorkomen, ook in de zogenaamde traditionele oude sectoren als voeding en textiel. Sterker nog de sector met het procentueel hoogste aantal gazellen is de tabaksverwerkende nijverheid waar een viertal familiale bedrijven sterke prestaties leveren.

Die analyse leert haar dat succes niet zozeer verbonden is aan bepaalde sectoren maar veeleer wel aan de strategie van de onderneming zelf. Succes wordt bepaald door ondernemingen en veel minder door de sector. Als de minister de Zweedse professor Njorstrom op het VEV-congres goed heeft begrepen, mag niet blind gefocust worden op best practices uit het buitenland. Klakkeloos imiteren van bijvoorbeeld het Finse model zou wel eens nefast kunnen uitdraaien. Het succes van Nokia kan verklaard worden door een beslissing op het juiste moment, op de juiste plaats door de juiste mensen.

Vlaanderen heeft daarentegen een sterke voedingssector, getuige daarvan zijn de talrijke gazellen in die sector. Het lijkt haar dan ook een sterkere en meer zinvolle strategie om die voedingsnijverheid op te tillen tot wereldschaal. Ook de andere voorgestelde excellentiepolen proberen verder te bouwen op interessante sporen voor de toekomst. E-government en breedbandcommunicatie kunnen bouwen op onze expertise rond breedband. Design Vlaanderen heeft dan weer de ambitie om de beschikbare kennis in dit veld te bundelen. Dat is ook het geval in de excellentiepool over jong ondernemerschap.

Bedoeling is dat elk van deze excellentieplannen over een uitgewerkt businessplan beschikt in het voorjaar van 2004. Op basis van deze plannen zal dan de beschikbare enveloppe van 30 miljoen euro worden gealloceerd.

Het tweede spoor is de competitiviteit. Een belangrijk aspect hiervan is het probleem van de administratieve lastenverlaging. De Vlaamse regering heeft vorige week haar principiële goedkeuring gegeven voor het Huis van de Vlaamse Economie en daaraan gekoppelde Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen.

Zoals in de beleidsbrief wordt toegelicht, is het de bedoeling om van dit Huis een soort van vijfde colonne te maken die Vlamingen de stap doet zetten om met een onderneming te beginnen. Meer nog dan in de initiële teksten staat bewustmaking en promotie van het ondernemerschap centraal. Anderzijds blijven de uitgangspunten van accountmanagement behouden zodat het Huis ook een uniek aanspreekpunt kan worden voor Vlaamse dossiers. Ze verwijst naar expansiedossiers, naar de problemen van financieringen, werkgelegenheidsdossiers, ...

Naast het probleem van de administratieve lastenverlaging wil ze ook even de status van de ruimte voor ondernemen toelichten. Met het vernieuwde subsidiebesluit voor industrieterreinen en gebouwen is een belangrijke stap gezet om het tekort aan industrieterreinen aan te pakken. In het besluit staan specifieke maatregelen voor het ondersteunen van breedbandtechnologie en alles wat met e-connectiviteit te maken heeft. In budgettermen werd in de begroting een bedrag van 12,5 miljoen euro ingeschreven. Er werd voorts een oplossing gevonden voor het grijswaterprobleem en strategische innovatieve ruimtelijke-economische projecten krijgen verdere ondersteuning. Voor beide maatregelen samen werd in een krediet van bijna 4 miljoen euro voorzien.

Het project bedrijfsvriendelijke gemeente heeft groen licht gekregen. Zo komt er op termijn een duidelijke en gedetailleerde kijk op de lokale vestigingsproblemen van onze bedrijven. In de begroting 2004 is nog een klein krediet ingeschreven om het project volledig af te betalen.

Het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de ecologische nieuwe stijl, dat eveneens weldra het fiat zal krijgen van de Europese Commissie, zal in het voorjaar 2004 worden geïmplementeerd. Er werd een budget ingeschreven van bijna 55 miljoen euro om de bedrijven een steun in de rug bieden om ef-

fectief ecologisch verantwoorde technologie te integreren in hun bedrijfsprocessen. De maatregel werd dusdanig opgevat dat ook KMO's er meer gebruik van gaan maken.

Op het gebied van de lastenverlaging voor ondernemingen werd tot slot via het programmadecreet 2004 voorgesteld, en dit in uitvoering van het Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004, om het gewestelijke aandeel in de onroerende voorheffing voor bedrijven af te schaffen.

Verder licht de minister een aantal nieuwe acties toe. Ten eerste worden de opleidingscheques uitgebreid. In het programmadecreet van 2004 is een passus opgenomen om ook andere sectoren, bijvoorbeeld de landbouw, toe te laten om opleidingscheques in te zetten in hun opleidingstrajecten. De minister wijst erop dat opleidingscheques aan marktaandeel winnen. Waar in 2002 700.000 cheques werden besteld, zullen er dat dit jaar wellicht 1.250.000 zijn ; dat is een toename met bijna 80 procent.

Ten tweede zijn er de pilootprojecten om de Kyoto-lasten voor het bedrijfsleven te temperen.

Via de projectgebonden mechanismen kunnen reducties gerealiseerd worden in andere landen tegen een lagere kostprijs dan een aantal reducties via binnenlandse maatregelen. Dit is van belang voor het Vlaamse Gewest, aangezien de betrokken industriële sectoren vrijwillig al aanzienlijke inspanningen geleverd hebben om hun emissies te reduceren. Zij zullen dit engagement verder zetten via deelname aan het benchmarking convenant. Verder gaan met alleen maar binnenlandse maatregelen zou de kostprijs irrealistisch hoog kunnen laten stijgen in vergelijking met andere landen. Daarom zal de administratie Economie een pilootprogramma opstarten in nauwe samenwerking met de beleidsdomeinen Energie en Leefmilieu. Het uitgangspunt hierbij is dat de overheid niet rechtstreeks participeert in een project, maar bedrijven ondersteunt voor een deel van de administratieve inspanningen en meerkost van een CDM- of JI-project. Voor de emissiekredieten die gerealiseerd worden in de ondersteunde projecten, zal de Vlaamse overheid over een voorkeepsrecht beschikken. De doelstelling van het pilootprogramma is het verwerven van de nodige ervaring door de overheid en de bedrijfswereld met de complexe internationale procedures en standaarden voor de projectgebonden mechanismen. Dit moet zorgen voor de nodige basis om na de pilootfase op ruime schaal te kunnen starten met een programma

van projectgebonden mechanismen dat de noodzakelijke emissiekredieten oplevert.

Het derde spoor in de beleidsbrief is dat van de connectiviteit. Belangrijk is hier de voortgang van de acties rond het stimuleren van het internationaal ondernemen. De Vlaamse regering heeft recentelijk ook het licht op groen gezet voor de creatie van de FIT of het Vlaamse agentschap dat internationaal ondernemen moet helpen stimuleren. De minister wil de ontwerpen van decreet hierover nog tijdens deze legislatuur laten behandelen in het Vlaams Parlement.

Op het gebied van virtuele connectiviteit verwijst de minister naar de website www.ondernemen.vlaanderen.be, die reeds enige tijd geleden succesvol werd gelanceerd, waarbij de maatregelen van de opleidingscheques, adviescheques, groeipremie, concrete toepassingen zijn van de mogelijkheden van e-government. Bovendien werden deze maatregelen geplaatst onder een koepelsite, zodat de klant, na afdtoetsing met de centrale referentiedatabank, met één paswoord toegang krijgt tot alle maatregelen. Hier is pionierswerk verricht : de unieke klantenidentificatie zal de klant op termijn toelaten gestroomlijnd door de overheidssite te navigeren, niet enkel voor het bekomen van steun maar tevens voor erkenningen, vergunningen en dergelijke meer.

Ook voor 2004 werd een aanzienlijk krediet ingeschreven van meer dan 2,5 miljoen euro om de geïntegreerde e-governmentstrategie binnen het beleidsdomein Economie te ondersteunen.

Een en ander wordt trouwens duidelijk vertaald in het Actieplan reguleringsmanagement, waar de administratie economie wordt geloofd voor haar geïntegreerde aanpak. De Kenniscel Wetmatiging is ondertussen belast met de redactie van een economische impactfiche die elke beslissing van de Vlaamse regering in functie van administratieve lasten naar het economisch weefsel in kaart zal moeten brengen.

Vlaanderen wordt als een van de dichtstbevolkte regio's van de wereld en toegangspoort tot Europa voor heel wat logistieke stromen, zowat dagelijks geconfronteerd met de problematiek van dichtstlibbende wegen en het daaraan gekoppelde fileleed. Naast de noodzakelijke infrastructuurwerken zijn ook andere pistes nodig om Vlaanderen op dit vlak leefbaar te houden. De minister schuift hier twee nieuwe initiatieven naar voor. Enerzijds de idee om het statuut van het telewerken te verbeteren, een element dat werd ingebracht in de werkgelegen-

heidsconferentie, anderzijds de idee om een vraaggestuurd systeem te ontwikkelen, analoog met dit van de opleidings- en adviescheques maar ditmaal met als doelstelling het promoten van telewerken bij bedrijven. Bedrijven kunnen een bepaald contingent aan vouchers/cheques aanvragen bij een internetportaal, dat hen toegang geeft voor een aantal halve dagen vergaderruimte in een erkend bedrijfsgebouw. De erkenning is noodzakelijk om een zekere kwaliteitscontrole met betrekking tot het aanbod te garanderen. Dit idee werd ingebracht in de ondernemingsconferentie en indien positief onthaald zal de maatregel door haar diensten verder worden uitgewerkt teneinde een opstart in 2004 mogelijk te maken.

Volgens de minister is er gedurende het voorbije jaar opnieuw belangrijke vooruitgang geboekt op verschillende domeinen van het beleidsdomein Economie. Ze heeft nu nog een half jaar om de laatste klippen te ronden en vraagt daarvoor de steun van de commissie Economie.

De minister wijst er bovendien op dat in de schoot van de Vlaamse regering een voldoende groot budget werd gereserveerd om een daadwerkelijk flankerend beleid te voeren. Het Hermesfonds kreeg een begroting mee van 242,5 miljoen euro, wat in vergelijking met de begroting van 2003 een toename is met bijna 7 miljoen euro. Daarbij komen nog de 2,2 miljoen euro bij die voorzien is in het werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 voor de verruiming van de opleidingscheques en de 7,2 miljoen euro voor de lancering van de starterscheques, samen 9,4 miljoen euro. Dat bewijst dat het de Vlaamse regering menens met haar socio-economisch beleid. Ook voor de ondernemingsconferentie werd overigens een budget gereserveerd van minimaal 75 miljoen euro, waarmee ook een aantal economische maatregelen zullen worden gefinancierd.

II. Bespreking

De heer André-Emiel Bogaert heeft de indruk dat de beleidsbrief vrij vaag blijft wat betreft de engagementen die de Vlaamse regering aangaat. De lat wordt qua vooropgesteld beleid vrij hoog gelegd door de minister, maar er wordt eigenlijk te weinig gezegd over de input aan mensen en middelen voor de te bereiken doelstellingen.

De minister antwoordt dat de lat inderdaad erg hoog wordt gelegd. De minister beaamt dat het verwezenlijken van de doelstellingen een grote inzet van de administratie veronderstelt. Er wor-

den ook voor dit laatste jaar van de legislatuur een aantal nieuwe initiatieven genomen. Daarvoor zal men niet zomaar kunnen terugvallen op bestaande structuren of bestaande knowhow. Maar de manier waarop dat moet gebeuren kan moeilijk in de beleidsbrief beschreven worden, omdat het meer een dagelijks zoeken naar mogelijke oplossingen en werkmethoden zal zijn.

De heer Bogaert heeft ook een opmerking over het taalgebruik. Heel wat termen, zoals "intake-middelen" zijn moeilijk te begrijpen.

De minister gaat er volledig mee akkoord dat er op dat vlak een inspanning moet worden geleverd. Engelstalige termen worden nogal vaak klakkeloos overgenomen, zonder dat er wordt gezocht naar een goed Nederlandstalig equivalent. Dat is een kwestie van alertheid. De minister beschouwt dit zeker als een bijzondere opdracht voor haar.

In verband met de garantieregeling voor investeringskredieten verwijst de heer Bogaert naar de doorlichting die werd gemaakt door Idea Consult. Die audit wees uit dat die regeling in Vlaanderen niet goed werkt. Daarom werd een besluit uitgevaardigd dat bepaalt dat banken zelf de overheidswaarborg op het investeringskrediet konden toekennen, zonder langs het Vlaams Waarborgfonds te moeten passeren. Nu blijkt dat die regeling nog altijd niet wordt toegepast. De regering kondigt nu nieuwe maatregelen aan, terwijl de vorige nog niet zijn geïmplementeerd.

De minister antwoordt dat die opmerking terecht is. Er was een principiële beslissing van de Vlaamse regering in de zomer van 2002. Hierover heeft de SERV geadviseerd in het najaar en de Raad van State in het voorjaar 2003. Het advies van de Raad van State hield in dat de regeling niet kon worden uitgevaardigd bij besluit van de Vlaamse regering, omdat er onvoldoende rechtsgrond voor bestaat. Er wordt nu dus gezocht naar een decretale regeling. Het Waarborgfonds moet volgens de minister ook coherent worden opgenomen in het Beter Bestuurlijk Beleid.

De heer Bogaert vraagt ook dat de minister haar opvattingen over de Talentenbank, die ter sprake is gekomen op de ondernemerschapsconferentie, zou uiteenzetten.

De minister antwoordt dat er voor de Talentenbank financieringsmechanismen worden onderzocht. Er wordt daarnaast geopteerd voor een systeem dat vergelijkbaar is met de Nederlandse "tante Agaat"-regeling. Er moet wel een aangepas-

te Vlaamse naam voor worden gevonden. Het systeem komt erop neer dat mensen uit de kenniscring van een ondernemer een beperkte kapitaalsinbreng doen in een bedrijf. Daaraan zou dan een belastingsvoordeel zijn verbonden. Dit alles is nog maar een idee, dat verder moet worden uitgewerkt.

De heer Eddy Schuermans stelt vast dat het betalingskrediet van de sector economie, veel sterker daalt dan het beleidskrediet. Het betalingskrediet daalt met bijna 39 miljoen euro, tegenover 29 miljoen euro voor het beleidskrediet. Past dat in de globale begrotingsaanpak? Wordt er bezuinigd?

De minister stelt dat de beleidskredieten ongeveer op een status quo staan. Bij de begrotingscontrole 2003 werden een aantal eenmalige compensaties doorgevoerd. De verhogingen van de budgetten voor communicatie en IT voor de uitbouw van webapplicaties zijn daar een voorbeeld van. Het ging daarbij om eenmalige acties. Bij de opmaak van de begroting 2004 werden die budgetten teruggehaald in het Hermesfonds. Daarom ziet men bij de beleidskredieten een kleine stijging van ongeveer 235 miljoen euro naar 243 miljoen euro.

Wat betreft de betalingskredieten verklaart de minister dat de administratie de zogenaamde Beau-lieu-gelden voor het eerst ingeschreven op de begroting 2002. Op het ogenblik dat de Vlaamse administratie die middelen wilde incasseren, is er een dispuut ontstaan met de federale overheid, die meende dat die middelen aan haar toekwamen. Uiteindelijk is in het Overlegcomité hierover uitsluitel gegeven en werden de middelen aan de Vlaamse overheid toegewezen. Die gelden staan op een geblokkeerde rekening en brengen intresten op. Het is de bedoeling dat die middelen voor 15 december 2003 worden doorgestort naar het Hermesfonds. Het gaat om ongeveer 39 miljoen euro. Daardoor zal 2003 kunnen worden afgesloten met een vrij groot kassaldo, dat wordt overgedragen naar de begroting 2004. Daarnaast is er nog ongeveer 1 miljoen euro, afkomstig van terugvorderingen van expansiesteun wanneer er aan ondernemingen te veel is uitgekeerd. Dit bedrag is een schatting van wat er kan worden teruggevorderd.

Aangaande programma 51.10 (algemeen economisch ondersteuningsbeleid) zegt de heer Schuermans dat de toelichting stelt dat de kredieten op ba 12.01 (specifieke werkingskosten inzake het economisch beleid) een grote gebruiksgraad kennen. Het voorgestelde bedrag op deze ba van 256.000 euro ligt echter lager dan hetgeen het voorbije jaar is gespendeerd. Is dat budget dan wel voldoende?

De minister antwoordt dat de STC's en de streekplatformen geleidelijk aan naar elkaar moeten toe-groeien. Het gaat in deze ba om voorlopige wer-kingsmiddelen in afwachting van de implementatie van de SERR's en RESOC's. De minister van werkgelegenheid is bevoegd voor de STC's. In feite is het desbetreffende krediet in de loop der jaren constant gebleven.

Bij ba 12.20 van hetzelfde programma (uitgaven voor communicatie-initiatieven met betrekking tot het economisch beleid) merkt de heer Schuermans op dat het bedrag bij de begrotingscontrole 2003 aanzienlijk was opgetrokken, met meer dan 800.000 euro om de communicatie van het actieplan Ondernemen te financieren. De heer Schuermans stelt dat geen enkele van de in het vooruit-zicht gestelde initiatieven ook werkelijk in werking is getreden, zodat er geen communicatie nodig was. Wat gaat men dan nu met die kredieten doen? Bij de initiatieven die in de toelichting in het vooruit-zicht worden gesteld, valt het op dat er geen com-municatie is voorzien rond de expansiesteun KMO's nieuwe stijl. De call is gelanceerd. Wie is daarvan ook echt op de hoogte, buiten de werkge-versorganisaties. Wordt daar ook communicatie over georganiseerd?

De minister beaamt dat een aantal communicatie-initiatieven zijn uitgesteld, omdat de projecten nog niet zijn gestart. Maar er wordt wel communicatie georganiseerd over projecten die wel degelijk lo-pende zijn. Ze vernoemt in dit verband het nieuwe besluit rond de bedrijventerreinen, de adviesche-ques, de brugprojecten, de Ronde van Vlaanderen van de administratie samen met de Kamers van Koophandel, de groeipremie De minister is er van overtuigd dat er zeer veel communicatie nodig is omdat heel wat initiatieven op het terrein nog niet gekend zijn. Die Ronde van Vlaanderen, waar-bij men rechtstreeks naar de bedrijven in de regio's stapt, is in dat verband een zeer goed initiatief omdat blijkt dat het voeren van louter mediacam-pagnes niet voldoende is.

In verband met ba 3302 (subsidie aan de VZW Vlaamse Jonge Ondernemingen) stelt de heer Schuermans dat het budget is verhoogd, met het oog op het aanwerven van een coördinator voor de Vlaamse secundaire scholen in Brussel. Gaat de verhoging enkel over de specifieke loonkosten voor die coördinator?

Ba 3305 (subsidie aan de vzw Ondernemingsplan-wedstrijd) is nieuw en de Vlaamse overheid werd door het programmadecreet 2003 gemachtigd toe te treden tot de bewuste VZW. In 2003 werd hier-

voor 700.000 euro uitgetrokken op het Hermes-fonds. In 2002 werd voor de wedstrijd nog een be-drag van 1.000.000 euro uitgetrokken. De heer Schuermans vraagt waarom nu slechts 600.000 euro is ingeschreven op deze ba? Hoeveel bedroegen in werkelijkheid de opstartkosten en wat is het batig saldo, na het eerste werkjaar?

De minister antwoordt dat de Ondernemingsplan-wedstrijd nu voor de tweede keer wordt georgani-seerd. Het is de ambitie dat dit initiatief zelfbedrui-pend wordt. De minister zegt te streven naar het samenbrengen van dit initiatief met dat van de Jonge Vlaamse Ondernemingen in een soort excel-lentiepool Jong Ondernemerschap. Beide projec-ten hebben voor een groot deel gelijkopende ambi-ties, namelijk mensen prikkelen tot ondernemer-schap. De verhoging van het VLAJO-budget heeft te maken met alle aspecten van het lanceren van het initiatief in de Vlaamse scholen in Brussel. Het gaat om meer dan alleen maar de kosten voor de coördinator.

Wat de dotatie aan de SERV (ba 4101) betreft, stelt de heer Schuermans dat in de begroting 2003 de dotatie was verhoogd met 675.000 euro. Bij de begrotingscontrole was er bovendien nog een ver-hoging met 2 miljoen euro om het negatieve kas-saldo aan te zuiveren. Nu wordt het budget vermin-derd met 851.000 euro. Is dat negatief kassaldo on-dertussen weggewerkt?

De minister antwoordt dat er in 2003 inderdaad een probleem was met de begroting van de SERV, maar dat dit probleem ondertussen opgelost is, door de middelen die verleden jaar bij de begro-tingscontrole aan de SERV werden toegewezen. De verhoging is vanaf dit jaar voor een deel struc-tureel in de begroting van de SERV verwerkt. De opdracht van de SERV is voor een stuk uitgebreid, zodat er middelen van de begroting voor werkgele-genheid moesten worden overgedragen naar de SERV-begroting. Bijvoorbeeld de werking rond de beroepsprofielen is bij de SERV ondergebracht, en dat veronderstelt een verhoging van de werkings-middelen. Het gaat in feite om eenmalige taken die aan de SERV waren toegewezen, die in de loop der jaren een structureel karakter hebben gekregen. Het probleem van het negatief kassaldo is structu-reel opgelost.

Bij programma 51.20 (algemeen economisch on-dersteuningsbeleid) merkt de heer Schuermans op dat bij de ontvangsten van het fonds voor flanke-rend economisch beleid (het zogenaamde Hermes-fonds) een bedrag van ruim 40 miljoen euro is op-genomen. Dat wordt in de toelichting echter niet

verklaard. Het Rekenhof vraagt hieromtrent enige duidelijkheid. Het zou onder andere gaan om teruggevorderde steun.

Over de expansiesteun nieuwe stijl voor de KMO's zegt de heer Schuermans dat de beleidsbrief vooropstelt dat één call acht maanden zal lopen. Oorspronkelijk zou dat zes maanden duren. Waarom werd die termijn verlengd? Die call zou starten op 1 april 2004. Ondertussen is de eerste call al gestart. Blijkbaar is niemand echt voorstander van het call-systeem. Op de ondernemerschapconferentie stelde de minister-president de mogelijkheid van een alternatief systeem in het vooruitzicht. Dat is blijkbaar niet gebeurd, want de call loopt nu. De heer Schuermans wenst meer duidelijkheid over de timing van de calls.

De minister antwoordt dat de call inderdaad is gelanceerd. De kritiek van werkgeverszijde op het systeem is bij de minister bekend. Volgens haar is dat voor een groot deel te verklaren door de onbekendheid met de werkwijze. Men heeft het vooral moeilijk met het wedstrijdelement. Dat is echter het normale gevolg van de principiële beslissing om met een gesloten enveloppe te werken, om het budget in evenwicht te kunnen houden. Een gesloten enveloppe betekent dat er een selectie moet worden georganiseerd. De vraag is natuurlijk hoe die selectie moet gebeuren. Men zou kunnen opteren voor een first in-first served-systeem en het ter beschikking stellen van de middelen, zolang de enveloppe niet leeg is. Dat is volgens de minister geen faire selectiemethode.

De minister stelt dat het wedstrijdelement tot een eerlijker verdeling van de middelen kan leiden. De minister begrijpt dat deze werkwijze voor enige onzekerheid bij de aanvragers zorgt. De minister-president heeft volgens de minister echter nooit verklaard dat van het systeem zou worden afgestapt. Er is wel gesteld dat de Vlaamse regering bereid is om het debat over mogelijke alternatieve selectiesystemen aan te gaan. Elk systeem is voor verbetering vatbaar, ook dit systeem. We moeten echter ook niet hals over kop veranderen, omdat ook dat voor grotere onzekerheid zal zorgen.

De minister verklaart dat de gelanceerde call zijn beloop zal kennen en dat er een tweede call zal gelanceerd worden. De eerste call loopt vijf maanden (van 15 november 2003 tot 31 maart 2004) en gebeurt binnen de enveloppe van het Hermesfonds. De optie is om met calls te werken die een niet te lange looptijd hebben. Daarom wordt er gekozen voor twee calls, één per zes maanden. Men zou de

looptijd van de call ook kunnen verkorten tot drie maanden, zodat de aanvrager even snel uitsluitel krijgt over de beschikbare middelen als bij een kredietaanvraag bij een kredietinstelling. Maar men heeft er nu voor geopteerd om die periode dubbel zo lang te nemen, om na te gaan of de procedure technisch vlot verloopt. Eens het systeem op punt staat, moet een call over drie maanden technisch realiseerbaar zijn. Dan wordt het beschikbare budget over vier calls verspreid.

De minister legt verder uit dat de eerste call dus ongeveer over zes maanden gaat. De tweede call loopt echter twee maanden langer, omdat de verkiezingsperiode ertussen ligt. De beslissingen moeten immers genomen worden door de minister. Dus moet de eerste call een beetje worden ingekort, zodat de huidige minister de beslissingen kan nemen, en de tweede verlengd, zodat de volgende minister verantwoordelijk kan zijn voor de beslissingen.

De minister verduidelijkt ook nog dat de criteria consulteerbaar zijn op het internet. De wegingscoëfficiënten zijn erbij vermeld. Men weet dus welke criteria het zwaarst wegen. Ook de beleidsbrief maakt er melding van.

De heer Schuermans zegt dat de beleidsbrief niet voldoende aangeeft wat de opvolging is van de moties en de resoluties van het Vlaams Parlement. Er wordt bijvoorbeeld geen opvolging gegeven aan de goedgekeurde resolutie, op initiatief van wijlen Paul van Malderen over de moeilijkheden die ouden ondervinden bij het elektronisch bankieren.

De voorzitter van de commissie antwoordt op deze opmerking dat dit dossier door de commissie wordt opgevolgd.

Tenslotte vraagt de heer Schuermans naar de stand van zaken van het zogenaamde Mercurius-bis-dossier. De heer Schuermans stelt dat dit project gunstig was onthaald en dat het spijtig zou zijn dat het zou worden stopgezet.

De minister antwoordt dat men in dit dossier een politieke beslissing heeft genomen, om dit naar het Stadvernieuwingsfonds over te brengen. In de stadvernieuwingsprojecten wordt nu ook aandacht besteed aan commerciële aspecten, vandaar dat die operatie nuttig is.

De heer Roland Van Goethem is van oordeel dat de beleidsbrief ook aandacht moet besteden aan het probleem van de loonkosten. De heer Van

Goethem geeft wel toe dat het Vlaamse bevoegdheidsniveau daar weinig initiatief in kan nemen.

De minister antwoordt dat deze problematiek in feite nauw verbonden is met de competitiviteit van de Vlaamse ondernemingen. Onze concurrentiepositie hangt voor een groot deel van de loonkosten af. De hoge loonkost is voor Vlaanderen zeker een handicap.

Deze spreker stelt dat de Vlaamse economie afglijdt naar een diensteneconomie, en dat die niet leefbaar is als daar ook geen industriële basis voor is. Er moet volgens hem een zekere herindustrialisatie zijn.

De minister zegt dat zij niet wil kiezen tussen economie of diensten. Men wordt dan als het ware gedwongen te kiezen voor bepaalde sectoren. Er moet volgens de minister eerder worden gekozen voor bepaalde sporen in het beleid zoals creativiteit, connectiviteit en internationaal ondernemen. Die sporen gelden zowel voor industrie als voor diensten, en nog meer voor de integratie van beide sectoren. De uitdaging is dus op basis van dat sporenbeleid tot een goede integratie van de productiesector en de dienstensector te komen. Als men daarin slaagt, wordt men opnieuw competitief op internationale schaal.

Het probleem van het ontbreken van industrieterreinen is daarmee verbonden. Volgens studies van het LUC en de KUL zouden er in de periode 1994-2001 ongeveer 20.000 arbeidsplaatsen verloren zijn, door een gebrek aan industrieterreinen. Deze trend kan volgens de heer Van Goethem worden omgebogen. De regering heeft nu beslist om snel 1000 hectare industrieterreinen te ontsluiten. Van bij het begin van de legislatuur is er echter altijd sprake geweest van 7000 hectare en vraagt het bedrijfsleven 10.000 hectare. Wat is de stand van zaken in dat dossier ?

De minister antwoordt dat betrokken studie kadert binnen het SPRE (Strategisch Plan Ruimtelijke Economie) en werd gemaakt door professor Wim Vanhaverbeke. Het blijkt dat de fysieke begrenzing er dikwijls voor zorgt dat industriegebieden niet kunnen worden uitgebreid, en dat dit soms banen kost. Het gaat hier om een gemengde bevoegdheid. Het gaat dus niet alleen om economie, maar ook om ruimtelijke ordening. De minister is van oordeel dat in dit dossier het NIMBY-syndroom erg sterk speelt. Het is dus belangrijk de bevolking te sensibiliseren voor ondernemerschap. Het moet duidelijk worden gemaakt dat economie de basis van de welvaart is. Dat idee leeft niet voldoende in

de publieke opinie. Economie moet terug vooraan op de politieke agenda komen.

De heer Guy Sols beaamt deze laatste uitspraak van de minister. Economie heeft een centrale plaats in de doelstellingen die de Vlaamse regering moet vooropstellen. Al het andere beleid is afhankelijk van een goed functionerende economie.

De professoren Sleuwaegen en De Backer wijzen er volgens de heer Sols in hun studie over de concurrentiekracht van de Vlaamse economie onder andere ook op dat er veel aandacht moet worden besteed aan de sector van de marktdiensten, waar Vlaanderen het minder goed doet dan de belangrijkste concurrenten. De vraag moet worden gesteld of het beleid van federaal minister Vande Lanotte niet te defensief is. Hij heeft wel kritiek op het "liberaliseringsdolle" Europa, maar anderzijds toont de studie van de professoren Sleuwaegen en De Backer aan dat het gebrek aan liberalisering onder andere van de post en de spoorwegen, de Vlaamse economie parten speelt.

De minister antwoordt dat het rapport Sleuwaegen-De Backer door iedereen wordt verwelkomd als zeer correct, maar dat er dan ook de nodige conclusies uit moeten worden getrokken. Er staat inderdaad in dat Vlaanderen te weinig marktwerking heeft in een aantal budgetsectoren. Dat betekent inderdaad dat er voor liberalisering wordt gekozen.

Volgens de heer Sols is de diagnose duidelijk : Vlaanderen is niet ondernemend en innovatief genoeg. Dat de regering terzake niets heeft gedaan is volgens hem niet waar. Maar het is een illusie te geloven dat de resultaten hiervan meteen zichtbaar worden. Toch kunnen de voorlopige resultaten van een aantal initiatieven zonder meer positief worden genoemd. Hij vernoemt in dat verband de mini-ondernemingen, het opnemen van het ondernemerschap in de eindtermen, de ondernemingsplanwedstrijd. Bizidee en de brugprojecten onderwijs-economie.

Bij die projecten stelt hij dat de ondernemingsplanwedstrijd ook zou kunnen worden uitgebreid naar andere doelgroepen dan de studenten en de jonge kaderleden, waar hij nu op gericht is. Dat initiatief zou ook moeten worden gecoördineerd met andere initiatieven zoals de mini-ondernemingen.

De minister antwoordt dat het een verkeerde perceptie is als zou de ondernemingsplanwedstrijd zich bijna uitsluitend richten op studenten. De projecten bereiken wel degelijk een bredere doel-

groep. Ze staan open voor iedereen en we vinden er andere leeftijdscategorieën in terug.

De minister verklaart verder dat de attitudevorming in het onderwijs belangrijk is en dat ondernemingszin in de eindtermen moet worden opgenomen. Daarover is er een akkoord in de Vlaamse regering.

In dat kader noemt de heer Sols de starterscheques eveneens een goed initiatief. De instroom van nieuwe starters moet inderdaad omhoog. Niet alleen kwaliteit is immers belangrijk, ook de kwantiteit ! Er zijn immers twee soorten ondernemerschap. In de eerste plaats zijn er de individuele ondernemers. Zij blijken heel belangrijk te zijn in functie van jobcreatie. Het gaat hier om kleine ondernemingen, vooral lokaal georiënteerd en ze hebben als gevolg een lage bijdrage tot de economische groei op regionaal of landelijk niveau. Het aantal werknemers blijft onder de 10. Daarnaast is er wat in het kader van de ARKimesdesregeling het transitioneel ondernemerschap genoemd wordt : deze worden meestal gefinancierd met extern kapitaal en groeien sneller dan de eerste groep. Ze zijn gebaseerd op een innovatief concept, brengen vaak nieuwe producten en creëren zo hun eigen vraag. Ze exporteren ook en dragen zo meer bij tot de economische groei op landelijk niveau. Ze dragen echter minder bij tot de groei van de tewerkstelling

Beide vormen van ondernemerschap zijn volgens de heer Sols belangrijk. Meer "bescheiden" ondernemers moeten ook kansen krijgen : ook zij dragen bij aan een vernieuwende economische structuur en aan een sterk sociaal weefsel. Neen, niet iedereen moet ondernemer worden, zoals Johan Raskin van De Standaard terecht opmerkt, maar toch heeft Vlaanderen behoefte aan méér ondernemers. De heer Sols stelt dat de starterscheques ruimte geven aan deze "bescheiden" ondernemers. Voor de andere meer innovatieve ondernemers zijn er andere maatregelen zoals ARKimesdes.

Inzake de starterscheques heeft de spreker een aantal concrete vragen. Waarom zijn ze enkel voor advies en studie ? Is er ruimte voorzien voor aanvullende maatregelen zoals de "vriendenbank" of voor een "Tante-Agaat"-regeling ?

De minister antwoordt dat er voor verschillende soorten van ondernemerschap, verschillende instrumenten komen, zoals de ARKimesdes-regeling. Men moet dan maar kiezen welk instrument het beste past. Het is duidelijk dat het verschaffen van één soort risicokapitaal niet voldoende is om het ondernemerschap te stimuleren. De roep om risi-

cokapitaal is in het Vlaamse ondernemersland-
schap in elk geval erg reëel.

Over de excellentiepolen zegt de heer Sols dat ze een zeer belangrijk instrument zijn om een brug te slaan tussen economie en technologische innovatie en anderzijds stimuleren ze hoogtechnologische activiteiten, wat de vernieuwing van de economische structuur ten goede komt. De heer Sols vraagt of de wetenschappelijke onderbouwing van deze projecten voldoende is. Hij vraagt ook of kan worden aangetoond dat Vlaanderen precies in de activiteiten van de excellentiepolen competitieve voordelen heeft.

De heer Sols stelt ook vast dat per excellentiepool vaak een verschillend instrument wordt gebruikt, zoals incubatiepunten, kenniscentra, wetenschappelijke instituten enzovoort. Is het niet beter te streven naar een eenvormige structuur voor de excellentiepolen ? In dat kader stelt hij ook dat het waarschijnlijk nuttig is dat excellentiepolen zouden samenwerken, zodat ze van elkaar kunnen leren.

De heer Sols wenst ook te weten of er bij de excellentiepolen prioriteiten worden gesteld en hoe die prioriteiten dan worden verantwoord.

De heer Sols is ook van oordeel dat er, wat betreft de excellentiepool voeding, ook melding moet worden gemaakt van de biotechnologie. Nu gebeurt dat niet en dat is jammer. Er wordt volgens hem in Vlaanderen een negatieve sfeer rond biotechnologie gecreëerd, onder andere door uitspraken van de minister van Landbouw, die stelt Vlaanderen "GGO-vrij" te willen maken. Dit gaat volgens de spreker in tegen de wens innovatie te ondersteunen in deze sector. De spreker citeert verder een hoofdartikel in De Tijd waarin wordt gesteld dat de biotechnologie niet mag worden afgewezen omdat de voedselvoorziening ook in de toekomst een probleem zal blijven op wereldschaal. Een negatieve sfeer rond biotechnologie zal er ook voor zorgen dat de biotechbedrijven Vlaanderen zullen verlaten. Er moeten wel strikte regels worden gehanteerd in de omgang met GGO's maar in de gehanteerde criteria moeten kennis en wetenschap primeren en niet een vage angst voor het onbekende.

Wat de excellentiepool breedbandtechnologieën betreft, is de heer Sols van oordeel dat die zich moet richten op nieuwe technologieën, eerder dan aansluiting te zoeken bij die technologieën waar er nu al een grote overcapaciteit is.

De minister antwoordt dat bij het opzetten van excellentiepolen er altijd een haalbaarheidsstudie

wordt gedaan. Het initiatief komt erg vaak van onderuit, maar er is een actieve tussenkomst van de overheid, die soms wordt gesolliciteerd om een initiatief te nemen. Als de haalbaarheid van een project blijkt, dan is de overheid doorgaans bereid in een publiek-private samenwerking mee te participeren. Het is volgens de minister echter niet aan de regering om top down initiatieven op te leggen. De ambitie van de excellentiepolen moet zijn te groeien naar voldoende privé-middelen voor hun werking. Een voldoende marktprikkel is volgens de minister nodig, en die zou er niet zijn als excellentiepolen zuivere overheidsinitiatieven zouden zijn. De minister benadrukt ook dat die excellentiepolen misschien een andere naam hebben, maar het zijn in wezen PPS-constructies. Dat neemt niet weg dat het volgens haar misschien nuttig zou zijn om toch naar meer eenvormigheid te streven. Dat kan bijvoorbeeld door een meer duidelijke en gelijklopende naamgeving. Dat zou ook de communicatie over de initiatieven kunnen vergemakkelijken.

Wat nieuwe excellentiepolen betreft, stelt de minister dat design en voeding inderdaad op het verlanglijstje staan.

De heer Schuermans merkt hierbij op dat het VIZO op het vlak van design een rol te spelen heeft. Gaat die instelling dan betrokken worden bij de excellentiepool ?

De minister antwoordt dat het VIZO in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid wordt hervormd. De opleidingstaken komen bij Syntra terecht en het bedrijfsadvies bij Het Huis. In Het Huis van de Onderneming zit ook de dienst vormgeving. Die dienst moet echter veel meer bekend worden gemaakt, omdat aangevoeld wordt dat de ondernemers er te weinig mee vertrouwd zijn. Met de excellentiepool wil men het designgegeven veel meer op het voorplan plaatsen. De excellentiepool moet een brug slaan tussen het bedrijfsleven en vormgevers. De dienst wordt niet afgeschaft, maar het zou goed zijn indien die zou opgaan in de excellentiepool. Hoe het in de praktijk zal gebeuren, is op dit ogenblik nog niet volledig uitgeklaard. Dit moet een haalbaarheidsstudie uitmaken. Het scenario ligt met andere woorden nog open.

De minister verduidelijkt verder dat biotechnologie niet vergeten wordt. Dat behoort tot de bevoegdheden van het VIB. Op het gebied van GGO's pleit de minister voor een beleid dat coherent is. Op basis van onze Vlaamse tradities in het landbouwkundig onderzoek, behoort deze problematiek in elk geval tot onze eigen kenniseconomie.

We mogen onze voortrekkersrol in de biotechnologie niet verliezen. De minister is van oordeel dat het debat hierover democratisch moet worden gevoerd, zodat het draagvlak in de samenleving voldoende is. Het Vlaams Parlement heeft met het VIWTA daar ook een rol in te spelen.

De heer Sols stelt verder dat er goed moet worden nagedacht over de manier waarop de Kyoto-norm zal worden geïmplementeerd. Volgens de spreker moet de minister van Economie de bevoegde minister van Energie duidelijk maken waar het op staat. Het behalen van de Kyoto-norm mag er niet toe leiden dat spitsbedrijven in Vlaanderen in de problemen komen. De energierekening van die bedrijven moet zeker worden gecorrigeerd. De heer Sols stelt ook dat energie eigenlijk de basis van de economie vormt. Men moet bijvoorbeeld ook voorbereid zijn op de mogelijkheid van het versneld uitgeput geraken van de fossiele brandstofreserves. Het is voor Vlaanderen in zijn streven naar innovatie dan ook belangrijk om te blijven zoeken naar alternatieve energiebronnen.

De minister herhaalt dat ook in deze problematiek duidelijk moet zijn dat het belang van de economie een centraal gegeven is. Dat wordt ook door bijna alle fracties erkend. De minister zegt ook de stelling van de heer Sols te onderschrijven dat Vlaanderen hierover zijn kennis moet uitbreiden.

Over de opleidingscheques kan volgens de heer Sols worden vastgesteld dat verhoudingsgewijs meer grote ondernemingen er een beroep op doen. Absoluut bekeken ligt het aantal kleine ondernemingen hoger, maar er zijn wel heel wat meer personeelsleden van grote ondernemingen die er gebruik van maken.

Tenslotte merkt de heer Sols nog op dat de minister heeft gesteld dat 2004 op het gebied van de administratieve vereenvoudiging een implementatiejaar moet worden. Het wordt dus tijd dat de huizen van de economie volop van start gaan.

DEEL II. Bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie

De bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme hebben betrekking op artikel 36 van het ontwerp.

Tegelijkertijd werd de beleidsbrief Economisch Overheidsinstrumentarium (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1910*) van de minister besproken.

Dit gedeelte van de bespreking vond plaats op 19 november 2003.

I. Toelichting door de minister

Minister Van Mechelen zegt dat er een aantal inspanningen zijn gedaan voor kapitaalverhogingen in het economisch overheidsinstrumentarium. In de begroting van 2003 was er een kapitaalverhoging van 10 miljoen euro voor de PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen).

De Vlaamse regering heeft de bedoeling om in het kader van de cofinanciering van projecten wetenschapsbeleid ook in 2004 een bijkomende kapitaalverhoging te doen van 25 miljoen euro. Deze posten vindt men terug in de begroting, maar voor het overige zijn er niet veel kredietlijnen naar de PMV terug te vinden in de begrotingsdocumenten.

In de beleidsbrief heeft men een inventarisatie willen geven van wat al gebeurd is en van wat aan de gang is. De minister wil dit kort overlopen. Voor De LRM (Limburgse Reconversiemaatschappij) wil hij verwijzen naar de discussie die werd gevoerd naar aanleiding van de vraag om uitleg van de heer Schuermans.

In het economisch overheidsinstrumentarium zit vooreerst de PMV. De minister stelt vast dat die ondertussen voldoende gekapitaliseerd is en dat ze ook bestaft is. Zo kan ze haar rol als volwaardige en unieke Vlaamse overheidsinvesteringsmaatschappij innemen. Hoewel hij huiverig staat tegenover economische overheidsinitiatieven, is hij het er toch mee eens dat er een transparante structuur is gecreëerd, een organisme dat volledig onder de parlementaire controle valt.

Een tweede onderdeel is de VPM (Vlaamse Participatiemaatschappij). Deze is de houdstermaatschappij van 70 procent van de aandelen van de GIMV (Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen). Om diverse redenen was het ooit de bedoeling om de aandelen van de GIMV voor een stuk af te stoten. Gelet op de beursmalaise werd dit *on hold* gezet en vooral uitgesteld. In 2003 is de meeste aandacht gegaan naar de vereffening van Gimvindus.

In de beleidsbrief werd geprobeerd om daarover met grote openheid te rapporteren. Gimvindus was

opgesplitst in drie participaties, staal Vlaanderen, textiel Vlaanderen en een rest. Ook deze participatie is intussen volledig vereffend. Het vierde luik is de LRM, waarover al gediscussieerd werd naar aanleiding van de vraag van de heer Schuermans.

De minister overloopt de verschillende maatschappijen. De VPM is een slapende vennootschap die zich beperkt tot het beheer van de 70 procent participatie van de GIMV. Het GIMV-dividend gaat uiteraard naar de VPM, maar wordt voor een groot deel doorgestort voor de versterking van het kapitaal van de PMV.

De verdere afbouw van het belang van de VPM in de GIMV is nog steeds strategisch belangrijk voor de GIMV en wel om twee redenen. Een eerste reden is het versterken van de machtspositie van de GIMV. Op binnen- en buitenlandse markten moet ze immers de concurrentie aangaan met grote buitenlandse private equity-fondsen. De afbouw van het belang van de VPM in de GIMV kan leiden tot een grotere beursliquiditeit van het GIMV-aandeel waardoor het vertrouwen van de beleggers in de stabiliteit van de GIMV zou kunnen stijgen. Een tweede reden is dat men zich in de Angelsaksische landen nog steeds vragen stelt bij een private equity-partner die voor 70 procent in handen is van de overheid. Het gevolg is dat de GIMV er moeilijk aan de bak komt.

Om de GIMV een nieuwe toekomst te geven na het afblazen van de beursgang, werd een nieuw spoor gevolgd, namelijk de fondsenstrategie. Het is de bedoeling dat de GIMV haar rol als private equity-partner gaat spelen via fondsen. Na een voorbereidingstermijn van bijna vijftien maanden heeft de eerste closing voor Halder GIMV Duitsland plaatsgevonden. Daar werd 78 miljoen euro opgehaald op de markt. Het is de bedoeling dat de GIMV dat mettertijd ook in ons land zal doen. Er zijn ook gesprekken aan de gang tussen de Vlaamse regering en de GIMV om na te gaan of de GIMV initiatieven kan nemen die aligneren op het ARKimededesdecreet dat eraan komt. De GIMV zou net als de LRM in Limburg een trekkersrol kunnen spelen door risicokapitaal te verstrekken.

Meestal is er een afzonderlijke rapportering over het jaarverslag van de GIMV door de voorzitter van de raad van bestuur van de VPM. Voor het eerst sedert de oprichting van de GIMV in 1980 werd een fors boekhoudkundig verlies genoteerd van 300 miljoen euro. Dat heeft te maken met de fel verslechterde beursmarkt, die in 2002 een dieptepunt heeft bereikt. De meerwaarde die de GIMV heeft gerealiseerd, werd in grote mate overschre-

den door de waardeverminderingen die in 2002 werden geboekt. Het aantal desinvesteringen van de GIMV lag in 2003 aan de lage kant. In het derde kwartaal van 2003 begint onze economie eindelijk terug aan te trekken, vooral onder impuls van de Amerikaanse en de Aziatische economie. We kunnen alleen hopen dat op termijn ook de GIMV daarvan zal kunnen genieten.

Minister Van Mechelen wijst op het zeer voorzichtige waarderingsbeleid van de GIMV, waardoor bij desinvesteringen zeer zelden onverwachte waardeverminderingen moeten geboekt worden. De investering van de GIMV staat, omwille van de zeer beperkte desinvesteringen, momenteel op een laagtepunt. Om hier weer uit te raken heeft de GIMV zichzelf gefinancierd op de kapitaalmarkt. Het voorbije jaar heeft ze zich vooral toegelegd op opvolgingsinvesteringen, om op die manier de waarde van de participaties te beschermen en de portefeuille verder op te bouwen. De GIMV deed daarvoor slechts in beperkte mate beroep op vreemd vermogen, dit om te vermijden een schuldgraad op te bouwen. Ze bleef zich toeleveren op gespecialiseerde activiteiten als biotechnologie en ICP : de strategie om in zorgvuldig uitgekozen vakgebieden te investeren blijft ongewijzigd. Begin september 2003 publiceerde de GIMV haar halfjaarlijkse resultaten. Daaruit bleek een herstel van de winstgevendheid : de GIMV is opnieuw een investeringsmaatschappij die aansluit bij de successen uit het verleden.

Vervolgens snijdt minister Van Mechelen het tweede grote hoofdstuk van de beleidsbrief Overheidsinstrumentarium aan : de Participatiemaatschappij Vlaanderen. De kinderziekten van deze maatschappij zijn voorbij, zodat de PMV zich volledig kan toeleveren op haar dubbele opdracht : enerzijds een actievere rol spelen in de dossiers waarvoor zij opdrachten krijgt van de Vlaamse regering, en anderzijds een aanspreekpunt worden voor bedrijven die op zoek zijn naar financiering. Met de verhoopde goedkeuring van het ARKimededesdecreet zou daaraan daadwerkelijk gestalte kunnen gegeven worden.

De heer Van Mechelen wijst erop dat de PMV ook de tijdelijke opvangstructuur is van de door Gimvindus gefilialiseerde vennootschappen, met name Staal Vlaanderen en Textiel Vlaanderen. Hij wil er zich voor inzetten de opdracht van het Vlaams Parlement, namelijk de vereffening van Gimvindus en het operationeel maken van beide vennootschappen, waar te maken. Betreffende het feit dat beide vennootschappen zijn opgenomen in de participatieportefeuille en over de vereffening van Gimvin-

duus zegt de heer Van Mechelen dat hij dat desgewenst later zal toelichten : hij wil de belofte daarover te rapporteren, ten behoeve van de transparantie van de beleidsbrief, daarmee waarmaken.

De minister zegt verder dat de PMV de derde functie van de GIMV nu verder invult op haar eigen manier. De participatiemaatschappij heeft haar beleidsvisie, waarbij ze zich wil opstellen als een professionele dienstverlenende investeringsmaatschappij, op 25 september 2002 goedgekeurd. De heer Van Mechelen haalt vervolgens de vier kerntaken van de PMV aan : het stimuleren van het ondernemerschap in de private sector, het in naam van de overheid deelnemen aan economische initiatieven of grootschalige projecten, het leveren van een hefboomwerking waar het marktinitiatief een extra stimulans nodig heeft, en het vervullen van de investeerdersrol voor de overheid. Deze investeerdersrol moet zeer breed geïnterpreteerd worden : de PMV zal vanaf 2004 mee ingeschakeld worden in alle mogelijke initiatieven en doelstellingen die kunnen bijdragen tot het behalen van de Kyoto-norm.

De PMV is, nog steeds volgens de minister, definitief uit de startblokken gekomen : de studiefase is voorbij, en er werd daadwerkelijk in actie getreden worden. ARKimedes is daar een mooi voorbeeld van.

In het kader van de ondernemingschapsconferentie werd afgesproken dat een KMO-financieringsagentschap zal opgericht worden, waarbij alle initiatieven die op ondernemingschap gericht zijn, ondergebracht zouden worden in één dochtermaatschappij die wellicht de naam Talentenbank zal krijgen. In dat ene filiaal zou niet alleen de ARKimedesregeling ondergebracht worden, maar ook het Vlaams Waarborgfonds, dat door de minister van Economie volledig vernieuwd zal worden.

De minister zegt dat de PMV ook bezig is met een aantal projecten op het gebied van publiek-private samenwerking. Voorbeelden daarvan zijn het dossier van het egalisatiefonds voor de brownfieldontwikkeling (in 2004 zou een gespecialiseerde unit opgericht worden die het brownfielddecreet mee kan afwerken en gestalte geven op het terrein) en de herstructurering (opsplitsing, sanering en vereffening) van de Vlaamse milieuholding, die gedragen wordt door de minister van Leefmilieu.

Er werd, nog steeds volgens minister Van Mechelen, ook gedacht aan het inschakelen van de PMV in het actief vastgoedbeheer. Een stuurgroep, onder leiding van de heer Paul Demeester, kijkt

momenteel na hoe de Vlaamse overheid omgaat met haar vastgoed en legt de laatste hand aan een eerste rapport.

Het derde grote luik in de beleidsbrief is dat van Gimvindus, waarvoor het huidige parlement naar aanleiding van de onderzoekscommissie beslist heeft deze vennootschap te vereffenen. De minister vindt dat die opdracht in de mate van het mogelijke vervuld werd : op 1 januari 2003 werd de zetel van het vennootschap ondergebracht bij Abafim (Administratie Financieel Management) die de administratie voor zijn rekening zal nemen.

Het laatste probleem daarbij, met name het feit dat Novovil NV verkocht werd aan het Vlaamse Gewest, is intussen ook opgelost : Novovil werd ondergebracht bij de PMV, die het vehikel voor een aantal saneringsprojecten in de regio Vilvoorde gebruikt als uitloper voor de sluiting van Renault.

De heer Van Mechelen wijst erop dat de raad van bestuur van Gimvindus tot eind 2003 operationeel is, en kondigt aan dat de opdracht, indien nodig, tijdelijk kan verlengd worden. De dossiers van de juridische contentieux van Gimvindus worden voortaan door de fiscale administratie opgevolgd. De raad van bestuur houdt zich verder bezig met de opvolging van de vereffening van de portefeuille van de Vlaamse Scheepsbouwmaatschappij, die ook haar einde kent, met gerechtelijke procedures en met de realisatie van de verkoop van de gebouwen te Niel.

Minister Van Mechelen besluit dat hiermee definitief een streep kan getrokken worden onder Gimvindus, zoals dat gevraagd werd in een resolutie.

Betreffende de Limburgse Reconversiemaatschappij verwijst de minister naar het pleidooi en het overzicht dat een drietal weken geleden gegeven werd. Hij verklaart dat de Reconversiemaatschappij bezig is op twee assen. De eerste, getrokken door LRM, is projectfinanciering en -ondersteuning, en de tweede, getrokken door Lisom, omvat het hele luik van het stappenplan. LRM is momenteel ook initiatiefnemer bij het ontwikkelen van duurzame projecten rond onroerend goed, infrastructuur en industrieterreinen.

De minister wijst verder op het bestaan van de interne projecten. Er is hier een breed spectrum van activiteiten aan verbonden. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de inspanningen LRM in Maasmechelen rond het Value Retail Project. De LRM heeft zich hier als een heel dynamische maatschappij opgesteld.

Ten slotte wenst de minister ook ondersteunende projecten te vermelden. Hierbij denkt hij aan het ontwikkelen van ruimtelijke ordeningskaders voor ontwikkeling. Een mooi voorbeeld hiervan is het ruimtelijke uitvoeringsplan voor Bipol en het BPA van Waterschei.

De minister denkt dat de projecten rond Lisom reeds besproken werden in de commissie.

Met betrekking tot de uitbouw van de transnationale universiteit van Limburg wil de minister toch nog stellen dat er een aantal initiatieven ontplooid werden zodat vooruitgang kan geboekt worden.

Er bestaan ook een aantal studierapporten. Een van deze rapporten ging over het Limburgs afval. In oktober 2003 leidde dit tot een regeringsbesluit. Dit regeringsbesluit zal ervoor zorgen dat de resultaten van deze studieopdracht geïmplementeerd zullen worden.

II. Bespreking

Volgens de heer Roland Van Goethem zijn de moeilijkheden, die men ondervindt bij het valoriseren van de GIMV-aandelen, een gevolg van het aandeelhouderschap van de Vlaamse overheid. Op de beurs bestaat er immers een opmerkelijk verschil tussen de beurswaarde en de reële waarde van de GIMV-aandelen. De reële waarde ligt ettelijke punten onder de reële waarde.

De heer Van Goethem vreest dan ook dat men in een vicieuze cirkel is terechtgekomen. Enerzijds is de lage beurswaarde van GIMV een gevolg van het aandeelhouderschap van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan zich anderzijds moeilijk permitteren om haar aandelen niet aan te bieden op de beursmarkt. Men zit dus in feite in een Catch 22-situatie gevangen.

De heer Van Goethem vreest dat een beslissing zich opdringt. Deze beslissing wordt echter al 4 jaar uitgesteld. Men blijft aanmodderen. Hij vraagt zich dan ook af wanneer er eindelijk klaarheid zal komen in de beursgang van de GIMV.

De heer Van Goethem heeft ook een bedenking rond de PMV. Hij vernam van de minister dat een van de opdrachten van de PMV erin zal bestaan om de opvolging van de Kyoto-norm te verzekeren. Om dit te realiseren zou er geïnvesteerd worden in zuivere technologie voor energieverwekkers.

Onlangs zag de heer Van Goethem echter een reportage over een Duits bedrijf dat in een soortgelijke situatie verkeert.

De reportage kwam echter tot de conclusie dat men puik werk verricht, zolang men gesubsidieerd wordt. Vanaf het ogenblik dat men niet meer gesubsidieerd wordt, wordt het eindproduct veel te duur en is men niet meer concurrentieel. De heer Van Goethem durft te hopen dat het initiatief rond de PMV niet dezelfde weg zal opgaan. Hij wil niet dat de vervaardiging van windmolens voortdurend gesubsidieerd zal moeten worden.

Ten slotte heeft de heer Van Goethem ook nog een opmerking over de ontwikkeling van brownfields. De ontwikkeling van brownfields wordt in elke beleidsbrief aangehaald. Tegelijkertijd verneemt hij via de vakliteratuur dat er in Vlaanderen een hopeeloos gebrek is aan industrieterreinen.

De heer Van Goethem wenst te weten hoeveel brownfields er al ontwikkeld werden. Brownfields zijn eigenlijk te vergelijken met het monster van Loch Ness. Bij elke begrotingsbespreking duiken ze op. Op het terrein zelf zijn er evenwel geen resultaten te bespeuren. Rekening houdend met het tekort aan industrieterreinen pleit de heer Van Goethem ervoor dat er onmiddellijk werk gemaakt wordt van de ontwikkeling van brownfields. Hij wenst dan ook te weten te komen welke timing PMV hanteert om de brownfields te ontwikkelen.

De voorzitter wenst een algemene bedenking te formuleren. Men bevindt zich op het einde van deze legislatuur. Voor 2004 wordt er heel wat in het vooruitzicht gesteld. Het wordt echter niet makkelijk om al het vooropgestelde daadwerkelijk te realiseren. Deze commissie zal, na de begrotingsbesprekingen, in de eerste plaats het ARKimedeproject behandelen. Het Vlaams Waarborgfonds moet ook nog besproken worden. Voor de PPS en de brownfields moet een dochtermaatschappij opgericht worden.

Rond de Vlaamse Milieuholding wordt er al een tweetal jaar gewerkt. Over de manier waarop dit alles moet uitgevoerd worden bestaan echter diverse invalshoeken. De aanloop tot de vereffening van deze holding loopt evenmin van een leien dakje. Het gaat immers over een ingewikkelde materie.

Het is een goede zaak dat er rond het vastgoed een bepaald systeem wordt uitgewerkt.

De PMV kan van stapel lopen. De beheersorganen rond de PMV functioneren immers naar behoren. De taak van de vroegere GIMV zou moeten vervuld worden door de PMV, behalve de ingewikkelde financiële structuren waarvoor men telkens specialisten moet aantrekken om de knopen te kunnen ontwarren.

In de commissie bestaat de mogelijkheid om over dit alles vragen te stellen. De GIMV wordt immers volledig met geld van de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd. Men bevindt zich echter op het einde van deze legislatuur. ARKimedes en VVF zijn dringende projecten. Voor PPS en de brownfields moet er nog een dochtermaatschappij opgericht worden. Zal men ooit aan de vereffening van de VMA kunnen beginnen? Het vastgoed staat op stapel.

De voorzitter vindt het fijn dat de minister toegeeft dat er nog heel wat moet gerealiseerd worden. Hij vraagt zich echter af wat er gedurende deze legislatuur nog allemaal kan gebeuren rond de PMV. Dit is belangrijk voor het beleid.

De heer Eddy Schuermans wil het hebben over Limburg en wil verdergaan op hetgeen drie weken geleden gezegd werd. Zijn betoog is tevens gebaseerd op wat door het provinciebestuur, in samenspraak met de sociale partners, gezegd werd over de mogelijkheden tot de creatie van nieuwe werkgelegenheid. In Limburg is er momenteel een hoge nood aan jobcreatie.

Voor de LRM werd een nieuw fonds gecreëerd. Dit fonds heet het 'BIZ-kapitaalfonds'. Het is een goed initiatief om startende en jonge ondernemers niet alleen kapitaal maar ook begeleiding te bezorgen. Op het terrein bestaat de noodzaak om dit ook tot de kleinste ondernemingen te verruimen. Voor de LRM betekent dit een bijzondere opdracht. Het is immers niet direct rendementsgericht. Voor dit type van middelen bestaat er echter wel een rendementsverplichting. Men moet dus toch een oplossing kunnen uitwerken. De LRM moet over voldoende middelen kunnen beschikken om haar taakverruiming aan te kunnen.

Verder wijst de heer Schuermans erop dat er bij de aanvang van 2003, bij een dochtermaatschappij van de LRM, een project werd voorgesteld aan de Vlaamse regering. Het gaat hierbij meer bepaald om het Kennisinstituut Zelfstandig Ondernemen en KMO. De heer Schuermans wenst te weten hoe ver het met dit project staat en wat de inzichten

van de Vlaamse regering zijn omtrent dit project. Dit project kan immers zeer belangrijk zijn voor de kleinere bedrijven.

Over het consortiumkrediet werd de vorige keer al gesproken. De heer Schuermans is ontgoocheld dat de Vlaamse regering en de provincie Limburg hier nog geen besprekingen over gevoerd hebben. Men zal hier, in een later stadium, echter nog op kunnen terugkomen.

De laatste jaren heeft men het amper over de Sociale Investeringsmaatschappij (SIM) gehad. De SIM is in vereffening. De heer Schuermans wenst te weten in hoeverre deze vereffening al werd uitgevoerd.

De heer Mathieu Boutsen wil graag verdergaan op de onderwerpen die betrekking hebben op de provincie Limburg. Meer in het bijzonder wenst hij een en ander te weten te komen over de ondernemingsfinancieringen. Op bladzijde 32 van de beleidsbrief wordt een opsomming gegeven van de activiteiten rond de ondernemingsfinancieringen. Gespreid over 5 jaar werden er 30 dossiers afgehandeld. Dit lijkt de heer Boutsen een erg lage activiteitsgraad. Het gemiddelde bedrag dat per dossier werd toegewezen was immers telkens ongeveer 70 miljoen Belgisch frank. Voor het lopende jaar 2003 zijn er tot 22 augustus slechts 4 dossiers behandeld. De heer Boutsen is dan ook de mening toegedaan dat er ondermaats gepresteerd werd. Buiten Limburg vroeg men zich dan ook terecht af wat men met al deze middelen wenste aan te vangen.

De heer Boutsen verheugt er zich over dat de afgevaardigde bestuurder, de heer Aerden, aanwezig is in de commissie. De heer Boutsen wenst te vernemen of men niet de ambitie koestert om in de ondernemingspool wat meer activiteit aan de dag te laten leggen. Zo kan men in Limburg jonge of startende ondernemingen de mogelijkheid bieden om activiteiten te ontplooiën.

De heer Didier Ramoudt wijst erop dat men over een aantal instrumenten beschikt om enerzijds de economie te flankeren en anderzijds te stimuleren. Verder bestaan er ook instrumenten om startende ondernemingen een aantal mogelijkheden te bieden. De heer Ramoudt heeft echter problemen met de toegankelijkheid van heel dit instrumentarium. Voor de startende ondernemingen is het niet altijd evident om alle mogelijkheden en de draagwijdte van de financieringsmogelijkheden te kennen. Men wordt bijna noodgedwongen in de armen van een beperkt aantal instellingen gedreven. Uit-

eindelijk belandt men bijna altijd bij bankiers of bij in subsidiesystemen en incentives gespecialiseerde adviseurs. De heer Ramoudt is dan ook de mening toegedaan dat men een eenvoudiger systeem moet trachten uit te werken.

Het ARKimedeproject komt eraan. Bij het bekijken van de eerste ontwerpen van dit project, wordt de heer Ramoudt bevangen door de vrees dat men weer eens een complex instrumentarium heeft uitgewerkt. Bij hem rijst dan ook de vraag of men met dit project wel een grote bijdrage levert aan de ontwikkeling van onze economie. Het is best mogelijk dat dit project enkel soelaas kan bieden aan allen die structureel bij machte zijn om dergelijke dossiers te doorgronden. Degenen die hier niet toe in staan zijn, kunnen wel eens uit de boot vallen.

De heer Ramoudt pleit ervoor om op alle niveaus van de verschillende instrumentaria eenvoudiger te werk te gaan en de zaken administratief niet te zwaar te maken.

De heer Frans De Cock heeft een drietal opmerkingen. Ten eerste stelt hij dat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV) zich verder moet opstellen als een bedrijvenbouwer, dus als een echte participatiemaatschappij die zich ook verder internationaliseert. Om deze strategie waar te maken is het volgens hem nodig om opnieuw na te denken over termijnen om het kapitaal van de maatschappij verder open te stellen. Hij stelt ook een eventuele naamsverandering voor. Als tweede punt geeft de heer De Cock aan dat de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) niet langer de derde functie van de GIMV is en dat het misschien het pronkstuk wordt van het economische instrumentarium van de overheid. Hij vraagt meer aandacht voor de marktintroductiefase die volgt op de totstandkoming van een aantal technologische toepassingen. De heer De Cock stelt zich hierbij de vraag welke initiatieven de PMV terzake wil ontwikkelen. Een derde punt dat hij aanhaalt heeft betrekking op de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM), waarbij hij vaststelt dat er een zeer grote diversiteit is in de projecten die deze maatschappij ondersteunt en waarbij hij zich afvraagt of haar scoop niet te breed is, omdat ze bijna in alle domeinen van het economische landschap actief is, rekening houdend met het feit dat in andere provincies een dergelijk instrument niet aanwezig is dat in zoveel projecten investeert. In dat verband wijst de heer De Cock ook op het project BIZ-Kapitaal waarvan hij zegt dat ook in andere provincies de behoefte aan micro-venture-capital bestaat en waaruit voor hem de vraag voortvloeit

of dit te rijmen valt dat dit alleen voor Limburgse bedrijven wordt opengesteld.

Minister Dirk Van Mechelen stelt in zijn antwoord dat het inderdaad zo is dat de lage beurswaarde van de GIMV te maken heeft met de kloof die bestaat tussen de reële waarde en de beurswaarde, wat trouwens niet nieuw is, omdat de GIMV bestaat uit 30 procent effectief verspreid aandeelhouderschap en 70 procent geconsolideerd aandeelhouderschap van de overheid. Hij deelt de mening dat op een bepaald moment die virtuele spiraal dient doorbroken te worden. Volgens de minister waren en zijn 2002 en 2003 echter van die aard, dat het nog niet mogelijk is om dat te doen. Hij zegt dat er een lange discussie is geweest over het uitreden van de Vlaamse overheid uit GIMV met de decretale basis die in deze commissie is gecreëerd. Er zijn toen in het voorjaar van 2001 kostbare maanden verloren gegaan, terwijl in die periode de beursintroductie van de 70 procent had kunnen gerealiseerd worden. De minister deelt de mening dat dit op een bepaald moment moet doorbroken worden, maar vindt dat dit op dit moment beter nog niet gedaan wordt. Hij stelt dat de Vlaamse overheid absoluut onder de 50 procent moet qua aandeelhouderschap en dat er een internationalisering van de GIMV moet bewerkstelligd worden via een verdere kapitaaluitstap, maar dat dit nu niet het ideale moment is, omdat dit niet economisch verantwoord is in huidige omstandigheden. De minister deelt mee dat men dit verder aandachtig blijft volgen en dat de opdrachthoudende werkgroep, bestaande uit Herman Daems, Jean-Claude Deschamps en Léo Victor, nog steeds hier rond actief is. Hij wijst er ook op dat men anderzijds geconfronteerd wordt met een aarzelende houding bij de banken en vraagt zich daarbij af wat de banken doen in verband met private equity kapitaal. Door een kentering in de beleidsstrategie is het antwoord terug positief. De banken willen in de markt blijven, maar het is een publiek geheim dat private equity vandaag een zeer schaars goed is geworden voor de ondernemingen, gelet op de enorme risico's die er aan verbonden zijn. Er wordt gekeken of er tot een consolidatie kan gekomen worden en de fondsenstrategie die daarbij ontwikkeld wordt is volgens de minister op die manier gecreëerd om de banksector te overtuigen om in die fondsen te stappen, die beheerd worden door het expertenteam van de GIMV. Hij stelt dat de waarde van een investeringsmaatschappij aan de ene kant haar portefeuille en aan de andere kant haar vakkennis en expertise om bepaalde zaken te verwezenlijken, is. Hij herhaalt dat de kloof voor een groot stuk te maken heeft met de 70 procent aandeelhouderschap, waardoor uiteindelijk zeer weinig aandelen

op de beurs verhandeld worden, wat drukt op de prijs. Hij stelt hiervoor een dubbele strategie voor. Ten eerste het juiste moment afwachten om een pakket aandelen te verkopen van meer dan 20 procent, waardoor men onder de 50 procent komt. Ten tweede, wanneer men onder de 50 procent komt heeft dit een positieve invloed op de resterende 49 procent die men houdt. Op dit vlak blijft het volgens de minister afwachten.

Met betrekking tot de rol van de PMV in milieu-technologie antwoordt de minister dat het de bedoeling is dat de PMV marktconform werkt. Hij wijst erop dat de PMV zowel een sturende als een hefboomfunctie heeft. De PMV kan een rol spelen in het mondiale verhaal van de verhandelbare emissierechten, waarbij ze de opdracht kan vervullen om een vennootschap op te richten die zich hiermee gaat bezighouden in het kader van het behalen van de Kyoto-norm. In antwoord op de vraag van de voorzitter deelt minister Van Mechelen mee dat men de PMV optimaal moet gebruiken als een nieuw instrument om een actieve rol te spelen binnen de krijtlijnen die deze commissie getekend heeft. Hij wijst erop dat het hier om een zeer complex dossier gaat, onder andere gebleken in de succesvolle ontwikkeling van de ARKimesdesregeling. Het uitvoeringsbesluit voor ARKimesdes ligt klaar met het oog op het inwinnen advies van de Europese Commissie. Vanuit de Vlaamse financiële sector wordt volgens de minister met heel veel enthousiasme gereageerd op het systeem van de ARK-fondsen, die zullen opgestart worden. Minister Van Mechelen vindt het vanzelfsprekend dat er aan de toegankelijkheid en vooral de bekendmaking moet gewerkt worden. Vanuit de PMV wordt er gewerkt aan een vrij brede communicatiecampagne rond het ARKimesdesdecreet om ervoor te zorgen dat men het kent en dat men niet vervalt in de ziektes van het Vlaams Waarborgfonds, waar vrijwel niemand van op de hoogte was. De instapdrempel wordt zo laag mogelijk gemaakt, maar het blijft de bedoeling dat die ARK-fondsen rentabiliteit hebben, want degenen die hierin participeren krijgen enerzijds een fiscale korting, gespreid over vier jaren en anderzijds een waardevermeerdering die gecreëerd wordt binnen dat ARK-fonds. De minister wijst erop dat men hier werkt met risicokapitaal en dat men dus gebonden is aan een aantal voorwaarden die moeten ingevuld worden.

Het BIZ-Kapitaal-initiatief van LRM investeert in het kapitaal van ondernemingen die nog geen twee jaar oud zijn. De participatie bedraagt tussen 25 en 40 procent. Het projectaanbod is de voorbije jaren evenwel sterk afgenomen door de minder goede conjunctuur.

De Vlaamse regering bestudeert het Belgacom-model. Belgacom heeft zijn patrimonium ondergebracht in de NV om het te valoriseren. Uit de eerste analyse blijkt bijvoorbeeld dat een Vlaams ambtenaar 40 tot 45 m² gebruikt. In vergelijkbare instellingen bedraagt het ruimtegebruik 22 m². Voorts overweegt Vlaanderen een actiever koop- en verkoopbeleid, maar daartoe moeten de kosten gecijferd worden. Dat kan in een vennootschap.

De voorzitter vraagt of ARKImedes en het Vlaams Waarborgfonds in dezelfde structuur ondergebracht zullen worden. Minister Dirk Van Mechelen bevestigt dat dit item besproken wordt op de Vlaamse Ondernemingsconferentie. Alle initiatieven zullen onder één enkel KMO-financieringsinstrument ondergebracht worden.

De heer Eddy Schuermans herhaalt zijn vragen over de vereffening van de Vlaamse investeringsmaatschappij SIM. Wat is de stand van zaken betreffende het kenniscentrum Zelfstandig Ondernemen ?

Minister Dirk Van Mechelen zal de vraag over SIM schriftelijk beantwoorden.

De heer Roland Aerden antwoordt dat het kenniscentrum Zelfstandig Ondernemen onder het TUL valt. Het is een voorafspiegeling van de samenwerking tussen de economische faculteiten van het LUC en de universiteit van Maastricht. Het eerste deel van de impulsfinanciering voor wetenschappelijk onderzoek wordt binnenkort gestart. Vooraf dienden akkoorden te worden afgesloten met de universiteit van Maastricht. Minister Dirk Van Mechelen zegt dat dit item op vrijdag 21 november besproken wordt door de Vlaamse regering.

De heer Roland Aerden benadrukt dat de LRM pas in 1999 is begonnen. Voor 1999 beheerde de Limburgse Participatiemaatschappij alle participaties en investeringen. Toen de Limburgse Participatiemaatschappij met haar volledige portefeuille en al het personeel werd verkocht, moest LRM van nul herbeginnen. De huidige LRM-portefeuille is pas sedert 1999 samengesteld.

Door de penibele economische situatie worden niet veel leefbare en valabele projecten voorgesteld. Terwijl een aantal venture capitalists en banken zich terugtrekken, heeft LRM haar portefeuille opgebouwd.

LRM moet in tegenstelling tot wat velen denken, marktconform denken. Het is geen subsidiemaatschappij. LRM investeert geen grote bedragen in

de bedrijven omdat ze een multiplicatoreffect beoogt. LRM zoekt andere kapitaalverstreckers. LRM zet de initiatiefnemers aan zelf te investeren in het kapitaal. Ten slotte wordt de inbreng van risicokapitaal gebruikt om bankfinanciering los te weken. Telkens in Limburg gezocht wordt naar risicokapitaal, kloppen de initiatiefnemers aan bij LRM.

LRM is wel decretaal gebonden aan Limburg, maar probeert haar markt wel uit te breiden door zich via BIZ-Kapitaal ook op kleine bedrijven, KMO's en starters te richten. BIZ-Kapitaal wordt in alle Limburgse gemeenten voorgesteld.

De heer Eddy Schuermans vraagt of LRM met BIZ-Kapitaal ook de allerkleinste bedrijven bereikt want die behoefte leeft. De heer Roland Aerden antwoordt dat mensen die hun werk verliezen na een faillissement hun kennis gebruiken om een eigen bedrijf te starten. LRM neemt daarmee een groot risico. Risicokapitaalverschaffers concentreren zich over het algemeen niet op KMO's en starters vanwege de hoge kosten. Grote bedrijven zorgen zelf voor een businessplan. Kleine bedrijven moeten daarbij geholpen worden. LRM beschikt over de nodige kennis en ervaring om starters te helpen. Bovendien leeft deze behoefte. Het is de bedoeling van LRM om ook op dat vlak aan marktconforme voorwaarden te werken.

De heer Mathieu Boutsen merkt op dat elk bedrag dat LRM investeert aangevuld moet worden. Daarom vraagt de spreker uitdrukkelijk om de banken enthousiaster te maken voor dergelijke initiatieven. Uiteindelijk zijn de banken daar ook bij gebaat.

Minister Dirk Van Mechelen benadrukt dat onlangs werd beslist voortaan ook pro-actief te werken. Waar in Limburg kunnen nieuwe toekomstperspectieven ontwikkeld worden ? Welke sectoren moeten versterkt worden ? Welke sectoren ontbreken ? In welke niet-conjunctuurgevoelige sectoren dient geïnvesteerd te worden ? Zo zou er in Limburg geïnvesteerd moeten worden in koelruimtes voor fruit.

Zodra deze vragen beantwoord zijn, hoeft LRM niet langer passief af te wachten tot dossiers worden ingediend. LRM kan zelf een nieuwe economische dynamiek ontwikkelen door dergelijke projecten zelf op gang brengen. In Limburg is er een gebrek aan KMO's, wat die provincie heel kwetsbaar maakt.

De minister herinnert aan de voorgeschiedenis van de LRM. Het is dus normaal dat die organisatie in het begin voorzichtig was.

De voorzitter sluit de algemene bespreking. Hij stelt vast dat er maar twee artikelen voor bespreking vatbaar zijn, namelijk het artikel 36, zowel voor 2003 als voor 2004. Daar zijn geen opmerkingen bij.

DEEL III. Bevoegdheden van de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking

De bevoegdheden van de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Decreetsbepalingen : Artikelen 14 (programma's 54.10, 54.50 en 54.70 en 54.80), 129 en 131

Begrotingstabel – afdeling I : Programma's 54.1, 54.4, 54.5, 54.6, 54.7 en 54.8

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Financieringsinstrument voor investeringen Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA) en Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF).

In samenhang hiermee werd ook de beleidsbrief Landbouw en Visserij van de minister (*Parl. St.*, Vl. Parl. 2003-2004, nr. 1920/1), besproken. De bespreking vond plaats op 25 november 2003.

I. Toelichting door de minister

Deel I. Overzicht van de Beleidsprioriteiten voor 2004

A. Drie inhoudelijk belangrijke aandachtspunten

1. Landbouwer als producent van uw voedsel

a. Algemeen

Vlaamse landbouwproducten moeten door de consument erkend worden als veilig en van zeer hoge kwaliteit, op duurzame wijze geproduceerd en dus

met inbegrip van respect voor milieu- en dierenwelzijnsvoorwaarden.

Codes voor goede landbouwpraktijken aangevuld met de noodzakelijke controles op deze lastenboeken spelen een belangrijke rol om de afzet van eigen producten op onze markt te garanderen. Erkenningen of labels voor kwaliteitsgarantie, bijzondere productiemethoden en 'korte-keteninitiatieven' kunnen het Vlaams product verder profileren tegenover ingevoerde producten. Op deze manier moet de landbouwer als producent over een volwaardig inkomen kunnen beschikken. Het 'Vlaamse' product moet gelijk staan met kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid, wat vervolgens ook bijdraagt tot het opkrikken van het imago van de Vlaamse landbouw.

In 2004 zal de minister binnen het kader van het "Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling", een aangepaste regelgeving uitwerken, waarbij de mogelijkheid gecreëerd wordt om steun te verlenen aan landbouwproductiemethoden met het oog op een verbetering van het dierenwelzijn.

Het Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling vormt één van de kernelementen om het duurzaam karakter van landbouw te benadrukken. Momenteel bereidt de minister een nieuw hoofdstuk "voedselkwaliteit" voor dat zal geïntegreerd worden in het bestaande Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling. De voorstellen hieromtrent zullen in het voorjaar 2004 bij de Commissie ingediend worden.

Bovendien zal de VLIF-reglementering verder worden aangepast in de richting van een meer duurzame landbouw. Zo zal de maximale ondersteuning van ammoniakreducerende en dierenwelzijnsmaatregelen in voornamelijk de varkens- en pluimveesector voorzien worden.

b. Hoeve- en streekproducten

Wat het kwaliteitsbeleid op het vlak van hoeve- en streekproducten betreft, zal de minister zijn inspanningen inzake bescherming van de benaming 'hoeveproduct', erkenning van een hoeveverkoop-punt, uitbouw van de wetgeving en controlesystemen consistent voortzetten. Dit profileren van de hoeveproducten heeft als voordeel dat de band met de consument sterker aangehaald wordt. Via het rechtstreeks contact en de betere herkenbaarheid van de producten moet ook het globale beeld

van de landbouw in de maatschappij bevorderd kunnen worden.

c. Biologische landbouw

Wat de biologische landbouw betreft, heeft de minister in 2003 reeds heel wat wetgevend werk verricht, zoals de nieuwe Vlaamse wetgeving inzake hectaresteen biologische landbouw, waarbij de omschakelingssteun vooral in de eerste jaren van de omschakelingsperiode komt te liggen, wanneer de kosten voor de landbouwer het hoogst zijn en waarbij de steun een permanent karakter krijgt en opengesteld wordt voor landbouwers in nevenbe- roep.

Bovendien heeft de minister op 13 juni 2003 het Actieplan Biologische Landbouw II voorgesteld aan de Vlaamse regering. Dit actieplan ter stimule- ring van de biologische landbouw zal in 2004 op het terrein volledig uitgevoerd worden.

Gezien de vertraging van de sectorgroei en de be- staande afzetinefficiënties, is de keten- en markt- ontwikkeling, waarvoor twee ketenmanagers wer- den aangetrokken in 2002, een belangrijke pijler van het nieuwe actieplan. Zij zullen vanuit een dui- delijke analyse en visie verder werken aan het af- stemmen van vraag en aanbod. Aansluitend bij deze werking zullen nieuwe afzetinitiatieven on- dersteund worden, met het oog op een versterking van de afzetstructuren zodat de Vlaamse bioteler optimale kansen krijgt, wat ook een sterke stimu- lans voor potentiële omschakelaars kan zijn.

Tenslotte zal verder gewerkt worden aan een dui- delijke communicatie die de meerwaarden van de biologische landbouwmethode beter bekend maakt bij het grote publiek. Ook het bewaken van de con- trolekwaliteit zal onder deze noemer voortgezet worden.

2. Landbouwer als natuur- en landschapsbeheer- der

In het verstedelijkte Vlaanderen is het behoud van de open ruimte voor een groot deel het gevolg van de landbouwactiviteit.

Met het indienen van het PDPO 2000-2006 en het invoeren van diverse beheersovereenkomsten werd aan boeren de mogelijkheid geboden om mee te werken aan landschaps- en natuurontwikkeling. Dit werd onlangs nog uitgebreid met beheersover- eenkomsten 'erosiebestrijding'.

De verschillende overeenkomsten gaan over een verminderde bemesting in de waterwingebieden, het weidevogelbeheer, de ontwikkeling van kleine landschapselementen tot het botanisch beheer van graslanden.

Waar de eerstgenoemde beheersovereenkomsten nu aan evaluatie toe zijn, moet het botanisch be- heer van graslanden zijn uitwerking krijgen.

Belangrijk bij deze evaluatie van de beheersover- eenkomsten is dat de minister ervan overtuigd is dat landbouwers een belangrijke bijdrage kunnen leveren en daarom maximaal kunnen ingezet wor- den in landschaps- en natuurbeheer.

In het agrarisch gebied zal vooral landschapsvor- ming belangrijk zijn. In het natuurgebied is natuur- ontwikkeling noodzakelijk. Een meer bedrijfsge- richte aanpak is in elk geval aangewezen. Vooral voor natuurontwikkeling kunnen per bedrijf, en af- hankelijk van het aantal percelen gelegen in het natuurgebied, individuele bedrijfsplannen uitge- werkt worden.

3. Minder papier voor de landbouwer

De administratieve vereenvoudiging blijft ook dit jaar één van de absolute beleidsprioriteiten. In het verleden zijn reeds een aantal initiatieven terzake uitgewerkt. Denk maar aan het gebruik van de Sa- nitelgegevens bij de aangifte van Meststoffenpro- ductie en -gebruik, waardoor de aangifte voor de landbouwer eenvoudiger wordt en er geen register van dierlijke mestproductie meer moet worden bij- gehouden. Sanitelgegevens worden eveneens door de Administratie Landbouwproductiebeheer (ALP) gebruikt, zodat de aanvraag van de zoog- koeienpremie voor de landbouwers veel eenvoudi- ger is geworden.

Ondersteund door de Kenniscel Wetsmatiging is door de Vlaamse Onderzoekseenheid Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) een onderzoek uitge- voerd naar de evolutie van de administratieve last ten gevolge van de doorgevoerde vereenvoudiging en daaruit bleek een duidelijke tijds winst voor de landbouwer.

Zoals uit het onderzoek van VOLT blijkt, is de ad- ministratieve vereenvoudiging een cruciale factor in het verhogen van de klantvriendelijkheid. Daar- om wenst de minister het hele proces van admini- stratieve vereenvoudiging geïntegreerd aan te pak- ken op verschillende niveaus :

- op niveau van contacten met de land- en tuinbouwers (vb. aangiftes)
 - op niveau van wetgeving
 - op niveau van werking en organisatie van de administratie
- a. Op het niveau van contacten met de land- en tuinbouwers

Concreet zullen de krachtlijnen van de administratieve vereenvoudiging, zoals die vorig jaar reeds werden vastgelegd, verder worden uitgewerkt :

– *Unieke identificatie*

In het kader van de integratie van de Vlaamse Betaalorganen tot één Vlaams betaalorgaan werd in 2003 een belangrijke vooruitgang geboekt door alle begunstigden op een uniforme wijze te identificeren.

In 2004 wordt verder gewerkt aan deze uniforme identificatie van alle klanten van de verschillende administraties. Deze aanpak moet in de toekomst ook een probleemloos aansluiten met de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) -nummer mogelijk maken.

– *Unieke perceelsaangifte*

Om de bestaande dubbele perceelsaangifte in de nabije toekomst te vermijden werd in 2003, met de medewerking van de Kenniscel 'Wetsmatiging', gestart met een project 'eenmalige perceelsregistratie'. Hiertoe is reeds een concreet stappenplan uitgewerkt, waarvan reeds met de uitvoering is gestart.

Het project heeft als prioritaire doelstelling het realiseren van één perceelsaangifte (nu reeds zijn akkerbouw, geïntegreerd pitfruit en bio in een aangifte gebundeld) voor alle steunmaatregelen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, zij het in de sector van directe inkomenssteun, zij het in de sector van de indirecte steun (plattelandsontwikkeling), waarbij ook gestreefd wordt naar een éénmalige registratie van de percelen door de Administratie Landbouwproductiebeheer en de terbeschikkingstelling van de administratieve en grafische perceelsgegevens aan andere administraties.

Bij deze oefening zullen ook de mogelijkheden van de integratie van de mestbankaangifte grondig worden onderzocht.

Dit project moet in 2004 leiden tot de implementatie van een belangrijk pilootproject in een aantal gemeenten waarbij de producenten nog slechts één aangifte zullen moeten doen.

Op basis van de ervaringen met dit pilootproject en na de eventuele noodzakelijke bijstellingen zal voor 2005 deze unieke perceelsaangifte worden toegepast in gans Vlaanderen.

– *Geïntegreerde aangifte*

In 2003 werden de maatregelen rond biologische landbouw en de geïntegreerde productie van pitfruit gekoppeld aan de aangifte voor het verkrijgen van premies voor bepaalde akkerbouwgewassen. Biologische telers en producenten van geïntegreerd pitfruit moeten hierdoor nog slechts een aangifte indienen.

Vanaf 2004 zullen ook de maatregelen rond mechanische onkruidbestrijding en de premie voor groenbedekking geïntegreerd worden in deze aangifte.

Tevens is er van de gelegenheid gebruikt gemaakt om de subsidiemaatregel voor de teelt van eiwitrijke voedergrassen als milieuvriendelijke landbouwproductiemethode (gras-klover, luzerne of rode klover) die in 2003 werd ingesteld, onmiddellijk op te nemen in de geïntegreerde aangifte.

Concreet zullen in 2004 de geciteerde maatregelen via één geïntegreerde aangifte worden ingediend, hetgeen de administratieve last voor de betrokkenen landbouwers aanzienlijk zal verminderen.

– *Automatisch gebruik van Saniteldiergegevens*

De uitwisseling tussen Sanitel en VLM heeft betrekking op de Mestbankaangifte. De rundveehouders die willen meedoen dienen enkel hun veebelegstickers te kleven op de daarvoor voorziene plaats op de Mestbankaangifte. Op die manier laten de landbouwers toe dat de Mestbank hun gegevens opvraagt bij Sanitel. In 2003 hebben reeds 5500 rundveehouders van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Voor de rundveehouder heeft dit als voordeel dat de registers voor dierlijke productie, voor wat de runderen betreft, niet langer moeten bijgehouden worden. De kans op fouten verlaagt zowel bij het invullen van de aangifte als bij de verwerking ervan door de Mestbank.

In 2003 werd in het kader van de zoekgoeienpremie een belangrijk vereenvoudigingsproject opgestart. De effecten hiervan zullen pas grondig kun-

nen worden geëvalueerd bij de steunbetalingen van eind 2003 en begin 2004. Toch kan nu reeds worden gesteld dat deze vereenvoudiging ook in 2004 zal kunnen worden toegepast. Hierbij zal het systeem verder worden verbeterd en indien mogelijk worden uitgebreid. Hierbij kan worden gedacht aan de automatische integratie van gegevens van de melkcontrole.

De verdere vereenvoudigingen en verbeteringen in 2004 aan de diverse steunregelingen zullen echter bepaald worden door de onderhandelingen en de beslissingen die in het kader van de Midterm Review zullen worden genomen.

b. Op het niveau van de wetgeving

Verder zal dit jaar een aanvang genomen worden met een juridisch-technische vereenvoudiging binnen het beleidsdomein landbouw. Dit houdt in dat in eerste instantie de landbouwwetgeving zal worden geïnventariseerd. Vervolgens zal eventueel tot consolidatie en coördinatie worden overgegaan.

Hoewel de concrete resultaten van dit project minder zichtbaar zullen zijn op het terrein in 2004, zal dit de basis vormen voor verdere toekomstige vereenvoudigingen in de landbouwsector.

c. Op het niveau van de werking en organisatie van de administratie

De vermindering van de papierstapel voor de landbouwer is de ene kant van het verhaal. Langs de andere kant is het zeer belangrijk dat in 2004 verder werk gemaakt wordt van de stroomlijning en optimalisering van de werking van de administratie.

B. Enkele concrete actieplannen

1. Landbouwklimaatactieplan

Om de doelstellingen van het Kyoto-akkoord te bereiken moet België tegen 2012 de uitstoot van broeikasgassen met 7,5% verminderen ten opzichte van 1990. Hiervoor heeft de Vlaamse regering een klimaatactieplan opgesteld.

De landbouwsector heeft reeds een zeer duidelijke bijdrage geleverd tot deze doelstelling. Momenteel is de uitstoot reeds met ongeveer 8% gedaald ten opzichte van 1990. Deze inspanningen komen vooral vanuit de veeteeltsector via mestopslag en de afbouw van de veestapel en vanuit de glastuinbouw. In deze laatste sector is dit gerealiseerd dankzij meer energievriendelijke kassen en teelt-

technieken en dankzij omschakeling op aardgas. Deze evoluties werden gestimuleerd onder meer via VLIF-steun.

Toch kan de landbouwsector nog een extra bijdrage leveren. Momenteel zijn studies lopende onder meer voor verdere energiebesparingsmogelijkheden en verbeterde bodembewerkingstechnieken. Op basis van deze studies zal de minister een concreet plan uitwerken om de uitstoot van deze broeikasgassen verder te beperken.

2. Actieplan 'duurzame glastuinbouw in Vlaanderen'

In de loop van vorig regeringsjaar werd de uitvoering gestart van een actieplan duurzame glastuinbouw. Dit actieplan voorziet enerzijds in een oplossing voor het voornaamste probleem in de glastuinbouw : meer rechtszekerheid en mogelijkheden voor vestigingen en uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en anderzijds dat tegemoet wordt gekomen, aan de bekommernissen van de overheid en het beleid : minder milieudruk en meer duurzaamheid.

In de loop van 2004 zal een pilootproject voor een glastuinbouwzone in het Mechelse worden uitgetekend en zullen de nodige stappen ondernomen worden om in de gewestelijke en provinciale plannen concrete zones af te bakenen voor glastuinbouw.

Het gebruik van aardgas zal verder gestimuleerd worden enerzijds via VLIF-steun en anderzijds door de aansluitingsmogelijkheden op het aardgasnetwerk te vergemakkelijken.

Als derde pijler zal de milieuvriendelijke glastuinbouw gestimuleerd worden en dit via steunmaatregelen, voorlichting en ondersteunend onderzoek.

3. Toekomstgerichte landbouw en onderzoek, ontwikkeling en voorlichting

Een toekomstgerichte landbouw heeft in grote mate nood aan vernieuwing en verbreding en dit in een duurzaam perspectief.

Sinds de laatste regionalisatie begin 2002 is ook het onderzoek en de kennisoverdracht in de landbouw een Vlaamse bevoegdheid. Hierdoor heeft het Vlaamse landbouwbeleid belangrijke bijkomende instrumenten verworven : het Centrum voor Landbouwonderzoek (CLO), de proeftuinen en de landbouwcentra.

Een doorlichting van het onderzoek en de voorlichting heeft eind 2002 aangetoond dat dit apparaat zeer versnipperd is, veel overlapping vertoont in activiteiten en financiering. Daarom heeft de minister beslist om een herstructureringsplan van het CLO en de proeftuinen te laten opstellen.

Het CLO en een deel van het CLE zullen opgenomen worden in het Instituut voor Landbouw en Zeevisserij Onderzoek (ILVO), waarvoor de minister een ontwerp van oprichtingsdecreet heeft opgesteld.

Daarnaast is het de bedoeling de relatie met andere spelers zoals universiteiten, hogescholen en andere onderzoeksinstituten te verbeteren en samenwerking te stimuleren.

Het geheel van hervormingen moet uiteindelijk resulteren in een klantgerichte output die enerzijds beleidsondersteunend is op korte en lange termijn en anderzijds de sector nieuwe impulsen geeft voor een toekomstgerichte, competitieve, innovatieve én duurzame landbouw.

In de loop van het laatste regeringsjaar van deze legislatuur zal de minister hiervoor een concreet plan uitwerken dat in relatie met Beter Bestuurlijk Beleid zal geïmplementeerd worden.

C. Visserijbeleid

Ondanks het feit dat het visserijbeleid in belangrijke mate bepaald wordt door het Europese niveau, zal de minister zich in 2004 blijven inspannen voor het garanderen van de levensvatbaarheid van de Vlaamse visserijsector op lange termijn.

Hierbij zal de minister ijveren voor verder onderzoek naar alternatieve vistechieken, die toelaten om binnen ecologisch veilige grenzen en op een energiebesparende wijze te kunnen vissen. Projecten rond kennisverwerving, onderzoek en experimenten van alternatieve visserijtechnieken zullen in aanmerking kunnen komen voor betoelaging.

Op Europees vlak zal de minister zich sterk maken dat de visserij-activiteiten buiten de Europese wateren ook conform moeten zijn aan de EU-wetgeving, evenals aan andere milieu- en ontwikkelingsakkoorden.

Deel II. De begrotingscijfers voor landbouw

A. Globaal overzicht

1. Beleidskredieten

Overeenkomstig de Algemene Toelichting voorziet de begroting 2004 voor de sector Landbouw een totaal aan beleidskredieten van 90.460.000 euro (= 3,6 miljard frank), wat overeenkomt met een beperkte daling van 1.515.000 euro ten opzichte van de aangepaste begroting 2003.

Deze cijfers uit de Algemene Toelichting geven echter een onvolledig beeld van de werkelijk beschikbare beleidskredieten, aangezien er geen rekening gehouden wordt met de kredieten die overgeheveld werden en zullen worden vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting. Deze extra Lambermontmiddelen zijn niet zichtbaar in de administratieve begroting, maar wel effectief beschikbaar in het financiële systeem.

In 2003 werd namelijk door middel van een herverdelingsbesluit 6.260.000 euro (= 253 miljoen frank) beleidskredieten overgeheveld vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting.

Begin 2004 zullen, naar analogie met dit jaar, opnieuw beleidskredieten overgeheveld worden vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting en dit ten bedrage van 6.504.000 euro (= 262 miljoen frank) in het kader van de hectares-teun biologische landbouw en geïntegreerd pitfruit, bedrijfsbegeleiding en het GBCS.

Wanneer we deze overgehevelde en nog over te hevelen Lambermontmiddelen toevoegen aan de cijfers uit de Algemene Toelichting, bekomen we een totaal aan effectief beschikbare beleidskredieten in 2004 van 96.964.000 euro (= 3,91 miljard frank).

2. Betalingskredieten

Overeenkomstig de Algemene Toelichting draagt het totaal aan betalingskredieten binnen de landbouwbegroting 66.282.000 euro (= 2,7 miljard frank) in 2004, wat neerkomt op een daling van 3.115.000 euro ten opzichte van de aangepaste begroting 2003.

Net zoals bij de beleidskredieten, is er in de Algemene Toelichting echter geen rekening gehouden met de overgehevelde en nog over te hevelen betalingskredieten vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting.

In 2003 werd namelijk door middel van een herverdelingsbesluit 1.873.000 euro (= 75,6 miljoen frank) betalingskredieten overgeheveld vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting.

Begin 2004 zullen, naar analogie met dit jaar, opnieuw betalingskredieten overgeheveld worden vanuit de Lambermontprovisie naar de landbouwbegroting en dit ten bedrage van 5.866.000 euro (= 237 miljoen frank) in het kader van de hectaresteen biologische landbouw en geïntegreerd pitfruit, bedrijfsbegeleiding, bedrijfsverzorging en het GBCS.

Wanneer we deze overgehevelde en nog over te hevelen Lambermontmiddelen toevoegen aan de cijfers uit de Algemene Toelichting, bekomen we een totaal aan effectief beschikbare betalingskredieten in 2004 van 72.148.000 euro (= 2,91 miljard frank).

B. Belangrijkste verschuivingen en verworvenheden

1. Beleidskredieten

Zoals eerder reeds aangehaald is er een beperkte daling van de beleidskredieten ten opzichte van de aangepaste begroting 2003.

Deze daling is volledig te wijten aan een vermindering van de ontvangsten binnen de variabele kredieten en dit ten bedrage van 6.349.000 euro.

Het variabel krediet aangaande landbouwworming is uitdovend, omwille van het feit dat door een nieuwe betalingswijze aan het Vlaamse betaalorgaan, Europa geen geld inzake landbouwworming meer terugstort. Tot 2003 stortte Vlaanderen 100% en Europa 25% van de uitgaven in het kader van de landbouwworming aan het Betaalorgaan, waarna de 25% van Europa doorgestort werd naar bovenstaand variabel krediet. Vanaf 2004 stort Vlaanderen 75% en Europa 25% van de uitgaven in het kader van de landbouwworming, rechtstreeks aan het Betaalorgaan.

Wat het Vlaams Fonds voor de Kwaliteit van de Landbouwproductie betreft, werden in 2003 de saldi van 3 ex-federale begrotingsfondsen (Landbouwfonds, Plantenfonds en Dierenfonds) éénma-

lig overgedragen. In 2004 blijven uiteraard enkel de recurrente ontvangsten m.b.t. de plantaardige en dierlijke sector over. Momenteel werkt de minister aan een decreet aangaande dit Fonds waarin de toekomstige ontvangsten en uitgaven gedefinieerd worden.

Ondanks de moeilijke budgettaire context, zijn er toch een aantal belangrijke verworvenheden binnen de landbouwbegroting :

- a. Actieplan Biologische Landbouw : stijging met 1.163.000 euro (= 47 miljoen frank)

Als gevolg van deze substantiële stijging wordt, in 2004, een totaal budget voorzien van 1.968.000 euro (= 79,4 miljoen frank) voor de uitvoering van het Vlaams Actieplan Biologische Landbouw II, dat op 13 juni jongstleden door de Vlaamse regering werd goedgekeurd.

- b. Vastleggingsmachtiging VLIF : stijging met 5.780.000 euro (= 233 miljoen frank)

In 2004 wordt de vastleggingsmachtiging van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds terug op een hoger niveau gebracht, berekend op basis van de verwachte dossiers 2004. Het betreft een totaalbudget van 57.780.000 euro (= 2,3 miljard frank).

- c. Milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden en bedrijfsbegeleiding

In 2004 wordt opnieuw een substantieel bedrag, zijnde 7.296.000 euro (= 294 miljoen frank) vrijgemaakt om de milieumaatregelen, zijnde vijfjarige beheersovereenkomsten in het kader van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) te financieren, evenals de, dit jaar, hervormde hectaresteen biologische landbouw en geïntegreerd pitfruit.

Ook de nieuwe gras-klover maatregelen, de steun voor hoogstamboomgaarden en de steun voor het behoud van het witrode en tweeledig witblauw ras zijn hierin opgenomen.

Daarnaast wordt geld vrijgemaakt om bedrijfsleidingsadviezen en milieu-adviezen, die door erkende bedrijfsleidingsdiensten aan landbouwbedrijven verstrekt worden, te financieren. In 2004 zal een milieumodule toegevoegd worden aan de bedrijfs-economische boekhouding van bedrijven, waardoor eveneens duurzame parameters als water, energie, bestrijdingsmiddelen en meststoffen op bedrijfsniveau kunnen geregistreerd worden.

d. Plattelandsontwikkeling

In 2004 wordt 774.000 euro (= 31 miljoen frank) vrijgemaakt ter financiering van een aantal projecten en initiatieven rond plattelandsontwikkeling en duurzame landbouw in uitvoering van het PDPO en/of het decreet duurzame landbouw.

Het betreft de financiering van enerzijds demonstratieprojecten in het kader van opleiding en vorming in de landbouw en anderzijds agrarisch plattelandsbeleid, waarbij de aandacht gaat naar landbouwgerelateerde projecten ; bijvoorbeeld projecten ter begeleiding van de multifunctionele landbouw en projecten in het kader van het actieplan diversificatie. Hieronder valt onder meer het projectmatig begeleiden van een aantal land- en tuinbouwers in de richting van een gebiedsgebonden multifunctionele of verbrede land- of tuinbouw zoals activiteiten omtrent zorgboerderijen, landschaps- en natuuronderhoud, educatie en recreatie op de hoeve, energieteelten, innovatieve productie en dergelijke.

e. Kwaliteitsbeleid

In het kader van het kwaliteitsbeleid met betrekking tot land- en tuinbouwproducten en meer specifiek de hoeve- en streekproducten, wordt in 2004 opnieuw 200.000 euro (= 8 miljoen frank) voorzien.

Zoals in 2002 en 2003 wordt er in 2004 immers opnieuw een oproep gelanceerd om subsidieprojecten in te dienen ter bevordering van de kwaliteit van land- en tuinbouwproducten. Het ondersteunen van de land- en tuinbouwers in het leveren van hoogkwalitatieve producten, het uitbouwen van coherente wetgeving en controlesystemen inzake hoeve- en streekproducten, zullen hierbij de voornaamste aandachtspunten vormen.

f. Administratieve vereenvoudiging

In 2004 wordt opnieuw 251.000 euro (= 10 miljoen frank) vrijgemaakt om initiatieven in het kader van de administratieve vereenvoudiging naar land- en tuinbouwers verder te zetten of uit te bouwen.

Bovendien werd 248.000 euro (= 10 miljoen frank) extra vrijgemaakt voor een informatiseringsproject inzake de eenmalige perceelsregistratie.

2. Betalingskredieten

Wat de betalingskredieten betreft, heeft de minister eerder in zijn toelichting reeds gesteld dat er in 2004 een stijging is van 878.000 euro (= 35,4 mil-

joen frank) ten opzichte van het totaal aan beschikbare betalingskredieten van 2003.

De verklaring voor deze stijging is :

- a. een daling van de ontvangsten binnen de variabele kredieten ten bedrage van 6.349.000 euro, zoals reeds uitgelegd.
- b. een daling van de eigen opbrengsten van VLIF met 1.123.000 euro. De EU-inkomsten vallen weg, omdat deze nu onmiddellijk en volledig via het Vlaams Betaalorgaan geregeld worden, en niet meer via het VLIF.
- c. een daling van de dotatie van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA) met 637.000 euro. De oorzaak van deze daling ligt in het lage aantal dossiers van de laatste jaren en het feit dat de nieuwe FIVA-reglementering pas recent operationeel is geworden. Bovendien is vlootsteun omwille van een overschrijding van het referentieniveau door de EU niet langer toegestaan.
- d. een stijging van de subsidies in het kader van het Actieplan Biologische landbouw met 743.000 euro.
- e. een stijging van de dotatie van het VLIF met 6.000.000 euro, waardoor in 2004 de totale dotatie 38.000.000 euro bedraagt.
- f. de betalingskredieten die begin 2004, door middel van een herverdelingsbesluit, vanuit het provisioneel krediet Lambermont zullen overgeheveld worden naar de landbouwbegroting ten bedrage van 5.866.000 euro.

Deel III. Beleidsevaluatie

De minister sluit zijn toelichting af met een korte terugblik op de beleidsrealisaties van de voorbije jaren.

Bij aanvang van de legislatuur werd het streven naar een meer duurzame landbouw geconcretiseerd in vier strategische doelstellingen :

- ondersteuning van de economische leefbaarheid van de Vlaamse land- en tuinbouw- en visserijondernemingen door diversificatie en risicospreiding te bevorderen en de multifunctionele rol te ontwikkelen ;

- het bevorderen van kwaliteitsvolle productie-methodes die milieu- en diervriendelijk en sociaal verantwoord zijn ;
- de versnelde ontwikkeling van verbrede activiteiten, biologische landbouw, beheerslandbouw en van de markt van hoeveproducten ;
- het vertrouwen van de burger en het zelfvertrouwen van de producent herstellen om het maatschappelijk draagvlak van de sector te versterken.

Over duurzame landbouw werd intens gecommuniceerd, niet in het minst met de land- en tuinbouwers zelf. Dit heeft als resultaat gehad dat alle stimuleringsmaatregelen “naar meer duurzaam boeren” ingang hebben gevonden op het Vlaamse platteland, namelijk :

- de hervorming van het VLIF is in dat opzicht geslaagd te noemen : investeringssteun werd én wordt voorzien voor maximale milieu- & diervriendelijke investeringen ; investeringssteun voor niet grondgebonden intensieve veehouderij werd afgebouwd ; reconversie en diversificatie werd sterk aangemoedigd.

De doelgroep is uitgebreid naar landbouwers in bijberoep en ook investeringen met eigen kapitaal worden ondersteund.

- via vijfjarige beheersovereenkomsten werden boeren en tuinders gesteund om te kiezen voor groenbedekking, mechanische onkruidbestrijding, vermindering van meststoffen en pesticiden in de sierteelt, verminderd gebruik van mest in wateringsgebieden, erosiebestrijding, ontwikkeling van het landschap en natuurontwikkeling.
- omschakeling naar bio-landbouw en promotie voor bioproducten werden gerealiseerd via het Actieplan Biologische Landbouw.
- gedurende drie jaar liep een regeling waarbij vooral productierechten in de varkenshouderij werden opgekocht, dit jaar uitgebreid naar rundvee en pluimvee.

Aansluitend op deze greep uit de realisaties van de voorbije jaren, wenst de minister nogmaals te benadrukken dat hij het streven naar een meer duurzame landbouw verder zet en zelfs nog uitbouwt in 2004 door de verruiming van het plattelandsbeleid. Twee pijlers zijn hierbij voor hem cruciaal :

- het stimuleren van de productie van kwalitatief hoogstaande voedingsproducten en het herkenbaar maken van het Vlaams landbouwproduct, met de daar bijhorende garantiesystemen ;
- het uitbouwen van een gezond partnership tussen landbouw en natuur, waarbij voor de landbouwer via beheersovereenkomsten ruimte wordt gecreëerd om als belangrijke partner deel te nemen aan het natuur- en landschapsbeheer

Tevens laat de minister, bij wijze van volledigheid, twee bijlagen bezorgen, waarin een actuele stand van zaken m.b.t. de vogelpest en de afbouw van de veestapel weergegeven wordt.

II. Bespreking

Mevrouw Josée Vercammen merkt op dat het beleid blijkbaar veel belang hecht aan de biologische landbouw. Het valt echter op dat in de handel biologische producten bijna altijd duurder zijn dan de gewone producten. Moet er daarom ook niet eerder gedacht worden aan een beleid dat de consument ertoe aanzet biologische producten te kopen ?

De minister verklaart dat hij als minister van landbouw verantwoordelijk is voor het beleid naar de producenten. Het is zijn bekommernis dat de sector van de biologische landbouw zou groeien. De realiteit van het aanbod in de supermarkten is volgens de minister dat het daar bijna volledig om importproducten gaat. Op dat aanbod heeft het beleid weinig greep.

De minister zegt dat vanuit het beleid een systeem wordt gepromoot waarbij geprobeerd wordt de samenwerking tussen landbouwers te bevorderen voor wat de afzet van hun producten betreft. De grootdistributie richt zich op import omdat onze eigen productie te klein is en omdat de aanvoer onvoldoende kan worden gegarandeerd. Als we daarop kunnen ingrijpen, door de Vlaamse bioboeren hun afzetmogelijkheden door coöperatieve samenwerking te garanderen, dan wordt de biolandbouwsector aantrekkelijker. Daardoor worden er niet alleen meer Vlaamse bioproducten afgezet, maar zullen er misschien ook meer landbouwers op biolandbouw overschakelen.

De minister zegt ook dat bij het toekennen van een premie voor biolandbouw, het accent vooral op de eerste twee jaar wordt gelegd, om de boer de mogelijkheid te geven van gewone landbouw naar bio-

landbouw over te schakelen. Want juist in het begin is dat een probleem.

De minister is het voor het overige met de spreker eens dat er moet naar gestreefd worden dat kwalitatieve produkten niet duurder zijn dan de andere.

De minister verklaart verder dat ook de opleidingen in de landbouwscholen en aan de landbouwfaculteiten, meer aandacht moeten besteden aan bio-landbouw en de aangepaste productiemethoden.

De minister stelt ook dat het de doelstelling moet zijn om een eigen landbouwproductie te hebben. Om een eigen kwalitatieve landbouwproductie te garanderen, moet die ondersteund worden. Als dat niet gebeurt, dan worden we volledig afhankelijk van import, waarop we zelf onvoldoende kwaliteitsbewaking kunnen uitvoeren.

Voor het overige worden bij de begroting landbouw geen opmerkingen geformuleerd.

Deel IV. Bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

De bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Dccreetsbepalingen : Artikelen 14 (programma's 49.20, 52.10 en 52.40), 24, 25, 28, 32, 57,133

Begrotingstabel – afdeling I : programma's 49.2, 51.7, 52.1 en 52.4

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Herplaatsingsfonds

In samenhang hiermee werden ook de beleidsbrief Toerisme (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1904/1*), en de beleidsbrief Werkgelegenheid (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1903/1*), van de minister besproken. De bespreking vond plaats op 20 en 27 november 2003.

I. Toelichting door de minister

Minister Renaat Landuyt licht het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de

begroting 2004, Hoofdstuk IV Toerisme Vlaanderen en Hoofdstuk XXXIV Beroepsopleiding, toe.

Het totale bedrag voor tewerkstelling, programma 52.1 en 52.4, bedraagt 658,389 miljoen euro. Dat betekent een stijging van het beleidskrediet met 13,082 miljoen euro of 2,03 percent ten opzichte van de begrotingscontrole 2003. De voornaamste maatregelen die daaronder vallen, zijn : de verhoging van de vastleggingsmachtiging van het Herplaatsingsfonds ; de dotatie aan de VDAB in het kader van de Europese Werkgelegenheidsrichtlijnen (de lokale werkinkwinkels zullen in 2004 volledig geïnstalleerd zijn) ; de verhoging van de uitgaven van de meerwaarden-economie, onder meer voor de uitbreiding van de sociale werkplaatsen, invoegafdelingen en -bedrijven en de dienstencheques.

Verder worden de huidige kredieten voor taalverwerving, trajectbegeleiding, jobcoaching, diversiteitsplannen, inschakelingspremie gehandicapten, sectorconvenants, bijkomende plaatsen voor buitenschoolse kinderopvang en voor de harmonisering van de Weer-Werkgesco's verhoogd met de kredieten 2004 uit het Werkgelegenheidsakkoord. Tussen 2000 en 2004 is er een stijging van het beleidsbudget voor Tewerkstelling met 9,5 percent, als men de regulariseringsbeweging van de DAC-projecten neutraliseert.

De begroting Toerisme, programma 49.2 en 51.7, kent een verhoging van ongeveer 7 miljoen of een stijging van 15,37 percent. De gewone werkingsmiddelen voor Toerisme Vlaanderen, basisallocatie 41.01, stijgen met 3,312 miljoen euro ; dit is onder meer gericht op de verhoging van de efficiëntie van de organisatie door een groepering van al het personeel in het gebouw op de Grasmarkt. Bij Toerisme Vlaanderen is er een nieuwe administrateur-generaal. Dat betekent dat er een nieuwe wind waait door de organisatie. We proberen dat te honoreren met de begrotingsmiddelen met name omdat de veranderingen leiden tot een verhoging van de efficiëntie, proberen we dat door middel van de begroting te honoreren. De extra middelen worden voorts aangewend voor de uitvoering van het decreet "Toerisme voor Allen", voor de ontwikkeling van projecten die de kindvriendelijkheid van het toeristische aanbod verhogen.

Op de post "allerhande uitgaven in het kader van het programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector", basisallocatie 41.02, wordt een bedrag van 3,845 miljoen euro ingeschreven. Deze nieuwe basisallocatie in 2004 is voor de uitgaven inzake de bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector en voor

de regularisatie van de DAC-projecten (deze kredieten werden overgeheveld vanuit de begroting Werkgelegenheid).

De regularisering van de DAC's bestaat erin dat de bevoegde minister een en ander omzet in vaste subsidiëring van organisaties die vaste contracten kunnen geven aan werknemers met een DAC-contract. Binnen de toeristische sector waren tal van toegekende DAC's. We voeren een nieuw beleid door dit in beeld te brengen en te honoreren door een regularisering. Dat verloopt niet altijd even gemakkelijk omdat de rationaliteit van de toekenning van de DAC's niet altijd te achterhalen valt. In het programmadecreet hebben we een artikel ingeschreven dat het mogelijk maakt om organisaties te subsidiëren en dus werkgelegenheid schept in de toeristische sector.

De verhoging van de vastleggingmachtiging van Toerisme Vlaanderen, basisallocatie 99.11, met 1 miljoen euro is een beleidsheroriëntering binnen het programma Toerisme voor onder meer de uitvoering van het decreet van 18 juli 2003 "Toerisme voor Allen".

Artikel 91 inzake beroepsopleiding van het ontwerpdecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 geeft de loopbaandienstverlening een juridische basis. Artikel 4 verleent een juridische basis om de regularisering van DAC's in de toeristische sector mogelijk te maken.

De opbouw van de beleidsbrief Werkgelegenheid is zodanig dat men zeer goed kan zien wat de realisaties van de beleidsnota zijn. Voor de beleidsbrief Toerisme heeft men zich voor een deel aangepast aan de nieuwe administrateur-generaal door de oorspronkelijke stijl van de beleidsbrief op te frissen. Daardoor wordt het nog duidelijker wat men in de eerste helft van 2004 wenst te doen. De minister verwijst naar de beleidsbrieven. Hij verwacht dat de commissieleden de tijd nemen om die te lezen. Hij is bereid om op alle vragen te antwoorden.

II. Bespreking van de bevoegdheid Werkgelegenheid

Mevrouw Veerle Declercq stelt dat haar fractie de inspanningen van de minister inzake opleiding, mobiliteit en tewerkstellingsinitiatieven waardeert. Zij stelt een aantal vragen in verband met de cijfergegevens, die betrekking hebben op de implementatie van allerhande beleidsmaatregelen. De beleidsbrief bevat volgens de spreker te weinig gegevens

waaruit kan worden opgemaakt dat er vooruitgang wordt geboekt op het vlak van tewerkstelling. Zo zijn er volgens haar berekeningen in de loop van de legislatuur slechts 2000 arbeidsplaatsen gecreëerd in de sector van de sociale tewerkstelling. Kan de minister meer cijfergegevens ter beschikking stellen over de concrete beleidsresultaten ?

Wat het doelgroepenbeleid betreft (migranten, oudere werknemers) ontbreken er volgens mevrouw Declercq eveneens cijfers over de resultaten.

Volgens mevrouw Declercq ontbreken in de beleidsbrief maatregelen inzake welzijn op het werk.

Tenslotte merkt deze spreker nog op dat de Vlaamse regering er zich toe geëngageerd heeft om vanaf 2004 aan alle werkzoekenden vanaf drie maanden een begeleidingsgarantie te geven. Is die doelstelling realistisch ? Zijn er voldoende middelen voor beschikbaar ?

De minister antwoordt op deze opmerkingen dat het niet de bedoeling van de beleidsbrief is om een statistisch overzicht te bieden. Daarvoor is er het jaarlijkse monitoringrapport van de administratie. De minister verwijst dan ook naar die rapporten voor gedetailleerde informatie over de resultaten van het beleid. Door de monitoring kan het beleid overigens ook nauwkeurig worden geëvalueerd.

Hij verklaart dat maatregelen in verband met welzijn op het werk tot de bevoegdheid van minister Adelheid Byttebier behoren en dat vragen dien-aangaande aan die minister moeten worden gericht.

Het engagement tenslotte van de gegarandeerde arbeidsbegeleiding, wordt gedragen door de hele regering en de nodige middelen worden er inderdaad voor uitgetrokken.

De heer Roland Van Goethem heeft vragen bij het doelgroepenbeleid. Hij stelt vast dat de werkloosheid bij niet-Europeanen in de loop van de legislatuur is gestegen. Dit gaat in tegen de opties van de beleidsnota van de minister, die een aanzienlijke daling van de werkloosheid bij die doelgroep vooropstelde. De heer Van Goethem stelt vast dat het aantal gesubsidieerde actieplannen sterk is gestegen, maar dat dat op het terrein blijkbaar geen resultaten geeft.

De heer Van Goethem spreekt ook over een discriminatie van Vlaamse werklozen tegenover Waalse werklozen. Blijkbaar ligt de sanctionering van Waalse werklozen op een veel lager niveau dan die

in Vlaanderen. De VDAB zal dus sneller namen van werkonwillige werklozen naar de RVA doorsturen, dan de Waalse tegenhanger.

De spreker is voor het overige van oordeel dat de enige efficiënte jobcreatie erin bestaat door arbeidsplaatsen te scheppen in de reguliere economie en niet door het creëren van overheidsjobs. Renault, Sabena en Ford hebben er blijkbaar niet voor gezorgd dat de overheid lessen heeft getrokken. De enige oplossing is volgens de heer Van Goethem een bedrijfsvriendelijk klimaat te scheppen.

De heer Jan Laurys gaat ervan uit dat de Vlaamse Regering de moeilijke economische toestand heeft onderschat. Er is op dit ogenblik wel een zekere bijsturing, maar de vraag is of dat voldoende is. Het rapport van de professoren Sleuwaegen en De Backer is illustratief en geeft de echte realiteit weer. Men had volgens de spreker al verleden jaar op deze verslechterende toestand moeten inspelen.

De heer Laurys herinnert aan de strategische doelstellingen die door de minister werden vooropgesteld. Het ging over het verhogen van de werkzaamheidsgraad, verhoging van de participatie van de groepen die ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt, verbetering van de kwaliteit van de arbeid en het scheppen van maatschappelijke ontlooiingskansen voor iedereen.

Voor het verhogen van de werkzaamheidsgraad streefde de minister naar een percentage van 66,5 percent in 2004. Het startpunt was 61,4 percent. We bereiken nu 64,4 percent. Het vooropgestelde percentage van 66,5 kan volgens alle waarnemers niet worden gehaald.

Wat de evenredige participatie aan de arbeidsmarkt betreft, herinnert de heer Laurys aan de doelstellingen van het Pact van Vilvoorde, dat een volledige evenredige participatie nastreeft tegen 2010. In tijden van economische crisis worden de zwakke kansengroepen echter nog zwaarder door de werkloosheid getroffen. De heer Laurys stelt evenwel samen met de minister vast dat de werkzaamheidsgraad van de allochtone werknemers daarentegen gestegen is.

De minister verklaart dat de schijnbare tegenspraak tussen een stijging van de werkzaamheidsgraad en een verhoging van het aantal werklozen te wijten is aan het feit dat heel wat allochtonen geen recht op uitkering hebben, maar dat ze, wanneer ze werk hebben, toch opgenomen zijn in de cijfers van de werkende allochtonen. De minister

zegt ook dat het hier ook niet om het opleggen van quota gaat voor het aanwerven van allochtonen, maar dat er wel vanuit de overheid een bewuste sensibiliseringsactie naar de werkgevers is, om ook allochtonen een kans te geven. Het is op die manier dat het kansenbeleid door de Vlaamse overheid wordt gevoerd. Het levert ook resultaat op.

Wat kwaliteit van de arbeid aangaat, wordt de verdere regularisatie van de nepstatuten in het vooruitzicht gesteld. De heer Laurys is echter van oordeel dat die regularisatie op dit ogenblik stilgevalen is. Het grote struikelblok zit bij de GESCO's. Door het conflict daarover met het federale niveau, geraken die ongeveer 25.000 mensen die in dat statuut zitten niet geregulariseerd.

De laatste doelstelling, meer maatschappelijke ontlooiing voor iedereen, is moeilijk meetbaar. Als het volgen van opleiding een indicator van deze doelstelling is, dan kan men vaststellen dat het Pact van Vilvoorde een deelname van 10 percent van de werkende bevolking aan permanente vorming in 2010 vooropstelt. Men bereikt nu in Vlaanderen een percentage van 7 percent en de tendens is eerder dalend. De heer Laurys stelt in dit verband ook dat er op dit ogenblik bij de jongste categorie werknemers ook een lichte daling van de scholingsgraad vast te stellen is.

De heer Laurys beaamt dat het tewerkstellingsbeleid ook een aantal positieve punten kan voorleggen. Hij denkt aan de invoering van de jobkaart, verbonden aan de IBO (Individuele Beroepsopleiding in een Onderneming), de sociale begeleiding bij herstructurering, het sociaal interventieteam bij de VDAB, het betrekken van de sociale partners bij de beleidsvoering, de actie tegen de werkloosheidsvallen en een doelmatiger werking van het Europees Sociaal Fonds. Wel stelt hij dat nog moet worden afgewacht of al die positieve punten ook concreet tot veel resultaat inzake bijkomende tewerkstelling zullen leiden.

De heer Laurys stelt verder vragen naar de stand van zaken van de herstructurering van de VDAB, de oprichting van de lokale werkwinkels, de start van de Resocs.

De spreker herinnert er ook aan dat in het regeerakkoord is bepaald dat er 7500 extra banen zouden worden geschapen in de sociale economie. Er werden ook 7500 werkervaringsplaatsen beloofd. Wat is de stand van zaken? De heer Laurys betwijfelt of die cijfers tegen het einde van de legislatuur gehaald worden.

De heer Laurys stelt ook vast dat communautaire spanningen maar al te dikwijls de Vlaamse beleidsplannen doorkruisen en er een negatief effect op hebben. De hele discussie rond de dienstencheques is daar een recent voorbeeld van.

Tenslotte heeft de heer Laurys vragen bij de engagementen die werden genomen bij het werkgelegenheidsakkoord. Hij hoopt dat de middelen die er voor het Vlaams niveau zijn uitgetrokken, voldoende zullen zijn om de nodige jobcreatie te realiseren.

Vervolgens heeft de heer Laurys een aantal vragen en opmerkingen bij specifieke onderdelen van de begroting.

De beleidskredieten voor het domein werkgelegenheid zijn licht gestegen. Op de BA 00.18 van programma 24.6 (provisionele kredieten) is er een krediet uitgetrokken van 25 miljoen euro voor de uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord.

Wat de algemene evolutie van de beleidskredieten betreft, heeft de heer Laurys bij de bespreking van de begroting 2003 reeds opgemerkt dat het krediet voor werkgelegenheid daalde. Volgens de minister was dat echter niet het geval, omdat kredieten vanuit het programma 52.40 (Werkgelegenheid) werden getransfereerd naar andere programma's voor de regularisatie van de DAC'ers. Gaat dat om eenmalige operaties ?

De minister antwoordt dat deze maatregel erop neer kwam dat de benodigde bedragen voor de subsidiëring van de contracten werden overgedragen naar de diverse functioneel bevoegde administraties. Daardoor komen die bedragen op het budget van de betrokken administraties, die daardoor dat personeel rechtstreeks kunnen betalen. Dat betekent dat ze daardoor niet langer ten laste van de begroting werkgelegenheid zijn. Het gaat daarbij om definitieve begrotingsoverdrachten.

De heer Laurys merkt hierbij op, dat volgens zijn berekening daardoor het budget voor werkgelegenheid gedaald is met 11,94 percent.

In verband met beroepsopleiding vraagt de heer Laurys bij BA 33.01 (subsidie sociale promotie) waarom het uitgetrokken bedrag met 24,6 percent is verminderd. Hiervoor wordt geen motivatie gegeven.

De minister antwoordt dat het bedrag op deze basisallocatie te hoog was ingeschat en nu werd aangepast aan de werkelijke uitgaven die eraan ver-

bonden zijn. Het uitgetrokken bedrag ligt volgens de minister in elk geval nog minimaal 10 percent hoger dan de werkelijke besteding.

Bij BA 01.01 van programma 52.4 (allerhande uitgaven in het kader van levenslang leren, merkt de heer Laurys op dat dit krediet in 2003 substantieel werd verhoogd in het kader van het actieplan "een leven lang leren in goede banen", maar dat het nu met 500.000 euro wordt verminderd. Kan met die belangrijke vermindering het actieplan nog wel worden uitgevoerd ?

De minister antwoordt dat er in 2003 een push moest worden gedaan om het project op te starten, waardoor er meer kosten waren. Nu is die werking op kruissnelheid en zijn er minder middelen nodig.

Bij BA 01.07 van hetzelfde programma (uitgaven in het kader van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit) merkt de heer Laurys op dat het ordonanceringskrediet sterk werd verhoogd bij de begrotingscontrole 2003. Dat was waarschijnlijk nodig wegens de opstart van bepaalde projecten in het kader van het Actieplan gelijke kansen. Nu is er in die BA een vermindering met meer dan 17 percent, hetgeen ook verklaard kan worden wegens die verhoging in 2003. Maar zelfs dat in rekening gebracht, is er toch nog een nettodaling van het budget.

Bij hetzelfde programma, bij BA 12.01 (allerhande specifieke werkingskosten met betrekking tot werkgelegenheid met uitzondering van communicatieuitgaven) stelt de heer Laurys een verhoging vast, nadat dat krediet bij de begrotingscontrole 2003 was verminderd. Dat was te wijten aan de integratie van deze middelen in een bredere interfacewerking in het departement onderwijs. Heeft dat te maken met het opstarten van het DIVA-project ?

De minister bevestigt dit en zegt dat de interfacewerking door DIVA is vervangen. De bedoeling is dat opleidingen en onderwijs op elkaar worden afgestemd, zodat dezelfde doelstellingen worden nastreefd. Door een betere samenwerking tussen het volwassenenonderwijs, het VIZO en de VDAB kunnen de middelen bovendien efficiënter worden aangewend.

De minister verklaart in verband met de overige opmerkingen dat al die relatief kleine schommelingen te maken hebben met het op kruissnelheid komen van projecten, waardoor de verwachte dynamiek realistisch kan worden ingeschat.

De heer Laurys stelt verder vast dat in BA 12.20 (allerhande communicatie initiatieven inzake het werkgelegenheidsbeleid) en in BA 12.22. (studies en onderzoeken) het budget zeer sterk verlaagd is. Is dat een bewuste besparingsoperatie om minder geld te besteden aan communicatie en studies ? Of heeft de inkrimping van het budget voor studies te maken met de verstrengde interpretatie van de regels van het Europees Sociaal Fonds met betrekking tot de aanvaarding van bepaalde kosten ?

De minister verklaart dat dit verband houdt met het feit dat 2004 een verkiezingsjaar is en dat er daarom omzichtigheid moet aan de dag gelegd worden inzake overheidscommunicatie. Er kan volgens hem worden verwacht dat de communicatie-uitgaven in 2004 belangrijk lager zullen liggen. Het terugschroeven van het budget voor studies houdt geen verband met de ESF-reglementen. Het gaat hier om een welbewuste beleidskeuze.

Bij de vaststelling van de heer Laurys dat ook de informaticakosten van de administratie Werkgelegenheid (BA 12.38) sterk verminderen, antwoordt de minister dat er verleden jaar een eenmalige investeringsinspanning is gedaan, die dit jaar niet moet worden herhaald.

De heer Laurys merkt een lichte verhoging in BA 34.01 (uitgaven in het kader van het stimuleren van arbeidsherverdeling en arbeidsduurvermindering). Men verwacht dat de maatregel in 2004 op kruissnelheid is. Zal het vooropgestelde bedrag volstaan ?

De minister antwoordt dat hij ervan uitgaat dat dat budget voldoende is. Wel kan men niet op voorhand volledig inschatten hoeveel mensen er gebruik van zullen maken. Bij de begrotingscontrole is er nog altijd een aanpassing van het budget mogelijk.

In verband met BA 41.01 (dotatie aan de VDAB voor werkingskosten arbeidsbemiddeling) stelt de heer Laurys dat bij de begrotingscontrole 2003 de dotatie werd verhoogd met 954.000 euro, waarvan 419.000 euro uitgegeven wordt aan loonverplichtingen ten gevolge van een CAO en waarvan 535.000 euro uitgetrokken wordt voor de sociale interventieteams. Nu wordt de dotatie verlaagd met 1.192.000 euro. De vermindering is zelfs groter dan de verhoging bij de begrotingscontrole 2003. Hoe kan de minister dit verklaren ? De verplichtingen van de CAO en voor de sociale interventieteams lopen toch door in 2004 ?

De minister verklaart dat er een belangrijke besparing in deze sector mogelijk is omdat de lokale werkwinkels op kruissnelheid komen. Die specifieke reorganisatie blijkt een belangrijk kostenbesparend effect te hebben. Hij stelt dat een daling van een budget niet betekent dat de werking ook zal verminderen. Een daling van het budget kan ook wijzen op een verhoogde efficiëntie.

Tenslotte heeft de heer Laurys bemerkingen bij de werking van het Herplaatsingsfonds. Hij verklaart dat zijn fractie bij de begrotingscontrole 2003 reeds aan de alarmbel heeft getrokken. Het vooropgestelde krediet was veel te laag en bleek enkel voldoende te zijn voor de toen ingediende en lopende dossiers. Het budget was toen eigenlijk al op. Op het eerste zicht lijkt de verhoging van het NGK met 520.000 euro en de MAC met 993.000 euro een stap in de goede richting, maar nu blijkt weer uit de toelichting dat dit te weinig zal zijn. Er wordt nu reeds verwezen naar de begrotingscontrole. Die waarschijnlijk pas in het najaar zal plaatsvinden door de verkiezingen. Hierdoor zullen er zeker een aantal dossier in de problemen komen.

De toelichting erkent dat die bijkomende 15% voor het dossier Sabena de aanpassing van de budgetten 2004 zowel in vastleggings- als in betalingskredieten als gevolg heeft. Vijftien percent van 6.282.842,94 euro komt overeen met een bedrag van 942.426,44 euro. Aangezien de verhoging van de vastleggingsmachtiging 993.000 euro bedraagt, kan gesteld worden dat deze bijna volledig aan het dossier Sabena tegemoetkomt. Wat voor andere dossiers ? Aangezien blijkt dat de verhoging van de kredieten eigenlijk enkel ten goede komt van de reeds goedgekeurde dossiers, kan men zich toch wel de vraag stellen hoe men dit kan verenigen met de uitbreiding van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds ? Met andere woorden voor de uitbreiding van het toepassingsgebied zijn er nog geen bijkomende middelen voorzien.

De heer Guy Sols formuleert namens zijn fractie een aantal opmerkingen over de voorgelegde begroting werkgelegenheid.

Hij stelt dat er heel wat middelen zijn uitgetrokken voor de uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord 2003- 2004. Hij wenst van de minister een cijfermatig overzicht te krijgen van de concrete resultaten die de budgettaire inspanningen hebben opgeleverd. Hij heeft het daarbij onder andere over de middelen uitgetrokken voor de opleidingscheques, de trajectbegeleiding en de jobcoaching.

Aangaande het diversiteitsbeleid herinnert de heer Sols eraan dat de sociale partners op Vlaams niveau een engagementsverklaring hebben getekend waarin ze beloofden extra aandacht te besteden aan een evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Er werden daarbij zelfs richtcijfers van extra aanwervingen overeengekomen : tegen eind februari 2006 wil Jobkanaal 13.700 vacatures verzamelen en daarvan minstens 5.480 laten invullen door personen uit kansengroepen (zie p. 31-32 beleidsbrief). Uit de toelichting blijkt dat de werkloosheidsgraad bij allochtonen nog steeds erg hoog blijft, namelijk tot ongeveer vijf keer hoger dan het gemiddelde (36,2% in 2002). Het goede nieuws is echter dat hij met 3,2% is gedaald in vergelijking met het jaar voordien. Ook de werkzaamheidsgraad is gestegen met 3,5%. Die bedraagt voor de allochtonen in 2002 37,5%.

Het feit dat er beterschap zit in de arbeidsmarktsituatie van allochtonen is volgens de heer Sols hoopgevend. Het illustreert bovendien dat quota niet noodzakelijk zijn om iets te bewegen. Engagements in onderling overleg zijn blijkbaar een voldoende aanleiding. In de beleidsnota is er sprake van 32 goedgekeurde diversiteitsprojecten. De spreker vraagt een overzicht van deze projecten als bijlage bij het verslag.

In verband met het Herplaatsingsfonds stelt de heer Sols vast dat de middelen worden verhoogd met 520.000 euro. Uit de toelichting blijkt dat men nieuwe dossiers verwacht ten gevolge van problemen bij toeleveranciers van Ford Genk. Op hoeveel extra dossiers is deze verhoging van de middelen gebaseerd ?

De minister antwoordt dat men ongeveer 2000 euro per persoon moet begroten. Dit is een ruwe berekening, omdat niet voor iedereen zoveel middelen zullen nodig zijn. Maar als men dan het totaalbedrag deelt door 2000, dan kan men ongeveer zien over hoeveel personen het gaat.

De heer Sols merkt ook op dat op de federale werkgelegenheidsconferentie een vereenvoudiging van de startbanen is doorgevoerd. Een van de afspraken was de beperking van de doelgroep tot de min 25-jarigen. Opmerkelijk, want tijdens de opstart van de maatregel heeft Vlaanderen precies bedongen om de maatregel te mogen uitbreiden via een cascadesysteem – dat nadien rijkelijk is gebruikt – tot de min 30-jarigen. De grote kritiek was volgens de heer Sols immers dat Rosetta te veel op Waalse leest was geschoeid, waar jeugdwerkloosheid een veel groter probleem is dan in Vlaanderen. Verlaagt de nieuwe maatregel de effectiviteit

er dan niet van in Vlaanderen ? Blijft de doelgroep voldoende groot ?

De minister antwoordt dat op basis van de adviezen die uit de subregionale tewerkstellingscomités komen, er moet gefocust worden op de min 25-jarigen, aangezien blijkt dat de jeugdwerkloosheid opnieuw problematisch dreigt te worden. Dit is in feite geen positieve evolutie, aldus de minister.

De heer Sols merkt verder op dat in het regeerakkoord de ambitie wordt getoond om tijdens deze legislatuur 150.000 extra jobs te creëren. Op dit ogenblik zijn er daarvan ongeveer 95.800 gecreëerd. Het is dus duidelijk dat de minister nog een serieus tandje zal mogen bijsteken om het beoogde doel te bereiken. Erkent de minister dat de beoogde doelstelling niet zal worden behaald ondanks het naar zijn eigen zeggen 'vernieuwend' beleid ?

De minister antwoordt dat het beleid zich zoveel mogelijk richt op de reguliere economie. Dat is een kwestie van afspraken maken met het bedrijfsleven, maar het is duidelijk dat dit een moeilijkere beleids optie is, dan het zich klassiek richten op jobcreatie in de sociale economie.

De heer Sols merkt voor de sector van de sociale economie op dat er in de tabel inzake de evolutie van de invoegbedrijven en invoegafdelingen in de profitsector een discrepantie is tussen het aantal erkende voltijds equivalenten en de bezettingsgraad ervan. Bij de invoegbedrijven zijn er van de 671 erkende VE's amper 168 ingevuld, bij de invoegafdelingen van de 51 erkende VE's 13 ! Wat is hiervan de oorzaak ? Waarom worden deze functies niet effectief opgevuld ?

De minister antwoordt dat er bij invoegbedrijven een toelating wordt gegeven om aanwervingen te doen voor een bepaald aantal arbeidsplaatsen. De bedrijven hebben dan een zekere tijd nodig om die arbeidsplaatsen ook effectief op te vullen. De invoegbedrijven krijgen daardoor de mogelijkheid geleidelijk te groeien.

De heer Sols is verder van oordeel dat de goedkeuring van het inwerkingsdecreet voor oud- en nieuwkomers heel wat kritische bedenkingen opleverde over de praktische haalbaarheid. Er zouden te weinig cursussen Nederlands voorhanden zijn, de VDAB zou over te weinig middelen beschikken enzovoort. Zijn de eerste bevindingen op het veld positief ? Hoe zit het met de verhouding oud- en nieuwkomers ? Zijn er voldoende cursussen Ne-

derlands beschikbaar ? Worden ze ook voleindigd door de betrokkenen ?

De cijfers terzake worden door de minister ter beschikking gesteld als bijlage bij het verslag.

De heer Sols stelt vast dat de formule van Individuele Beroepsopleiding niet alleen erg succesvol is, maar dat ze ook erg effectief is omdat ze mensen echt aan een job helpt. Zal de minister deze maatregel verder intensifiëren ? Heeft de minister er al aan gedacht om ook de private uitzendsector, die een eigen variant op IBO kan en wil invoeren, te betrekken bij deze beleidsmaatregel ?

De minister antwoordt dat het systeem van de individuele beroepsopleiding voor de betrokkenen een zeer interessante formule is, maar voor de overheid redelijk duur. Er wordt een grote tegemoetkoming gedaan in het loon van de betrokken werknemer, op voorwaarde dat dat een opstap is naar een permanente tewerkstelling. Hij stelt verder zeker niet gekant te zijn tegen samenwerking in deze materie met de private uitzendsector, maar per definitie voldoet de interimsector niet aan die voorwaarde, namelijk dat het om een gesubsidieerde opleiding voor een permanente job zou gaan. Bovendien moet hier met omzichtigheid worden gehandeld omdat dit soort van maatregelen door Europa niet mag worden geïnterpreteerd als een vorm van bedrijfssubsidie inzake “gratis” tewerkstelling. De regering zal weldra ook het systeem van het “ervaringsdiploma” bespreken. In dat systeem wil men tot een soort erkenning van specifieke beroepsopleidingen komen.

De Jobkaart was één van de ideeën waarmee de minister volgens de heer Sols, breed heeft uitgepakt in de pers. Volgens de beleidsbrief werden 1.531 jobkaarten uitgereikt. Rekening houdend met het aantal schoolverlaters dat de collectieve info bijwoonde (3.520) wil dit zeggen dat aan ongeveer 45% van de aanvankelijk geïnteresseerden een jobkaart werd uitgereikt. Is de respons op de maatregel voldoende ? Hoe zijn de bevindingen van de jongeren met de maatregel ? Werd er al een evaluatie doorgevoerd en dringen zich op basis daarvan aanpassingen op ?

De minister antwoordt dat men het succes van de maatregel niet mag afmeten aan het aantal jobkaarten dat is uitgereikt. Wat wel belangrijk is, is het aantal mensen dat erdoor ook werkelijk aan werk geraakt. Door de zeer intense begeleiding blijkt dat dit aantal aanzienlijk is. De resultaten zijn dus eigenlijk zeer goed. Het komt er vooral op aan om voldoende middelen voor intense individuele begeleiding te vinden. Dat is mogelijk door het ge-

leidelijk groeperen van allerhande beperkte maatregelen uit het verleden. Het is dus de wens van de minister dit soort intensieve systemen nog verder uit te bouwen, maar dan in de richting van eenvoudig gereguleerde initiatieven.

De heer Sols zegt dat het decreet van 17 december 2002 op het algemeen bindend verklaren van CAO's fel gecontesteerd is en dat het wordt aangevochten bij het Arbitragehof door zowel de federale ministerraad als door de Waalse gewestregering en het college van de Franse gemeenschapscommissie. Wat is momenteel de stand van zaken ? Tegen wanneer wordt in de zaak een uitspraak verwacht ? Welke consequenties zal een uitspraak hebben die negatief voor Vlaanderen zou uitvallen ? Welk initiatief zal de minister dan nemen ?

De minister zegt dat men gebonden is aan de procedurele termijnen. Op dit ogenblik zit de procedure in de fase van het wederantwoord op de ingediende memories. Ingeval van een negatieve uitspraak voor het Vlaamse Gewest, zal er een nieuw politiek feit gecreëerd zijn. De minister zegt dat het voordeel van de procedure bij het Arbitragehof in elk geval is, dat de bevoegdheidsproblematiek zal uitgeklaard zijn. Het standpunt van de Raad van State over de bevoegdheidskwestie was in elk geval zeer helder. Het zal na die uitklaring dan ook gemakkelijker zijn om politieke afspraken te maken tussen de gewestelijke en de federale beleidsniveaus.

De heer Sols merkt verder op dat de minister al meerdere keren ondervraagd werd over de interregionale verschillen inzake de transmissies van werkonwillige werklozen. Uit de recentste cijfers blijkt volgens de spreker, dat in Wallonië een loopje wordt genomen met dit systeem, dat echter via een samenwerkingsakkoord werd overeengekomen. Tijdens de federale werkgelegenheidsconferentie is nog maar eens afgesproken dat het deze keer wel menens zou moeten zijn met de transmissies. Probleem met de regeling is dat elke minister wel een excuus kan invoeren om zijn paraplu open te trekken. Het wordt tijd om de maatregelen van de federale en de gewestelijke overheden op elkaar af te stemmen. Ook de federale minister van Werk, Frank Vandenbroucke is nu expliciet vragende partij voor betere controles omdat het een wezenlijk element is in het alternatieve systeem voor artikel 80 (schorsing langdurige werkloosheid). Dat artikel 80 kan slechts geschorst worden wanneer het nieuwe systeem zijn deugdelijkheid heeft bewezen. De heer Sols verklaart dat zijn fractie niet akkoord kan gaan met een schrapping van artikel 80 vooraleer wordt aangetoond dat het nieuwe systeem cor-

rect wordt toegepast en wel in alle delen van het land.

Naast die federale steun, heeft de minister, volgens de heer Sols, ook de kans de toestand aan te kaarten in het evaluatiecomité, waar alle betrokken partners vertegenwoordigd zijn. Het is spijtig dat dat comité niet dikwijls samenkomt. De spreker rekent erop dat de minister een initiatief neemt en paal en perk stelt aan deze toestand. De verschillen tussen de regio's zijn zo merkbaar groot dat een akkoord dat eenduidig behoort uitgevoerd te worden op het veld niet dermate grote discrepanties tussen de regio's mag vertonen.

De minister beaamt dat er een rechtvaardiger systeem op het vlak van sanctionering van werkonwillige werklozen moet komen. Alle betrokken regeringen zijn het over dat principe eens. Nu komt het erop aan daarover sluitende afspraken te maken. Hij betoogt dat er op het vlak van mentaliteit een en ander aan het veranderen is, dankzij het beleid van de nieuwe minister van Werk in de federale regering. Een bewijs daarvan is het systeem van de dienstencheques, dat geleidelijk ook aanvaard wordt in het zuiden van het land. De minister beschouwt dat als een duidelijke stijlbreek met het verleden. Men mag volgens de minister ook niet vergeten dat er in de federale begroting middelen zijn uitgetrokken voor een versterking van de controle op de werklozen. De minister is bereid het Vlaamse transparante beleid dat de VDAB als begeleidingsdienst voert inzake de persoonlijke dossiers tegenover de RVA aan te grijpen om duidelijk te maken dat er in Vlaanderen geen bijkomende controlemaatregelen vanwege de RVA nodig zijn. De VDAB doet immers zelf een controle vooraf, en stelt de gegevens ter beschikking van de RVA. Daardoor kunnen de extra controlemiddelen ten volle worden aangewend in de regio's waar er een daadwerkelijk probleem bestaat. De minister wil in elk geval vermijden dat werkzoekenden die inspanningen doen inzake het opvolgen van begeleiding en het zoeken naar werk, nodeloos worden lastiggevallen door controleurs. Dat is niet alleen lastig voor die mensen, bovendien is het geen efficiënt gebruik van de controlemiddelen.

Over het zogenaamde decreet Mahassine zegt de heer Sols, dat zijn fractie dat heeft goedgekeurd onder uitdrukkelijke voorwaarde dat het geen aanleiding mag geven tot het instellen van quota. De uitvoeringsbesluiten zijn echter nog altijd niet uitgevaardigd. Die zijn uiteraard belangrijk, onder andere omdat begrippen zoals “beroepskeuzeverlichting” nog moeten worden gedefinieerd. Wanneer komen die uitvoeringsbesluiten ?

De minister antwoordt dat die besluiten in voorbereiding zijn, en dat ze volgens hem zo administratief eenvoudig mogelijk moeten zijn. De uitvoeringsbesluiten zullen, wanneer ze klaar zijn voor kennisgeving aan de commissie worden overgezonden.

De heer Sols stelt verder dat ondanks de bewering van sp.a-fractie leider Bruno Tobback in De Morgen van 6 november 2003 dat 'de VDAB hervormd is' de veelbesproken scheiding tussen actor en regisseur nog steeds geen feit is. Dat ondanks zoveel akkoorden binnen de Vlaamse regering en adviezen van de sociale partners. De spreker zegt vernemen te hebben dat de minister niet geneigd zou zijn om die scheiding van actor en regisseur effectief door te voeren. Waarom blijft de minister zich hiertegen verzetten ? De spreker stelt dat het standpunt van zijn fractie duidelijk is : een effectieve scheiding tussen de actor en de regisseur. Wat is het huidige standpunt van de minister ?

Voor wat de lokale werkwinkels betreft herinnert de heer Sols eraan dat er verleden jaar heel wat commotie was rond de vraag wie uiteindelijk de regierol van de lokale werkwinkel voor zijn rekening mocht nemen : de lokale overheid of de VDAB. Hierover werd in het Vlaams Parlement een resolutie aangenomen, die duidelijk de lokale overheid als eerste partner voor de regierol aanwees, tenzij er redenen waren in bepaalde steden of gemeenten om dat beter niet te doen. Ook op een decreet voor lokale werkwinkels blijft het nog steeds wachten. In de beleidsbrief wordt aangekondigd dat de 'lokale werkwinkel juridisch zal worden verankerd via het decreet op de VDAB'. Volgens de heer Sols lijkt dat op het eerste zicht in te gaan tegen de resolutie van het Vlaams Parlement. Is dat een juiste indruk ? De heer Sols stelt dat zijn fractie van de minister vraagt dat hij ten volle tegemoet komt aan de inhoud van de resolutie van het Vlaams Parlement. Hij vraagt dan ook een duidelijk engagement van de minister terzake.

De Europese Commissie heeft vorig jaar haar nieuwe regels gepresenteerd inzake werkgelegenheidssteun, aldus de heer Sols. Die zorgden voor nogal wat wrevel in Vlaanderen. Volgens de nieuwe regels mochten lidstaten zonder EU-fiat tot 50% steun geven (van de loonkosten en verplichte sociale zekerheidsbijdragen voor één jaar) voor het in dienst nemen van bepaalde categorieën benadeelde werknemers. Concreet gaat het om jongeren, 50-plussers, alleenstaande ouders, drugsverslaafden, ex-gedetineerden en vrouwen in regio's met een hoge werkloosheid. Andere steun is niet per definitie verboden, maar moet vooraf gemeld worden aan de Commissie opdat die kan controle-

ren dat er geen concurrentievervalsing in het spel is. De verordening geldt alleen voor specifieke werkgelegenheidsmaatregelen die in bepaalde regio's of sectoren gebeurt. Probleem met dit alles is dat Europa geen 'gewesten' erkent, maar alleen lidstaten. Dat betekent bijgevolg dat deze bepalingen voor de Belgische federale staat niet gelden, maar wel voor de Vlaamse, Waalse en Brusselse hoofdstedelijke overheid. Gelukkig werd in een overgangsregeling voorzien voor bestaande maatregelen, maar op termijn zou dit gevolgen kunnen hebben voor het Vlaams werkgelegenheidsbeleid. Vlaanderen heeft immers langlopende steunprogramma's met een hoge steunintensiteit. Dat zou in de toekomst niet meer kunnen. Welke acties heeft de minister ondernomen naar Europa, eventueel op het vlak van de erkenning van de gewesten? Wat is de huidige stand van zaken in het dossier?

Tenslotte heeft de heer Sols nog een opmerking met betrekking tot de SERV-aanbevelingen over de werkloosheidsvallen van 8 oktober 2003. De evaluatie van de genomen maatregelen was niet altijd even positief te noemen. In Vlaanderen bekritiseerde de SERV vooral het losstaande karakter van de acties. Er wordt gepleit voor een coherent actieplan. De heer Sols vraagt of de minister hiervan werk zal maken.

De heer Laurys stelt dat het vooral om een flankerend beleid gaat in domeinen waarvoor het Vlaamse niveau bevoegd is, zoals mobiliteit of de combinatie arbeid en gezin. De werkloosheidsvallen hebben niet louter met de verloning te maken maar ook met andere elementen, die onrechtstreeks van financiële aard zijn, zoals de kosten voor het zoeken van kinderopvang of de verplaatsingskosten naar het werk.

De minister is van oordeel dat het probleem van de werkloosheidsvallen vooral federaal is, maar dat hij de flankerende maatregelen zeker ter harte wil nemen en daardoor dus ook met de SERV-aanbevelingen wenst rekening te houden.

De heer André-Emiel Bogaert stelt dat de link tussen beslissingen van de overheid en werkgelegenheidsmaatregelen vroeger veel duidelijker was. Ook de druk van de sociale partners was veel groter. De vraag is nu of er in diverse beleidsdomeinen ook een link naar werkgelegenheid wordt gelegd. De heer Bogaert geeft daarvan een aantal voorbeelden. Zo is er de beleidsoptie voor het aanleggen van 7000 hectare nieuwe bedrijfsterreinen. Daar ligt toch een duidelijke connotatie met het scheppen van meer werkgelegenheid. Een ander voorbeeld is de economische expansiesteun. In het vroegere systeem moest men voldoen aan contrac-

tuele voorwaarden voor het scheppen van werkgelegenheid om aanspraak op steun te kunnen maken. Met het nieuwe call-systeem is dat minder duidelijk. Men zou nu bijvoorbeeld steun kunnen geven voor innovatie, die tot verlies van arbeidsplaatsen zou kunnen leiden. Ook een voorbeeld is de optie voor het al of niet commercialiseren van de non-profitsector. Dat is een sector met een grote tewerkstellingsgraad. Het op commerciële leest schoeien van die sector zou ook tot een vermindering van arbeidsplaatsen kunnen leiden. Als laatste voorbeeld geeft de heer Bogaert de nieuwe ARK-imes-regeling. Wat zijn de gevolgen voor de werkgelegenheid van het aantrekken van risicodragend kapitaal? Volgens de heer Bogaert geven deze voorbeelden aan dat economische beleidsmaatregelen niet eenvoudig aan het scheppen van werkgelegenheid kunnen worden gelinkt, hetgeen in het verleden veel duidelijker het geval was.

De heer Bogaert vraagt meer verduidelijking bij het idee van de ervaringsdiploma's, dat de minister heeft geopperd. Er bestaat eigenlijk geen valabel attest voor verworven ervaring, door specifieke opleiding in bedrijven. Dat betekent dat men die ervaring in feite niet kan inbrengen bij het zoeken naar werk in een ander bedrijf. Is het de bedoeling hiervoor een decretale basis te creëren?

De heer Bogaert vraagt tevens naar de stand van zaken van de hervorming van de VDAB en het tijdstip van indiening van het nieuwe decreet. Hij stelt ook dat er een decretale onderbouwing van de lokale werkwinkels moet komen. De werkwinkels nemen immers belangrijke taken op zich, hetgeen een duidelijk wettelijk kader vereist.

De minister gaat na deze opmerkingen dieper in op de problematiek van de hervorming van de VDAB en de organisatie van de lokale werkwinkels.

Hij herinnert eraan dat het regeerakkoord bepaalt dat de VDAB zou moeten evolueren van centrale actor naar centrale regisseur op de Vlaamse arbeidsmarkt. * Er staat niet dat de VDAB moet worden opgesplitst in twee organisaties, die respec-

* De betreffende passage uit het regeerakkoord luidt als volgt: "Daartoe moet de rol van de VDAB verschuiven van centrale actor naar centrale regisseur. Die regiefunctie houdt in dat de VDAB via samenwerkingsverbanden met de privé-sector zorgt voor een doelmatige en transparante werking van de arbeidsmarkt en zich meer en meer ontwikkelt als tot een ondersteuningsorganisatie ten bate van die markt. Haar aanbod is bovendien complementair aan het kwalitatieve aanbod van de andere bemiddelaars, waarbij vooral wordt gewaakt over het aanbod voor de risicogroepen op de arbeidsmarkt."

tievelijk de rol van actor en van regisseur op zich nemen. Bij de concrete uitwerking van de vernieuwde rol van de VDAB zijn er wel degelijk een aantal problemen gerezen, die voor een groot deel te maken hebben met deze problematiek. Onder-tussen is er immers ook een Europese discussie geweest rond jobsteun, die de problematiek nog heeft bemoeilijkt. De discussie over de toekomstige rol van de VDAB moet ook met de sector van de uitzendkantoren worden gevoerd, omdat zij belanghebbende partij zijn. Achter het idee van de VDAB als regisseur schuilt de opvatting dat er een instelling moet zijn die uitbesteding doet van werkzaamheden in verband met loopbaanbegeleiding en opleiding. Die instelling zorgt ervoor dat met een bepaald budget naar doelstellingen wordt gewerkt. De instelling besteedt met dat budget de opdrachten uit om de doelstellingen te bereiken. De regisseur moet er dan voor zorgen dat de markt eerlijk functioneert. De minister stelt nu vast dat men een zeer eng economische interpretatie geeft aan de basisverdragen van de Europese unie. Vanuit die optiek bestaat het gevaar dat een overheidsinstelling, die als actor op de markt optreedt, door Europa zal worden gebrandmerkt als een gesubsidieerd overheidsbedrijf, dat de markt verstoort. De minister wil absoluut vermijden dat de algemeen erkende instelling die instaat voor begeleiding en opleiding zomaar wordt overgeleverd aan de markt. De markt gaat immers niet de sociale politiek kunnen voeren, die de VDAB op dit ogenblik voert. Het uitgangspunt van de minister is daarom dat de termen “regie” en “actor”, niet langer kunnen worden gebruikt en dat we enkel moeten spreken over de basisdienstverlening, die de overheid moet kunnen garanderen. Een bijkomend probleem in verband met het gebruik van de term “regie” is bovendien, dat daar een sluitende juridische definitie voor moet worden gegeven. Dat probleem werd overigens al door de Raad van State opgeworpen.

Die basisdienstverlening wordt ten volle geleverd door het systeem van de lokale werkwinkels. Daarom wordt bij hetgeen de VDAB in het verleden deed nu het onderscheid gemaakt tussen enerzijds commerciële activiteiten en anderzijds de basisdienstverlening. De commerciële activiteiten werden ondergebracht bij de T-groep. De T-groep is zodanig gestructureerd, dat het een zuiver commerciële organisatie is, de NV T-groep. De aandelen daarvan zijn in handen van een vennootschap met sociaal oogmerk, zodanig dat de dividenden terug aangewend worden voor het werkgelegenheidsbeleid. Dat is dus een sociale verankering van een zuiver commerciële onderneming, die volop als marktspeler moet worden beschouwd. T-groep wordt dan ook op geen enkele wijze door de over-

heid gesubsidieerd. Op vraag van de heer Jan Lau-ris, verklaart de minister ook dat T-groep wel dege-lijk een winstgevende onderneming is, ook al is de marktsituatie erg moeilijk.

Daarnaast is er de optie dat de loopbaanbegelei-ding en de opleiding wordt aangestuurd door een overheidsinstelling, om zeker in tijden van slechte economische conjunctuur en een stijgende werk-loosheid, de basisdienstverlening te garanderen. De uitbouw van die structuur moet zeer nauwgezet ge-beuren. In het kader van het Beter Bestuurlijk Be-leid komt er dan ook een decreet waarin de dyna-miek in de organisatie ten volle tot haar recht komt. De minister is er ook van overtuigd dat het nieuwe decreet volledig binnen de bepalingen van het regeerakkoord zal passen.

Wat de lokale werkwinkels betreft stelt de minister dat het concept niet is dat de gemeenten zullen op-treden als de regisseurs. De rol van de VDAB is dat die instaat voor de basisdienstverlening inzake ar-beidsbemiddeling. De gemeenten zijn verantwoor-delijk voor de ontwikkeling van de diensten “werk-gelegenheid”. De lokale werkwinkels zijn een feite-lijk samenwerkingsverband in een bepaalde regio van alle instanties die te maken hebben met dienst-verlening aan de burgers inzake werk. Een aantal zaken moeten decretaal geregeld worden zoals de aspecten van de privacy van de cliënten, omdat er voor elke cliënt één dossier is, waar mensen van verschillende instanties toegang tot hebben.

De eindverantwoordelijkheid is decretaal moeilij-ker te regelen, ook al omdat bijvoorbeeld de infra-structuur niet in elke werkwinkel eigendom is van dezelfde instantie. Hier moet vooral een goede sa-menwerking tussen de instanties een oplossing bie-den. Dat decretaal in regels vastleggen is niet aan-gewezen.

Een probleem is ook dat bepaalde functies, zoals de RVA of de PWA-diensten, tot de federale be-voegdheid behoren en dus niet decretaal kunnen worden geregeld. De diensten die tot de verschil-lende beleidsniveaus behoren zijn dus tot een sa-menwerking gedwongen, en dat kan alleen maar door middel van een goed omschreven samenwer-kingsakkoord.

De minister besluit met te stellen dat in de toe-komst de Werkwinkel voor burgers en bedrijven, het enige loket moet worden in de regio, waar men terecht kan voor alles wat met werk en tewerkstel-ling te maken heeft. In het VDAB-decreet zullen de essentiële juridische regels komen, die noodza-

kelijk zijn om de werking van de werkwinkels te garanderen.

III. Bespreking van de bevoegdheid Toerisme

De heer Didier Ramoudt is van oordeel dat de beleidsbrief Toerisme erg oppervlakkig is, in vergelijking met de beleidsbrieven van de voorgaande jaren. Hij stelt dat er een duidelijke stijlbreuk in de negatieve zin is in het door de minister gevoerde beleid.

De heer Ramoudt vraagt naar het oprichtingsdecreet Toerisme Vlaanderen.

De minister antwoordt dat dit het eerste ontwerp zal zijn dat zal worden ingediend in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid.

De heer Ramoudt merkt ook op dat binnen de strategische adviesopdracht van de SERV een sectorconsulent wordt aangesteld, die als taak heeft strategische adviezen voor te bereiden in verband met het beleidsdomein Toerisme ten behoeve van de SERV.

De minister antwoordt dat zulk een consulent gebruikelijk is in de sector van de werkgelegenheid. Sectorconsulenten werken het tewerkstellingsbeleid in een bepaalde sector uit. Elke functioneel bevoegde minister kan voor zijn sectoren met sectorconsulenten werken, die worden betaald op het budget van de minister van werkgelegenheid.

In verband met Toerisme voor Allen vraagt de heer Ramoudt of er al een evaluatie kan worden gemaakt van het steunpunt Vakantieparticipatie.

De heer Ramoudt vraagt verder wat de stand van zaken is in verband met het Infopunt Toegankelijk Reizen. De sector heeft daar volgens hem niet of zeer weinig op ingespeeld. Hoeveel logiesverstrekende bedrijven hebben een aanvraag ingediend voor het bekomen van een premie? Volgens de spreker werkt het bewuste premiëstelsel niet, omdat er eigenlijk erg weinig aanvragen zijn.

De minister stelt de gegevens met betrekking tot het steunpunt en het infopunt er beschikking en ze worden als bijlage bij het verslag gevoegd.

In verband met de KMDA, stelt de heer Ramoudt dat de gegevens omtrent het aantal bezoekers aan de Zoo niet erg duidelijk zijn. Kunnen we nu van een vooruitgang spreken of niet?

De minister zegt dat de cijfergegevens ook verband houden met de beheersovereenkomst. De beleidsbrief geeft wel degelijk de grote evolutie aan. Na een bijzonder gunstig jaar, is er een zekere terugval, maar het globale beeld laat een vooruitgang zien.

In verband met het plattelands- en hoevetoerisme stelt de heer Ramoudt dat er een stilstand is in de ontwikkeling van deze sector, onder andere te wijten aan het decreet op de ruimtelijke ordening. Er is in dat verband dringend een regeling nodig. Wat is de visie van de minister op de ontwikkeling van de sector?

Het Steunpunt Toerisme en recreatie heeft volgens de beleidsbrief in 2003 de resultaten rond het aanbod van logies en van toeristische attracties bekendgemaakt. De heer Ramoudt vraagt of die resultaten kunnen ter beschikking worden gesteld. Hij wenst ook te weten welke methodologie het Steunpunt daarvoor heeft gebruikt.

Enkele aandachtspunten uit de voorgaande beleidsbrieven zijn weggevallen volgens de heer Ramoudt. Hij denkt aan de erkenningsregeling voor reisleiders en de resultaten van de samenwerkingsovereenkomst voor de ontwikkeling van een multi-mediaal taalopleidingsproduct in het domein van horeca en toerisme. Er wordt ook niet langer gesproken over de problematiek van de reisbureaus. Er wordt al meer dan tien jaar gevraagd naar een aanpassing van het decreet. Ook het thema "duurzaam toerisme" wordt niet langer aangekaart. Wat is er van het Charter Duurzaam Toerisme geworden? Ook over het strategisch informatieplan voor de toeristische sector wordt niet gesproken.

De heer Jacky Maes is van oordeel dat het beleid op het veld wel degelijk resultaten oplevert. Zo denkt hij aan het Kustactieplan. Het is de taak van het beleid een kader te scheppen, waarbinnen de ontwikkeling van het toerisme mogelijk wordt gemaakt. En dat gebeurt in de praktijk wel degelijk. De heer Maes is ook van oordeel dat de cijfers die de beleidsbrief bevat wel degelijk duidelijk zijn.

De heer Maes stelt dat de sector zit te wachten op de erkenningsprocedure voor het plattelands- en hoevetoerisme. Dat heeft ook te maken met de problematieken van plattelandsontwikkeling en duurzame landbouw. De provincie West-Vlaanderen ontwikkelt ter zake al een beleid, terwijl het Vlaamse Gewest in feite achterblijft bij de ontwikkeling.

In het kader van het Kustactieplan was er het project 2003 Beaufort. Er staat nu een nieuw project op stapel. De heer Maes stelt wel dat omtrent dit soort projecten in de toekomst meer communicatie en overleg zou moeten zijn.

Mevrouw Veerle Declercq vindt ook dat de beleidsbrief niet voldoende uitgewerkt is. Zo ontbreekt volgens haar de notie duurzaam toerisme volledig in de beleidsbrief, terwijl dat toch een belangrijk aspect van het beleid zou moeten zijn.

Het is voor deze spreker ook niet duidelijk wat de taakverdeling zal zijn tussen enerzijds het Raadgevend comité van Toerisme Vlaanderen en anderzijds de SERV-sectorcommissie Toerisme. Gaan die twee adviesorganen elkaar niet overlappen?

Mevrouw Declercq wenst een aantal cijfergegevens over de implementatie van het decreet Toerisme voor Allen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zegt dat het Rekenhof opmerkt dat Toerisme Vlaanderen onvoldoende informatie geeft. Toerisme Vlaanderen zou volgens het Rekenhof een voldoende gedetailleerde begroting moeten opstellen. Alleen op die manier kan het Parlement zich een beeld vormen van de middelen die Toerisme Vlaanderen inzet voor de realisatie van zijn decretale taken. Welk antwoord heeft de minister op die opmerking?

De minister stelt dat er geen verschil is in de wijze van presentatie van de begroting van Toerisme Vlaanderen van dit jaar tegenover de vorige jaren. De vorige jaren heeft het Rekenhof geen opmerkingen gemaakt. Derhalve ging men ervan uit dat de wijze van presenteren van de begroting tot nu toe voldoende was. Die opmerking van het Rekenhof is volgens de minister ook te verklaren door andere onderzoeken van het Rekenhof bij Toerisme Vlaanderen en door de werking van de nieuwe administrateur-generaal.

Nu het einde van de legislatuur nadert, kan er volgens mevrouw Merckx-Van Goey alleen maar een negatief bilan van het toeristisch beleid worden voorgelegd. Het beleid is volgens haar teveel gefocust op de Kust en West-Vlaanderen. Er is veel te weinig aandacht voor de kunststeden en de andere Vlaamse regio's.

Ook de implementatie van het decreet op de logiesverstreckende bedrijven voor wat het plattelands- en hoevetoerisme betreft, loopt volgens mevrouw Merckx-Van Goey mank. Zij is er ook van overtuigd dat dat decreet een voldoende kader

biedt om deze vorm van toerisme verder volwaardig uit te bouwen en dat er geen bijkomende decretale regelgeving nodig is.

De coördinatie tussen de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen en de andere Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland wordt niet gestimuleerd of bevorderd, volgens mevrouw Merckx-Van Goey.

Dezelfde spreker stelt zich ook vragen over de regeling van het statuut van de vrijwilliger in de toeristische sector.

Bij de opmerkingen over de conceptie van de beleidsbrief verklaart de minister dat de beleidsnota nog altijd van kracht is. Het is niet omdat die onderwerpen in deze beleidsbrief niet zijn opgenomen, dat ze dan ook uit het beleid van toerisme verdwenen zijn. De beleidsbrief is inderdaad anders opgevat als de vorige beleidsbrieven. Die stijlbreuk heeft te maken met de werking van de nieuwe administrateur-generaal. Hier zitten enkel de duidelijke aandachtspunten voor het volgende begrotingsjaar in. Zo zit het strategisch informaticaplan wel degelijk in een versnelling. Voor het overige bevat de beleidsbrief volgens de minister een aantal belangrijke aanzetten tot nieuw beleid.

Inzake het niet meer vermelden van een aantal vroeger beleidsintenties stelt de minister ook dat het zijn bedoeling niet is om alles te gaan reglementeren. Voor een aantal terreinen moet er initiatiefvrijheid voor de sector zijn. Er was wel degelijk een tendens tot overreglementering, waarvan nu wordt afgestapt. Zo moet er bijvoorbeeld niet overgegaan worden tot een strikte decretale regeling van het statuut van de reisleiders. Men moet alles doen om de kwaliteit op het terrein te stimuleren. Reglementering is daar geen garantie voor, omdat het soms kan leiden tot het overdreven afschermen van bepaalde domeinen.

Over het hoevetoerisme zegt de minister dat het decreet plattelandontwikkeling tot het initiatiefrecht van een andere minister behoort en dat hij enkel kan aandringen op een regeling binnen het kader van dat decreet. Maar ook hier moet volgens de minister niet overgereguleerd worden. Deze sector moet zich in vrijheid verder kunnen ontwikkelen. De minister zegt dat hij de betrokken provincies heeft uitgenodigd om samen te werken rond de promotie van het hoevetoerisme.

Duurzame ontwikkeling in de toeristische sector moet volgens de minister blijken uit concrete beleidsdaden en niet uit ronkende verklaringen in be-

leidsbrieven. Volgens hem is duurzaamheid volledig in het beleid geïntegreerd, zodat daar geen apart hoofdstuk in de beleidsbrief aan moet worden gewijd. Met andere woorden, in alle beleidsopaties moet duurzaamheid een richtsnoer zijn.

Over de toekomstige structuur van Toerisme Vlaanderen zegt de minister dat die instelling een IVA wordt met een raadgevend comité. Dat kan worden beschouwd als de opvolger van de Raad van Advies en de Raad van Bestuur. Daarnaast is er nog een adviescomité binnen de SERV, dat binnen de sociaal-economische opdracht van de SERV tenvolle haar verantwoordelijkheid zal kunnen nemen ten aanzien van de sector Toerisme. Strikt genomen zal het Raadgevend Comité, dat dus ook de Raad van Advies opvolgt, zich ook met bijvoorbeeld de culturele aspecten van het toerisme bezighouden. De minister verklaart in dit verband verder ook nog dat in de toekomst parlementaire controle op Toerisme Vlaanderen gegarandeerd wordt, door de IVA-structuur.

In verband met het bevoordelen van regio's, verwijst de minister naar zijn antwoord op een recente schriftelijke vraag van de heer Johan Sauwens*.

Deel V. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen voor en drie stemmen tegen.

De verslaggevers

De voorzitter

Mathieu BOUTSEN André-Emiel BOGAERT

Frans DE COCK

Jan LAURYS

Eddy SCHUERMANS

Guy SOLS

Veerle DECLERCQ

* Bulletin van Vragen en Antwoorden Nr. 3 (2003-2004) van 14 november 2003.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Economie

Informatieve vragen van de heer André-Emiel Bogaert over onderdelen van de beleidsbrief “Economie”.

Bij de bespreking van de beleidsbrief “Economie” werden een aantal vragen om bijkomende informatie schriftelijk voorgelegd aan de minister. In deze bijlage wordt de verstrekte informatie samengebracht

1. De mini-ondernemingen

a. Taalgebruik

Waar mogelijk wordt Nederlandstalige terminologie gebruikt maar herkenbaarheid noopt ons tot gebruik van Engelstalige termen. Het kan immers niet ontkend worden dat we ons begeven in een wereld waar Engelse termen niet meer weg te denken zijn en daar is het gebruik van ICT zeker niet vreemd aan. Als we dicht bij de burger willen staan dan moeten we hun taal spreken en in deze digitale wereld is dat nu eenmaal Engels; wat niet betekent dat we onze eigenheid moeten verloochenen.

In concreto werd door de VZW Vlajo bij de keuze van de naam Kid@Bizz, rekening gehouden met volgende criteria:

- de naam diende zich krachtig en éénvoudig te positioneren
- de naam diende te verwijzen naar 'werken binnen een ICT-omgeving', die snel gebruik maakt van Engelstalige woorden en jongeren bewegen zich comfortabel binnen deze omgeving
- de naam diende voldoende uitstraling voor ondernemend gedrag te hebben, zowel voor het onderwijs als het bedrijfsleven.

Ik wens te benadrukken dat de programma's op en top eigen Vlaamse concepten en producties zijn, aangepast aan het wensen van het Vlaamse onderwijs. Het zijn dus geen ingevoerde Amerikaanse producten. Het SBP project werd trouwens onderscheiden met de Junior Achievement Global Award 2003, als beste productinnovatie in Europa, vanuit zijn specifieke Vlaamse eigenheid, die universeel toepasbaar zou zijn.

b. Zeswekelijks programma voor 10-12 jarigen

Uit onderzoek is gebleken dat in het lager onderwijs ruimte is voor een project dat ondernemend talent appeleert. Vlaamse Jonge Ondernemingen ontwikkelde het 4D pedagogisch plan: Dromen - Doen - Durven - Doorzetten, de ingrediënten van ondernemend gedrag. Per leeftijdscategorie van 5 tot 25 jaar wordt een onderdeel van het ondernemen belicht met een aangepaste doe-leerformule:

- Kid@Bizz (lager onderwijs)
- mini-ondernemingen (secundair onderwijs)
- Small Business Projects (SBP) (hoger onderwijs).

Naargelang leerlingen en studenten vorderen in hun onderwijsloopbaan ontdekken zij hun ondernemende vaardigheden, die tot een hoogtepunt komen in de SBP's. Het is een nieuwe leerstrategie die aansluit bij het probleemgestuurd leren en projectonderwijs. Tijdens deze

trajecten ontmoeten de studenten in een bedrijfsmatige omgeving tal van problemen en uitdagingen die zij in teamverband dienen op te lossen.

Het programma Kid@Bizz heeft een cyclus van zes weken en biedt eerst een voorbereidende informatieve periode van 5 weken aan - voorgesteld door de onderwijzer of een gastonderwijzer uit het bedrijfsleven - waarin de leerlingen iets bijleren omtrent '*product, personen, plaats, prijs en promotie binnen een project*', én een bedrijfsbezoek in optie. Vervolgens nemen de kinderen stuk voor stuk hun eigen leerproces in handen door mensen en middelen te organiseren in een tastbaar project tijdens de doe-week (6de week). Activiteiten zoals een schoolkrant schrijven, een museum organiseren in de klas, een maaltijd of ontspanningsmoment uitwerken voor de medeleerlingen, het organiseren van een Vlaamse kermis, een campagne opbouwen rond verkeersveiligheid in de schoolbuurt, ... zijn maar een greep uit de voorbeelden van hoe de kinderen hun doe-week zullen vullen. Eén belangrijke regel: deze keer zijn het de leerlingen en niet de leerkracht die taken als prijsberekening, reclamecampagne, onderhandelen met de directeur, toestemming vragen aan de burgemeester, ... op zich nemen. Meestal gaat het om projecten met een maatschappelijke weerklank.

Op deze manier worden kinderen van de derde graad lager onderwijs uitgenodigd om hun omgeving te exploreren in een zelf gekozen doe-leer project door zelf de handen uit de mouwen te steken en zo hun eigen talenten te ontdekken. Creativiteit, durven beslissen, argumenteren met pro's en contra's, leren kiezen, leren leren maar ook planmatig leren werken, vertrekkend van een idee, zijn de beoogde leerresultaten.

Tijdens het Kid@Bizz traject ontmoeten de studenten tal van problemen en uitdagingen die zij in teamverband dienen op te lossen.

De Start Up Kit heeft tot doel om dit boeiende leerproces op te starten en in goede banen te leiden. Het is een nieuwe leerstrategie die aansluit bij het probleemgestuurd leren en projectonderwijs. Het praktisch en nuttig gebruik van de computer wordt daarbij op verschillende wijze gepromoot.

Start Up Kit software organiseert een krachtige leeromgeving door de studenten voor uitdagingen te stellen: met name een eigen bedrijf opstarten. Zelfwerkzaamheid, zelf ontdekken en zelf doen zijn daarbij de kernsporen. De Start Up Kit geeft een gecontroleerd en goed omkaderd oefenveld aan de studenten, in functie van het leren ontdekken en uitdiepen van de eigen interesses. De studenten organiseren in de praktijk, de Start Up Kit begeleidt hen daarbij in hun reflectieproces. Een aanzet voor het 'levenslang leren'.

Met de Start Up Kit worden de studenten voor een stuk manager van hun eigen leerproces... en toch verkrijgen ze nog een stuk noodzakelijke begeleiding. Zij krijgen het reële gevoel dat het belangrijk is om hun leerproces te sturen ...en dat ze dit ook kunnen waarmaken. De gevolgen naar motivatie zijn verstrekkend. Van deze studenten krijg je veel gedaan...of beter; ze krijgen veel van zichzelf gedaan!

c. Rol van onderwijzend personeel in de mini-ondernemingen

De rol van de leerkracht wordt die van de leercoach. Het is niet meer werk maar anders gaan werken, met de begeleiding van professionele Vlajo-coördinatoren. De studenten krijgen advies van een 'peter' uit het echte bedrijfsleven.

Leerkrachten worden onder andere betrokken via de begeleiding door de Vlajo-coördinatoren, studiedagen en opleiding en specifieke handboeken voor leerkrachten.

Zo ging bijvoorbeeld op 17 november ll. het Vlaams SBP Congres door op de Heizel te Brussel waar 1200 aanwezige studenten konden kennismaken met het opstellen van een businessplan en met rolmodellen uit het bedrijfsleven. De studiedag werd tevens bijgewoond door alle begeleidende docenten die de input gebruiken in hun lesvoorbereidingen.

In februari 2004 wordt een workshop gepland voor begeleidende SBP-docenten rond SBP's: Hoe integreren? Hoe evalueren?.

Voor de begeleidende leerkrachten van mini-ondernemingen in het BSO werd een specifiek handboek opgesteld (Vakoverschrijdend lessenpakket): een hands-on handboek, met oefeningen en oplossingen, dat direct inzetbaar is in de klas.

Er wordt de nodige aandacht geschonken aan de evaluatie van de attitudes. De meeste leergroepen zijn in enige mate tot volledig geïntegreerd in het curriculum. Dit betekent dat de studenten er punten kunnen mee verdienen. Leerkrachten/docenten werken met de SAM-schalen of hebben een eigen evaluatiesysteem ontwikkeld. Specifiek voor de GIP mini-ondernemingen nemen ook bedrijfsleiders deel aan de evaluatie.

De continue groei van het aantal leergroepen van Vlajo bevestigt de pedagogische meerwaarde van de doe-leerformules, die ook bij de deelnemende studenten wordt geëvalueerd.

Teneinde een sneller een hoger leerrendement in de leergroepen te bereiken, de studenten in contact te brengen met succesvolle rolmodellen uit het echte bedrijfsleven en het realiteitsgehalte van de leergroepen te verhogen, wordt elke leergroep in contact gebracht met een echte bedrijfsleider, in het kader van peterschap. De voorbereidingen die samen met de onderwijzer/leerkracht/docent en Vlajo-coördinator worden gemaakt, vinden extra steun: de peter is het klankbord, toetssteen en versterker.

d. Netwerking met bedrijfsleven

Structurele netwerken met het bedrijfsleven vertalen zich in een partnership met de Vlaamse Kamers voor Handel en Nijverheid, met raadgevers vanuit de Fortis Bank (structurele sponsor)

Er is ook een samenwerking met de publieke socio-economische infrastructuur (o.a. met Export Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen en de Gom's.

Volgens Vlajo is de netwerking voor verbetering vatbaar in die zin dat nog meer bedrijven moeten gemobiliseerd worden om op te treden als 'peter' van de leergroepen in de 3 leeftijdsgroepen en dat nog meer overheidsdiensten moeten betrokken worden.

e. Budgettaire middelen

Voor de VZW Vlajo is voor 2004 een financiële tegemoetkoming voorzien van 855.000 euro. en dit ter aanwending voor de financiering van de personeels- en werkingskosten tot uitvoering van de activiteiten voor 2004. Ten opzichte van vorig jaar is dat een stijging met 62.000 euro. Het bijkomende subsidiebedrag is voorzien voor de kosten van een extra Vlajo-coördinator die actief zal zijn in de Vlaamse scholen in Brussel.

In voltijdse equivalenten is er momenteel een personeelsbestand van 18 personen.

De VZW Vlajo stelt haar budget steeds op in functie van de beproefde formule van cofinanciering publieke en privé-middelen die zich in 2003 verhiel als 57% op 43%. Privé-middelen bestaan voornamelijk uit sponsoringgelden uit de bedrijfswereld.

2. De ondernemingsplanwedstrijd

a. Wie zetelt in de VZW ondernemingsplanwedstrijd?

Het projectteam binnen de vzw bestaat uit:

Muriel Corynen: Algemeen Directeur

Natalie Vastmans: Project Coördinator

Erwin Reynaert: Verantwoordelijke externe communicatie en website

Ilse Theunis: Office Manager

Stefan Bracke: Nieuwe Media

Concreet staat het projectteam in voor de projectplanning, externe communicatie en mobilisatie, coaching en opleiding alsook het organiseren en ondersteunen van de evaluatie en feedback. In de schoot van de vzw Ondernemingsplanwedstrijd Vlaanderen werd eveneens een Beschermtcomité opgericht waarin vertegenwoordigers van de belangrijkste partners van Bizidee zetelen. De leden van dit comité zullen tijdens het academiejaar een aantal keer samenkomen om het verloop en de ondersteuning van de wedstrijd te bespreken en te evalueren. Dit jaar zijn de partners Siemens, Fortis, [Job@t](#), De Tijd, Het Nieuwsblad, De Lijn, McKinsey and Company, 3 BAN's, de universiteiten, VLORHA, VTM, Kanaal Z, radio Donna, Vacature, Ernst & Young, Linklaters De Bandt, Bizz, Interbrew en AAA officing.

b. Welke subsidie?

De Vlaamse regering kende een subsidie toe van respectievelijk 1.000.000 en 700.000 euro voor de periode 2002-2003 en 2003-2004. De start van een project genereert een aantal hogere of eenmalige kosten (kosten voor de oprichting van de vzw, bouw van de website, ontwikkelingskosten mediacampagne, telefonie etc.), terwijl voor de tweede campagne verder kan worden gebouwd op de reeds ontwikkelde instrumenten. Bovendien werd vorig jaar veel tijd geïnvesteerd in het uitbouwen van een netwerk en het neerzetten van een structuur. Ook hier kan verder worden opgebouwd op de reeds geleverde inspanningen. Dit alles maakt dat het totale budget kleiner kan zijn, zonder aan kwaliteit in te boeten.

Alle (personeels- en werkings)kosten komen in aanmerking voor steun, omdat op voorhand niet geweten is over welke sponsoring in natura Bizidee kan beschikken. De steun wordt eveneens gebruikt om een multiplicatoreffect te realiseren op het vlak van marketing.

c. Andere inkomsten

Voor het vinden van sponsoring is een professioneel bureau ingehuurd, dat zoekt naar zowel cashsponsoring als sponsoring in natura. De administratie heeft nog geen precies beeld over de totale waarde van de sponsoring voor de eerste editie, omdat de controle door de afdeling Inspectie Economie zal plaatsvinden op 4 december. De totale sponsoring zou evenwel aanzienlijk zijn en de doelstelling van 500.000 euro kunnen benaderen.

d. Doelgroep

Studenten zijn een doelgroep die goed te bereiken zijn via de structuren van de universiteiten en de hogescholen. De studentenorganisaties werden via de interfacediensten van de universiteiten bewerkt. De interfacediensten stonden ook in voor het verspreiden van het promotiemateriaal (posters en flyers). Enkele universiteiten hebben ook een mailing verstuurd naar hun laatstejaarsstudenten.

Voor de lancering van de tweede editie van Bizidee organiseerde het projectteam een campustour langs alle Vlaamse universiteiten. Naast een wervingscampagne op Radio Donna, zorgde een speciaal omgebouwde De Lijn-bus voor enorme visibiliteit. In de bus draaide een video met daarop sfeerbeelden van de prijsuitreiking vorig jaar en bovendien konden de bezoekers op laptops een demo van de Bizidee-website bekijken. Het Bizidee-standje werd op de meest centrale plaats opgesteld. Hiernaast werden flyers uitgedeeld door een promoteteam met de boodschap dat men meer informatie kreeg aan het Bizidee-standje en op de Bizidee-bus. Ook hingen er Bizidee-posters op de meest gefrequenteerde plaatsen. Op 5 november was er de officiële lancering van de tweede editie door minister P. Ceysens. De campustour was een succes. Allereerst waren er per dag tussen de 70 (Antwerpen) en de 400 (KU Leuven) geïnteresseerden die langskwamen voor meer uitleg. Verder blijkt duidelijk na een korte analyse van de statistieken dat een heel aantal inschrijvingen gebeurd is na kennismaking met Bizidee door onze campustour.

Naast de mediacampagne (radio, advertenties en televisie) vormt het geven van presentaties en avondsessies een belangrijk element in de bekendmaking van Bizidee. Een belangrijk aspect van deze voorstellingen is dat naast de studenten en de vorsers, ook de professoren warm worden gemaakt voor het concept van Bizidee zodat zij dit in hun lessen kunnen uitdragen naar hun studenten. Deze doelstellingen werden met deze avondsessies zeker bereikt. De vorsers en studenten werden op de hoogte gebracht van deze sessies via e-mail (uitgaande van de universiteit) en mondelinge reclame via professoren.

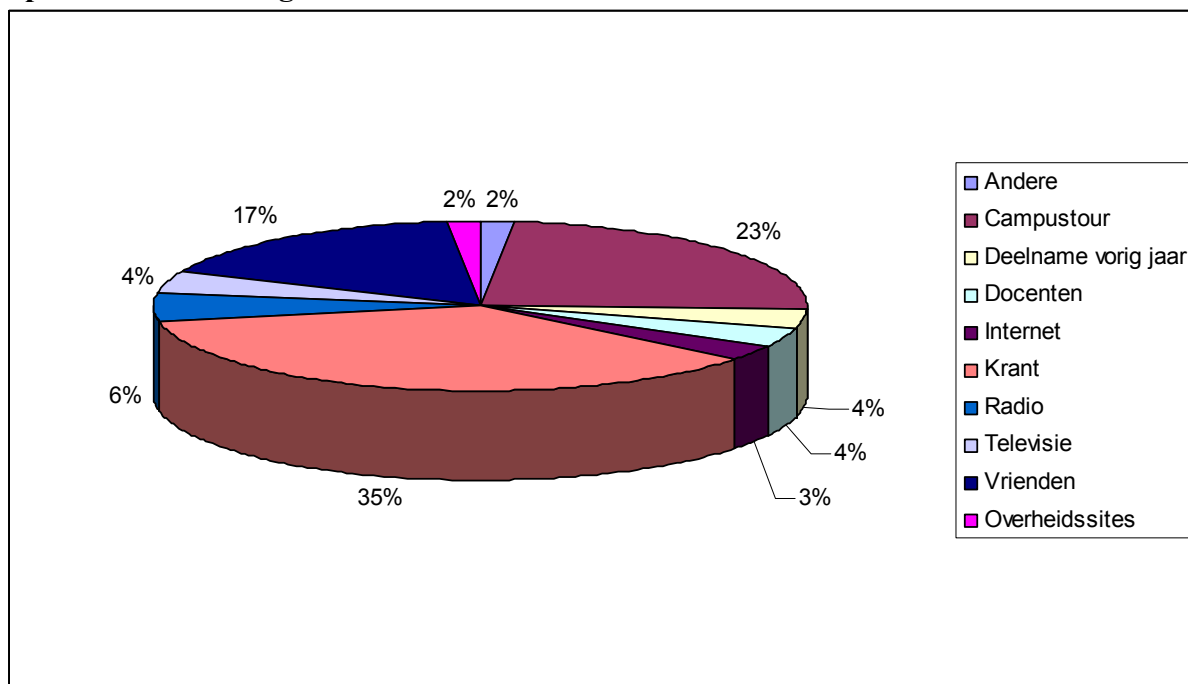
Er wordt een onderscheid gemaakt tussen presentaties en avondsessies. Een avondsessie is een speciale avond die volledig in het teken van Bizidee aan een universiteit georganiseerd werd. Hierbij werden ook andere sprekers uitgenodigd, maar allen met het oog op het enthousiasmeren van de aanwezigen tot deelname aan Bizidee.

Een presentatie is dit een korte voorstelling van Bizidee, aansluitend op een reeds bestaand initiatief waarmee een voor Bizidee interessante doelgroep bereikt werd. Uit de statistieken blijkt dat er effectief inschrijvingen uit zijn voortgevloeid.

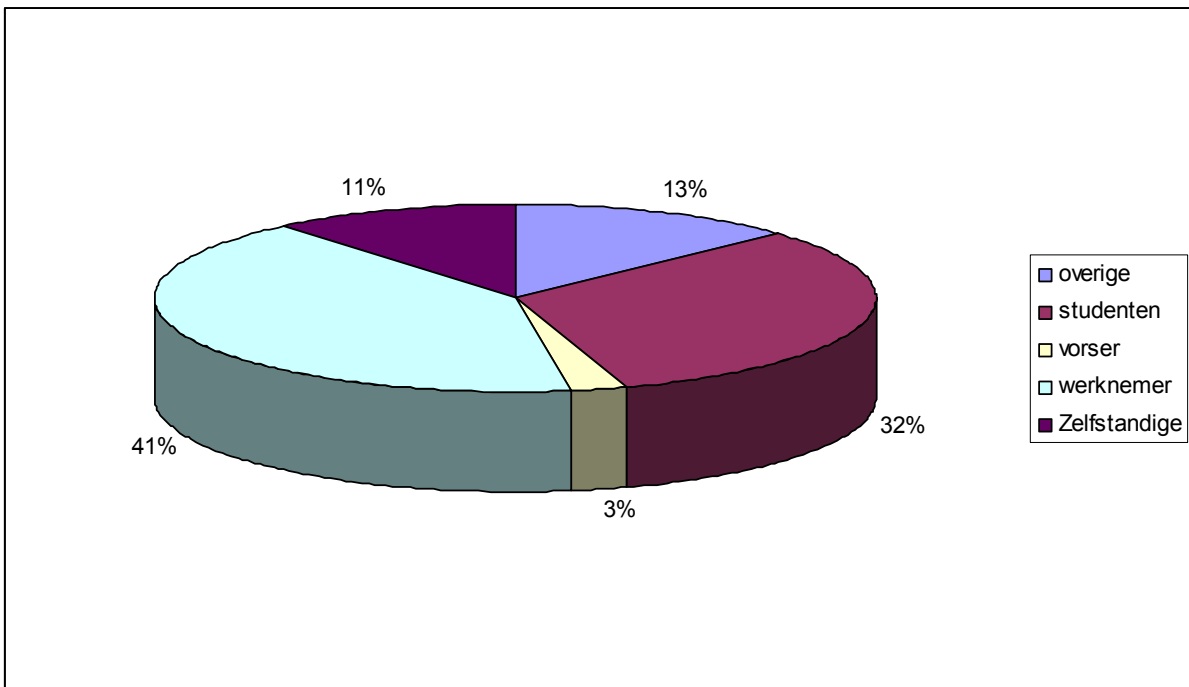
Het bereiken van de jonge kaderleden is veel moeilijker, omdat ze wijd verspreid zijn en dus moeten worden bereikt via verscheidene kanalen. Voor de wedstrijd werd een brede mediacampagne opgezet met advertenties in kranten, tijdschriften, radio en televisie. Zoals reeds eerder is gezegd is ook voor de tweede editie weer een brede campagne voorzien.

Het aantal inschrijvingen voor de tweede editie bedroeg op 1 december reeds **271**.

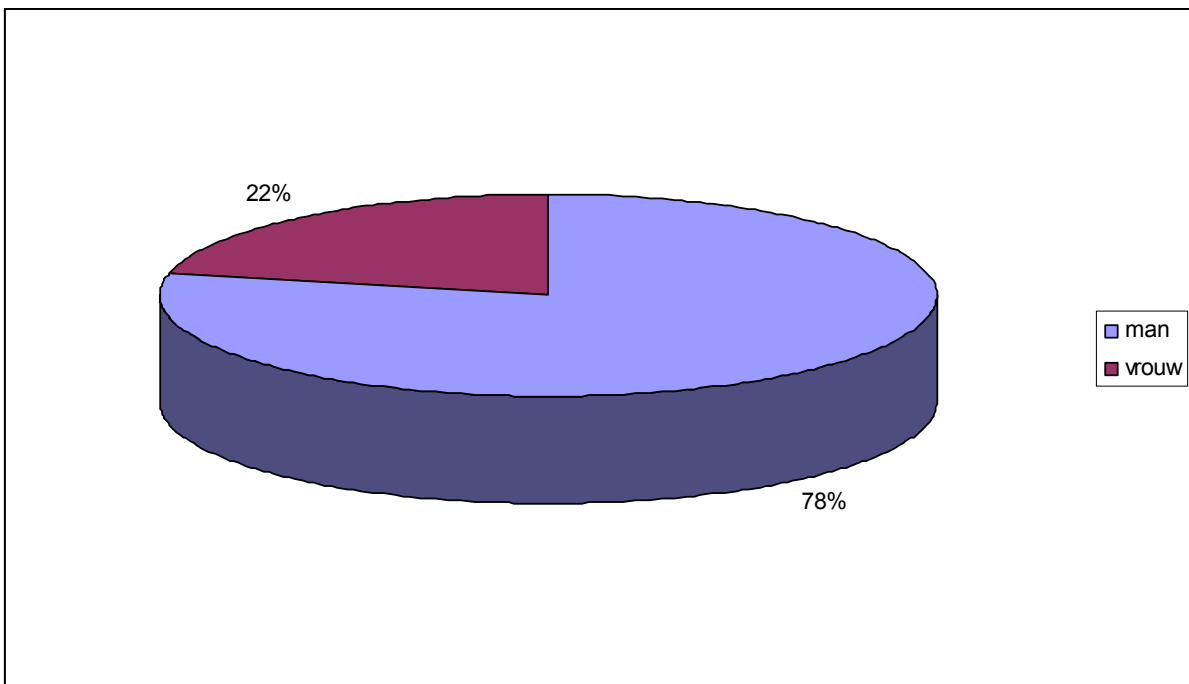
Op basis van wervingskanaal

Op basis van status

Op basis van geslacht

e. Begeleiding

Het is zeer moeilijk om nu reeds te zeggen wie de begeleiders zullen zijn van de deelnemers, omdat de begeleiding pas start in de tweede fase van de wedstrijd en het sterk afhangt van de vraag van de deelnemers. Het projectteam van de wedstrijd zal op basis van de behoeften van deelnemers (marketing, financiën, HR,...) trachten de geknipte coach of expert te vinden. Op basis van de ervaringen van vorig jaar is het instrumentarium om de deelnemer te koppelen aan een coach verfijnt, waardoor deze vorm van begeleiding nog extra meerwaarde zal

hebben voor de deelnemers. Bovendien organiseert het projectteam contactfora en evenementen, waar de deelnemers persoonlijk contacten kunnen leggen met ervaren bedrijfsleiders, consultants, durfkapitaalverschaffers of andere deelnemers.

In de eerste editie werden meer dan 100 coaches ingeschakeld welke voornamelijk werden geleverd door SD Worx, McKinsey & Company, Fortis Bank, VIZO, Linklaters De Bandt, LRM en Ernst & Young.

f. Jury

De juryleden worden geselecteerd op basis van ervaring en hun bereidheid om te investeren in starters. De jury 2003-2004 bestaat uit de volgende personen:

Kenneth Bonheure, Partner McKinsey & Company
 Brigitte Boone, Algemeen Directeur Private Equity Fortis Bank
 Jo Keunen, Limburg BAN
 Ignace Lootvoet, Manager Flanders Business Network
 Guy Mampaey, Vice President Corporate Investment Belgium
 Guido Quanten Directeur, bedrijfsfinanciering LRM
 Rudi Scholiers Managing, Director BizzBees
 Kris Vander Velpen, Director Fortis Venturing
 Reginald Vossen, Voorzitter BeBAN
 Luc Weverbergh, Private Equity Fortis Bank
 De juryleden doen dit pro bono.

g. Targets

Een wedstrijd als Bizidee moet in een eerste editie voornamelijk naambekendheid opbouwen. Niettegenstaande dat werd voor de eerste editie een ambitieus doel vooropgesteld: 50 deelnemers in fase 3. Op basis van het succes van de eerste editie, de fijner afgestemde promotiecampagne en de nog uitgebreidere begeleidingsmogelijkheden en de huidige inschrijvingen moet het mogelijk zijn om de weer zeer ambitieuze doelstelling van 100 deelnemers in fase 3 te behalen.

3. Brugprojecten onderwijs-economie

a. Welke samenwerkingsverbanden tussen de bedrijfswereld en het onderwijs werden in 2003 opgezet? Kan dit per geval verduidelijkt worden?

Dossiernummer/Naam Samenwerkingsverband	Betrokken partner(s) uit het bedrijfsleven	Betrokken onderwijspartners
2003B00037 Vliegende startersbrigade	- Kamer van Koophandel en Nijverheid, arr. Mechelen - Kamer van	- Scholengemeenschap Katholiek Secundair Onderwijs Regio Mechelen - Scholengroep 5 – Gemeenschapsonderwijs

	<ul style="list-style-type: none"> Koophandel en Nijverheid van Antwerpen- Waasland - Kempense Kamer voor Handel en Nijverheid, arr. Turnhout - Beroepsinstituut van erkendeboekhouders en fiscalisten (BIBF) - Sociaal Verzekeringsfonds VEV 	<ul style="list-style-type: none"> - PITO – Provinciaal Onderwijs - Stedelijk Onderwijs Antwerpen - Vicariaat voor het onderwijs bisdom Antwerpen - Rozenberg S.O. - Katholiek Secundair Onderwijs Mol vzw Salus Nostra Instituut
2003B00009 UNIPRO	<ul style="list-style-type: none"> - Kamer van Koophandel en Nijverheid van Antwerpen- Waasland 	<ul style="list-style-type: none"> - Universiteit Antwerpen - Hogeschool Antwerpen
2003B00027 Van ondernemingszin tot ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> - UNIZO 	<ul style="list-style-type: none"> - VSKO, Vlaams secretariaat Katholiek Onderwijs - Gemeenschapsonderwijs - Centrum ErvaringsGericht Onderwijs (CEGO, KULeuven)
2003B00014 O2: zuurstof voor Ondernemerschap in Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - VKW vzw 	<ul style="list-style-type: none"> - VSKO
2003B00022 JobsAT	<ul style="list-style-type: none"> - Stichting R. Van Overstraeten vzw - IMEC te 3001 Heverlee 	<ul style="list-style-type: none"> - Netwerk Tobo, Kortrijk - Katholieke Hogeschool Kempen, Geel - Hogeschool GroepT, Leuven
2003B00026 Ondernemingswijzer UNIZO project dat de brug legt tussen onderwijs en ondernemen	<ul style="list-style-type: none"> - UNIZO Provincie Antwerpen (= UNIZO Regio Antwerpen, UNIZO Regio Mechelen, UNIZO Regio Geel, UNIZO Regio Westerlo-Herentals, UNIZO Regio Turnhout) 	<ul style="list-style-type: none"> - Schoolgemeenschap KSO Regio Mechelen, Onze Lieve Vrouw Waver - Sint-Lutgardis Instituut, Mol - Katholieke Hogeschool Kempen, Geel - Stella Maris Instituut, Merksem - Hogeschool Antwerpen - Sint-Maria Instituut, Geel - Karel de Grote Hogeschool, Antwerpen
2003B00021 DREAM Programma	<ul style="list-style-type: none"> - Dream - Creyf's - D'Ieteren - Carrefour - De Standaard - VBO - 600 DREAM getuigen 	<ul style="list-style-type: none"> - ROGO, Gent - Pienternet, Antwerpen - KA Oudenaarde
2003B00036 Steunpunt Onderwijs-	<ul style="list-style-type: none"> - UNIZO Oost-Vlaanderen (= UNIZO Aalst, UNIZO 	<ul style="list-style-type: none"> - Basisschool Glorieux, Ronse - Sint-Pietersinstituut, Gent - ECOV-Scholengroep, Aalst

Ondernemen Oost-Vlaanderen	Dendermonde, UNIZO Gent-Deinze, UNIZO Meetjesland, UNIZO Oudenaarde, UNIZO Waasland)	<ul style="list-style-type: none"> - BUSO Sint-Gregorius, Gentbrugge - Instituut H. Familie Secundair, Sint-Niklaas - Sint-Lutgardisinstituut, Zomergem - Technisch Berkenboom-Instituut, Sint-Niklaas - Visitatie Mariakerke, Gent-Mariakerke - Technisch Instituut O-L-Vrouw, Oudenaarde - O.L.V.Presentatie Handel, Sint-Niklaas - K.T.A. Handelsschool, Aalst - Pedagogisch centrum Wagenschot, Eke - Vrije Hoge Handelsavondleergangen, Oudenaarde - Hogeschool Gent, Depart. Handels-wetenschappen en Bestuurskunde, Gent - Hogeschool Gent, Depart. Bedrijfskunde (Mercator) - Hogeschool Gent, Depart. BEST - RITON, p/a KaHo Sint_Lieven, Gent - KaHo Sint-Lieven, Depart. Aalst, Aalst - Arteveldehogeschool Depart. Bedrijfsbeheer en Secretariaatsbeheer, Gent
2003B00012 Ondernemend Overbruggen	- Kamer voor Handel en Nijverheid van Hasselt	<ul style="list-style-type: none"> - VVKSO (Guimard) - POV - Gemeenschapsonderwijs - OVSG
2003B00042 Mooi en cool met chemie	- BASF Antwerpen N.V.	- Universiteit Antwerpen, Campus Middelheim
2003B00010 Ondernemende Scholen en (Bij)Scholende ondernemingen (OSSO)	<ul style="list-style-type: none"> - Kamer voor Handel en Nijverheid West-Vlaanderen - Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen - SIDMAR 	- KaHo Sint-Lieven, Gent
2003B00024 DIFTAR	- LD Consulting	- Katholieke Hogeschool Kempen – Handelswetenschappen en Bedrijfskunde, Geel
2003B00033 FABUGA	- FaGro Consultancy BV	- Hogeschool Gent, departement Bedrijfskunde (Mercator), Gent

		- Hogeschool Kempen – afdeling Turnhout, Departement Bedrijfsbeheer, Turnhout - Hogeschool Antwerpen, Campus 't Zuid, Antwerpen
2003B00020 PONTUS	- Kerylos N.V.	- Universiteit van Antwerpen Management School
2003B00034 Open Atelier	- Streekplatform Noord-Limburg - Open Atelier	- Hogeschool Limburg, Hasselt
2003B00019 KMO- Ondernemerschap	- Kamer voor Handel en Nijverheid West-Vlaanderen	- Sint-Amandsinstituut, Kortrijk - Visitatie Mariakerke (Broeders van Liefde), Gent
2003B00029 TOLEON: Technologische Opvoeding Leerlingen en Ondernemerschap	- Vincent leermiddelen bvba - Bekaert-Muylle bvba - Die Keure nv - Telraam nv	- Arteveldehogeschool dienst Compahs, Gent

b. Wat behelst een dergelijk samenwerkingsverband? Wat kunnen we hier concreet onder verstaan?

Een samenwerking (geformaliseerd via een samenwerkingsovereenkomst) tussen ten minste één erkende Vlaamse onderwijsinstelling uit het basisonderwijs, secundair onderwijs met volledig leerplan, hogeschool of universiteit, en één relevante gestructureerde partner uit het bedrijfsleven, die samen een (brug)project creëren of opzetten met het oog op het tot stand brengen van nieuwe vormen van kennisuitwisseling tussen het bedrijfsleven en het onderwijs.

c. Welke is de rol van de overheid dienaangaande? Wat wordt gesubsidieerd? Waar vinden we dit terug in de begroting? Wat zijn de budgetten voor 2004?

Rol van de overheid: de ondernemingszin bij de schoolgaande jeugd, m.n. leerlingen en studenten van lagere school tot universiteit, stimuleren door middel van samenwerkingsprojecten.

Wat wordt gesubsidieerd: aanvaardbare projectkosten, die direct en uitsluitend aan het brugproject zijn te relateren. Meer concreet komen de volgende kostensoorten in aanmerking:

- **loonkosten direct personeel**

De arbeidsuren van alle partners moet wel verantwoord worden en het samenwerkingsverband is verplicht een sluitende urenverantwoording af te leggen. Leidinggevend en toezichhoudend personeel wordt ook tot het directe personeel gerekend als dat personeel rechtstreeks productieve arbeid verricht voor het brugproject. Extralegale voordelen op het loon (b.v. maaltijdcheques, groepsverzekering, bedrijfswagens,...) komen **niet** als kosten in aanmerking

- **overheadkosten: werkingskosten, uitgaven voor facilitaire en ondersteunende activiteiten en reiskosten**

Te denken valt aan secretariële ondersteuning, ondersteuning door interne diensten, port- en administratiekosten, interne drukkosten, kosten voor elektronische communicatie, het gebruik

van vergaderzalen, de afschrijving van aangekocht meubilair, hard- en software in functie van het project, de doorrekening van de aan een 3de betaalde huur voor gebouw(en) gebruikt in functie van het project,....

- **materiaalkosten**

Onder materiaalkosten vallen de kosten voor de aanschaf van materiaal dat het samenwerkingsverband specifiek voor het brugproject gebruikt en waarvan het gebruik een functionele relatie heeft met het brugproject. De materiaalkosten moeten gespecificeerd worden aan de hand van een prijslijst, prijsopgave of offerte. Bij de controle achteraf dienen er facturen te worden voorgelegd.

- **aan derden verschuldigde kosten**

Hieronder vallen de kosten van door derden verrichte arbeid. Loonkosten van derden dienen volgens geldende maatstaven in rekening gebracht te worden. Eventuele kortingen of het om niet beschikbaar stellen van uren door derden kunnen niet in rekening gebracht worden. De kosten van derden worden in aanmerking genomen met inbegrip van de B.T.W. indien de partner in het samenwerkingsverband die de kosten heeft gemaakt, de B.T.W. hierover niet kan verrekenen met de door hem af te dragen B.T.W. Wanneer het gaat om transacties binnen een groep ondernemers, kunnen geen winstopslagen in rekening worden gebracht. Als kosten van derden worden opgevoerd, moet de aanvrager de betreffende overeenkomst of offerte en een specificatie van de kosten bij de aanvraag voegen. Een partner uit het samenwerkingsverband kan niet ook als derde partij optreden

Waar vinden we dit terug in de begroting: voor 2003 werd een bedrag van 2,5 miljoen EUR voorzien in verbintenskrediet en 1,25 miljoen EUR in betalingskrediet binnen de begroting 2003 van het Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds), programma 51.20, basisallocaties 99.11 en 41.41, rubriek 30.02.

Wat zijn de budgetten voor 2004: voor 2004 wordt een even groot budget voorzien als voor 2003 in vastleggingen, een bedrag van 2,5 miljoen in ordonnancerings (gezien de maatregel dan op kruissnelheid is). Het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord dienen evenwel nog te worden gevraagd voor de oproep 2004.

d. Waarom was er een laattijdig advies van de Raad van State?

In het kader van de grondwettelijke scheiding der machten kan de minister daar in principe niets aan doen. Op 20.12.2002 verzocht de minister, destijds bevoegd voor het economisch beleid, om het advies van de Raad van State met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 ter ondersteuning van brugprojecten tussen economie en onderwijs binnen één maand zoals bepaald in artikel 84, eerste lid, 1° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Dat de Raad van State uiteindelijk pas haar advies verleende op 24.3.2003, méér dan drie maand na het verzoek terzake, is eerder regel dan uitzondering. In het Belgisch Staatsblad van 14 mei 2003 verscheen evenwel de nieuwe regelgeving inzake adviesverlening door de Raad van State. Deze laat toe versneld een advies te verkrijgen gezien de termijnen aan banden werden gelegd.

e. Wie verzorgt de ontvankelijkheidsprocedure? Op basis van welke criteria vindt deze procedure plaats?

De administratie economie verzorgt de ontvankelijkheidsprocedure binnen maximaal dertig kalenderdagen na afsluiting van de oproep zoals voorzien in artikel 9, § 1 in het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 (gewijzigd op 4 juli 2003). Deze procedure vindt plaats op basis van 5 criteria of voorwaarden en een aanvraag is ontvankelijk indien aan deze 5 voorwaarden cumulatief wordt voldaan:

1° de aanvraag is tijdig ingediend, dwz voor het verstrijken van de in de oproep vastgelegde indieningstermijn;

2° de aanvraag is correct en volledig ingevuld;

3° de aanvraag bevat het bewijs van een samenwerkingsverband via een geformaliseerde samenwerkingsovereenkomst;

4° de aanvraag bevat het engagement voor een inbreng van de private sector tot beloop van minstens 50 %;

5° de aanvraag beschrijft een brugproject met een looptijd van ten hoogste drie jaar.

f. Hoeveel % van de aanvaarde projectkosten werd gesubsidieerd?

Per aanvaard project was dat 50 %.

g. Waarop is het subsidiepercentage van 50 % van de aanvaarde projectkosten gebaseerd?

Dit is gebaseerd op het feit dat de inbreng van het samenwerkingsverband zelf (= exclusief de betrokken onderwijspartners) of de inbreng van de private sector in het (brug)project minstens 50 % dient te bedragen. Het percentage is een bewijs van een minimum aan draagvlak bij de private sector.

h. Waarom een maximum van 250.000,00 euro steun per project?

Binnen het voorziene budget van 2,5 miljoen EUR voor 2003 zouden hierdoor minimaal 10 brugprojecten kunnen gesubsidieerd worden. Zonder absolute bovengrens qua steunbedrag zou dit aantal lager kunnen liggen en het was de bedoeling van de Vlaamse regering om toch zo veel mogelijk of minstens een minimum aantal (10) samenwerkingsverbanden te kunnen subsidiëren i.p.v. slechts één of enkele.

i. Slechts 17 van de 32 ontvankelijke projecten werden geselecteerd. Verbindt de minister daar de conclusie aan dat in het vervolg meer middelen voor dergelijk initiatief worden ingezet.

Neen, voor de tweede of volgende call in 2004 worden dezelfde middelen voorzien (na advies van de Inspectie van Financiën en begrotingsakkoord). Voor 2003 bleek het budget van 2,5 miljoen EUR trouwens redelijk goed ingeschat en voldoende te zijn. Immers, als men de rangschikking van de ontvankelijke projecten bekijkt, dan blijkt dat de score van het laatste gunstig gerangschikte project (= nummer 17 in de rangschikking) nog bijna

56 % bedraagt maar daarna onmiddellijk daalt tot ca. 52 % en vanaf het 23ste project zelfs negatief wordt! Men kan zich dan ook de vraag stellen of het wenselijk is nog meer projecten, in casu projecten met een heel lage of zelfs een negatieve score, te subsidiëren.

Rangschikking ontvankelijke projecten:

- De gunstig gerangschikte

Dossier-nummer	Naam Indiener	Naam Brugproject	Score jurylid onderwijs	Score jurylid economie	Score jury-voorzitter	Gemiddelde score	Totale projectkosten (in euro)	Toegekende subsidie (in euro)	Gecumuleerde subsidie (in euro)
2003B00037	Kamer van Koophandel en Nijverheid, arrondissement Mechelen	Vliegende Startersbrigade	77,5	91,0	82,0	83,50	256.529,00	128.265,00	128.265,00
2003B00009	Kamer van Koophandel en Nijverheid van Antwerpen-Waasland	UNIPRO	79,0	77,0	88,5	81,50	120.116,00	60.058,00	188.323,00
2003B00027	UNIZO	Van ondernemingszin tot ondernemerschap	84,5	78,0	76,5	79,67	493.916,00	246.958,00	435.281,00
2003B00014	VKW vzw	O ₂ zuurstof voor Ondernemerschap in Onderwijs	75,5	88,0	73,0	78,83	497.700,00	248.850,00	684.131,00
2003B00022	Stichting R. Van Overstraeten vzw	JobsAT	76,0	81,0	72,0	76,33	346.680,00	173.340,00	857.471,00
2003B00026	UNIZO Regio Antwerpen	ONDERNEMINGS WIJZER, UNIZO project dat de brug legt tussen onderwijs en ondernemen	83,0	73,0	67,5	74,50	225.800,00	112.900,00	970.371,00
2003B00021	Dream	DREAM Programma	78,0	72,5	64,5	71,67	500.000,00	250.000,00	1.220.371,00
2003B00036	UNIZO Oost-Vlaanderen	Steunpunt Onderwijs-Ondernemen Oost-Vlaanderen	65,5	79,0	70,5	71,67	202.080,00	101.040,00	1.321.411,00
2003B00012	Kamer voor Handel en Nijverheid van Hasselt	Ondernemend Overbruggen	65,0	64,0	73,5	67,50	240.935,00	120.468,00	1.441.879,00
2003B00042	BASF Antwerpen N.V.	Mooi en cool met chemie	72,0	66,0	63,0	67,00	226.800,00	113.400,00	1.555.279,00
2003B00010	Kamer voor Handel en Nijverheid West-Vlaanderen	Ondernemende Scholen en (bij)scholende ondernemingen (OSSO)	55,5	69,0	74,0	66,17	499.649,00	249.825,00	1.805.104,00
2003B00024	LD Consulting	DIFTAR	68,0	76,0	54,0	66,00	172.224,00	86.112,00	1.891.216,00
2003B00033	FaGro Consultancy BV	FABUGA	60,0	53,0	67,0	60,00	240.000,00	120.000,00	2.011.216,00
2003B00020	Kerylos N.V.	PONTUS	68,5	54,5	54,5	59,17	491.000,00	245.500,00	2.256.716,00
2003B00034	Hogeschool Limburg	Open Atelier	68,5	39,0	68,5	58,67	63.124,00	31.562,00	2.288.278,00
2003B00019	Sint-Amandsinstituut	KMO-Ondernemerschap	57,5	51,5	66,0	58,33	107.100,00	53.550,00	2.341.828,00
2003B00029	Artevelde-hogeschool dienst Compahs	TOLEON: Technologische Opvoeding Leerlingen en Ondernemerschap	57,0	56,0	54,0	55,67	295.000,00	147.500,00	2.489.328,00

• **De ongunstig gerangschikte**

2003B00050	Katholieke Hogeschool St.-Lieven, Afdeling Facilitair Management	Vorming Facility Management	53,5	53,5	50,5	52,50	123.300,00	61.650,00	2.550.978,00
2003B00045	Porta Capena N.V.	ICT Index	49,0	59,5	48,0	52,17			
2003B00038	Adriaan Brebels	Ontwerpverbetering door energiemonitoring van serres	47,0	61,5	46,5	51,67			
2003B00008	Kl@Dendermonde	PROINDUS-Project Onderwijs Industrie	36,5	71,0	46,5	51,33			
2003B00002	VTI 1	Bron ² sector Bouw-Hout-Schilderen (Brug-Onderwijs-Ondernemen)	57,0	49,5	43,5	50,00			
2003B00003	VTI 2	Bron ² sector Mechanica-Elektriciteit (Brug-Onderwijs-Ondernemen)	57,0	41,5	46,5	48,33			
2003B00040	KHLLeuven, Economisch Hoger Onderwijs	Duaal Bedrijfsproject	45,5	38,5	56,5	46,83			
2003B00013	Cegelec	Project Management	33,5	56,0	49,0	46,17			
2003B00031	Katholieke Hogeschool St.-Lieven, Departement Aalst	Ad-Q	37,5	56,5	41,0	45,00			
2003B00025	DeFamilieJanssen cvba	Geanimeerd Vlaanderen	46,0	32,0	35,0	37,67			
2003B00011	OMP Bvba	Innovative Fabrication Techniques for Microstrip Antennas (IFTMA)	47,0	39,5	25,5	37,33			
2003B00005	Duo N.V.	Elektronisch Medisch Dossier (EMD)	48,0	29,0	32,5	36,50			
2003B00006	ISARK	Parasema	37,0	35,5	35,0	35,83			
2003B00004	Avecom N.V.	BETA (Biologically Enhanced Toluene Update)	37,0	33,5	31,5	34,00			
2003B00017	Base-It BVBA	DeskTopSport 1-2-Work (One-to-work)	42,5	33,5	22,5	32,83			

j. Wat waren de verwachtingen begin 2003 aangaande dit project? Waarop waren deze verwachtingen concreet gebaseerd?

Het was heel moeilijk om begin 2003 een idee te hebben van de respons die er mocht verwacht worden. Het betrof immers een heel nieuwe subsidieregeling en het was de eerste keer dat er dergelijke oproep gelanceerd werd. Gezien de vrij beperkte indieningsperiode (ca 1,5 maand) lagen de verwachtingen echter eerder laag. Uiteindelijk werden deze verwachtingen aanzienlijk overtroffen daar er toch nog 50 aanvragen werden ingediend.

k. Wat zijn de verwachtingen dan voor 2004? Waarop zijn ze gebaseerd?

De verwachtingen zijn min of meer dezelfde als voor de eerste oproep in 2003, nl. ca. 50 aanvragen die zullen worden ingediend. Maar dit cijfer kan ook lager liggen doordat er al 17 projecten, vaak over een looptijd van 3 jaar, werden gesubsidieerd. Deze komen dus bijgevolg niet opnieuw in aanmerking. Het cijfer kan echter ook hoger liggen doordat het instrument nu iets meer bekend is, de ongunstig gerangschikte en onontvankelijke projecten van de eerste oproep hun aanvraag opnieuw kunnen indienen bij de nieuwe oproep evenwel met een andere, nieuwe startdatum en de voorziene indieningstermijn nu iets langer zal zijn.

l. Hoe lang zal de indieningstermijn concreet lopen?

Onder voorbehoud van positief advies van de Inspectie van Financiën en het akkoord van de Vlaamse minister van begroting zal deze concreet waarschijnlijk lopen van 1.2.2003 tot en met 31.3.2003 (d.i. 2 maanden).

m. Welke concrete netwerking ontstond tussen de departementen Economie en Onderwijs?

Ook achteraf (d.i. ná de rangschikking van de brugprojecten door de adviescommissie, bestaande uit 3 juryleden van het Departement Onderwijs en 3 juryleden uit het Departement Economie) werden er tussen beide laatstgenoemde departementen nog regelmatig overleg gepleegd over de ervaringen van de eerste oproep, de concrete verdere opvolging van de bij de eerste oproep gunstig gerangschikte brugprojecten en de aanbevelingen + verwachtingen naar de tweede oproep toe.

n. Welke structurele conclusies worden getrokken ?

Afhankelijk van het succes en het aantal aanvragen dat bij de 2de call zal worden ingediend, zou er voor kunnen gekozen of geopteerd worden om dit bestaande initiatief van brugprojecten economie-onderwijs structureel (d.i. elk jaar opnieuw) te voorzien. Andere mogelijkheid is om nieuwe, structurele initiatieven op dit domein te ontwikkelen.

4. Kwaliteitsvol aanbod garanderen: verderzetten upgrading VIZO

a. Waarom was een strategisch actieplan leertijd nodig? Wat waren de concrete doelstellingen en aanleidingen?

Eind 2000 startten we het STRAAL-project. Het project was een antwoord op de bezorgdheid die zowel door het VIZO als door de voogdijminister werden geuit met betrekking tot de leertijd in Vlaanderen. STRAAL staat voor STRAtegisch Actieplan voor de Leertijd in Vlaanderen. Dit onderzoeksproject werd uitgevoerd door het ECWS (Europees Centrum voor Werk en Samenleving) in de periode november 2000 – april 2001. Het STRAAL-project resulteerde in een strategisch actieplan enerzijds (swot-analyse + voorstellen tot acties), maar genereerde anderzijds ook professionele betrokkenheid bij de diverse actoren die een rol spelen in de leertijd.

Op basis van de conclusies uit het STRAAL-onderzoek startte in 2002 een veranderingsproces voor de leertijd. Twee hoofdconclusies uit de sterkte-zwakte-analyse van STRAAL:

1. De aanwezigheid van een enorm potentieel: doorheen alle niveaus steunt de leertijd op heel gemotiveerde mensen met grote professionele kennis en vaardigheden. Dit moet bewaard worden en ten volle benut om het systeem te optimaliseren;
2. Het gebrek aan een geïntegreerd systeem: “Binnen de huidige decentrale structuur zit geen onderlinge verbondenheid tussen de leertijdcomponenten” zegt het STRAAL-rapport. Men zou kunnen stellen dat het ‘cement’ tussen de diverse leertijdgeledingen ontbreekt. Het is dus noodzakelijk om deze systeemcomponenten op elkaar af te stemmen, met elkaar te laten communiceren en te laten samenwerken. Het gebrek aan die onderlinge verbondenheid uit zich op diverse wijzen en heeft vaak tot gevolg dat een aantal essentiële problemen niet of op inefficiënte wijze aangepakt wordt.

Vanuit deze twee belangrijke vaststellingen werd de vraag “Is er een toekomst voor de leertijd in Vlaanderen?” positief beantwoord. Daarvoor werden twee redenen aangegeven:

- de maatschappelijke relevantie, namelijk de leertijd als antwoord op specifieke uitdagingen voor een specifieke doelgroep
- de bedrijfseconomische motivatie: de unieke combinatie ‘praktijk-theorie’ in de VIZO-leertijd garandeert aan de leerjongere het opdoen van praktijkervaring.

Wilden we deze toekomst garanderen, dan moet wel aan een aantal voorwaarden voldaan worden en moet er aan een aantal actiepunten gewerkt worden:

- de leertijd moet een geïntegreerd systeem vormen
- er moet optimaal gebruik worden gemaakt van de aanwezige knowhow, expertise en motivatie van de verschillende betrokken professionele groepen
- er moet een veranderingsproject worden op gang gebracht en dit onder begeleiding van een externe begeleider.

Dit hele veranderingsproces werd in einde 2001 – begin 2002 opgestart. De begeleiding van dit gehele veranderingsproject werd vanuit het ECWS gevoerd alsook in een latere fase door een task force leertijd, opgericht door het kabinet van onze voogdijminister (toen Jaak Gabriels).

Er werd gewerkt onder de vorm van workshops, samengesteld uit een afvaardiging van alle professionele groepen die bij de leertijd betrokken zijn. De eerste opdracht binnen deze workshops was het bepalen van een missie voor de leertijd op lange termijn. Nadien werd gewerkt aan de herpositionering van de leersecretaris.

Door onze voogdijminister (Jaak Gabriels) werden in april de volgende actiepunten als prioritair gezien en deze actiepunten werden door hem, ter gelegenheid van het leertijdfeest 100 jaar leertijd op 11 mei 2002, gelanceerd:

1. het uitwerken van een optimaal begeleidingskader voor leerjongeren en patroon
2. kwaliteit moet de rode draad doorheen alle hervormingsvoorstellen zijn
3. maatwerk en niveaudifferentiatie voor een beter aangepast leertraject
4. een opwaardering van de certificaten en diploma's
5. het nijverheids- en sectorgehalte verhogen
6. het productaanbod permanent actualiseren en modulariseren
7. de productbekendheid door middel van een marketingstrategie met ondernemerschap en vakmanschap als kernboodschap
8. de hertekening van de organisatiestructuur rond de leertijd.

Vervolgens werd door de task force leertijd gestart met het uitwerken van punt 1 (inclusief principes van trajectbegeleiding en taakverdeling SYNTRA – VIZO – Leersecretarissen). Hieruit vloeiden in 2003 ook nog het werken aan volgende acties voort:

- het uitwerken van het statuut en de functiebeschrijving van de leertrajectbegeleider (vroeger: leersecretaris);
- het uittekenen van de functiebeschrijvingen van andere leertijdactoren;
- het uitwerken en toepassen van een nieuwe procedure van administratieve verwerking van de dossiers van de leerjongere en de patroon (= centraal dossierbeheer)
- het uitwerken van een intake- en screeningsinstrumentarium voor de cursist;
- het uitwerken van een kader rond intake en labeling patroons, toepasbaar op alle beroepssectoren.
- Modularisering
- Differentiatie in de leertijd
- Sectorenbeleid

Sommige acties stonden in 2003 eerder op niveau van “concept”, “mogelijke denkpiste”, zonder enige concretisering. Deze acties worden dan ook verder uitgewerkt in 2004.

b. Welke leertijdactoren waren hierbij betrokken?

Alle leertijdactoren:

- kabinet (verantwoordelijke: Jeroen Bloemen)
- top VIZO
- adviseurs VIZO,
- directie en leertijdverantwoordelijken centra,
- lesgevers,
- leersecretarissen,
- praktijkcommissie,
- patroons

Enkel de leerlingen zelf werden niet betrokken bij opbouw concept hernieuwde leertijd.

Het toekomstige leertijdnetwerk bestaat uit:

- interne actoren: SYNTRA (de directies van SYNTRA, de lesgevers, de leertijdverantwoordelijken), VIZO-centraal en VIZO-provinciaal (de adviseurs, de leertrajectbegeleiders), de patroons, de praktijkcommissie;
- semi-interne actoren: CLB-begeleiding, vertegenwoordiging van de sectoren;
- externe actoren: andere opleidingsaanbieders.

c. Wat wordt concreet bedoeld met een optimaal begeleidingskader? Welke principes inzake leertrajectbegeleiding werden aangehouden en op basis waarvan werden deze principes aangehouden?

Het organisatieconcept achter het huidige leertijdsysteem is een netwerkstructuur. Centraal in dat netwerk staat de cursist die klant is van het leertijdsysteem. Bij de begeleiding van de leerjongere in zijn opleidingstraject zijn verschillende actoren betrokken. Het functionaliseren van het reeds bestaande netwerk van alle actoren dient te worden geoptimaliseerd en een beter begeleidingssysteem dient uitgewerkt te worden. Voor deze begeleiding van de leerjongere in de werksituatie zal een nieuwe functie gecreëerd worden: **de leertrajectbegeleider**.

De leertrajectbegeleider zal het aanspreekpunt worden voor de leerjongere en de patroon m.b.t. de praktijkopleiding. Bij specifieke vragen en problemen kan de leertrajectbegeleider een beroep doen op of doorverwijzen naar bijvoorbeeld de lesgever beroepskennis, de leertijdverantwoordelijke van de desbetreffende SYNTRA lesplaats of het Centrum voor Leerlingbegeleiding.

Door de task force leertijd werden de bijhorende kernprincipes van trajectbegeleiding verder uitgedacht. Deze principes werden reeds besproken en goedgekeurd door de commissie leersecretarissen en de praktijkcommissie.

Principes trajectbegeleiding voor een toekomstige leertijd zijn:

- Trajectbegeleiding gebeurt door een leertrajectbegeleider, die **bij voorkeur zitting heeft in een SYNTRA vestiging**.
- Een **multi-serviceloket** wordt ontwikkeld in verschillende SYNTRA vestigingen, die naar gelang de behoeften, vragen en problemen doorverwijzen naar en communiceren met de onderscheiden gespecialiseerde diensten. De leertrajectbegeleiders werken binnen het loket in team met administratieve ondersteuning.
- Er wordt gestreefd naar **minder aantal leerovereenkomsten per begeleider**.
- De leertrajectbegeleiders werken **in team**.
- De leertrajectbegeleiders werken **sectoraal**. Naast het bezitten van algemene kennis in verband met het erkennen en sluiten van leerovereenkomsten bouwen de

leertrajectbegeleiders sectorspecifieke kennis op in één of meerdere sectoren en organiseren zij hun werk sectoraal. Voordeel van een hogere sectorale werking van de leertrajectbegeleiders is dat op deze manier er een optimalisatie van het leer- en begeleidingsproces tot stand zal komen. Bijgevolg zullen de contacten met de patroons en de lesgevers beroepskennis efficiënter en functioneler kunnen verlopen. Een betere opvolging van het traject van de cursist zal mogelijk worden.

- Een **centraal dossier** van de leerjongere en de patroon zal opgesteld worden. Dit dossier moet voor alle betrokken actoren snel en vlot toegankelijk zijn, langs digitale weg.
- **Overlegstructuren voor nauwe samenwerking met alle leertijdactoren** worden opgezet. Kwaliteit kan slechts bereikt worden indien iedereen zijn job uitstekend doet en indien er een uitstekende communicatie en overleg is tussen alle actoren; dit zowel in een formele als in een informele atmosfeer (netwerken).
- De leertrajectbegeleiders zullen vanuit een onafhankelijke positie kunnen optreden en worden daarom **contractuele personeelsleden van het VIZO**. In hun contract wordt duidelijk bepaald wat wel en wat niet hun taken zijn.

d. Wat is de problematiek van de sectorconvenanten? Waarom werden twee subsectorcommissies opgezet? Wie zetelt concreet in deze subsectorcommissies? Wat waren de activiteiten van de subsectorcommissies in 2003? Wat is de stand van zaken inzake de kwalitatieve invulling van het alternerend Ieren?

In het kader van de sectorconvenanten werden voor VIZO 2 convenanten gesloten: met Educam en met Vormelek.

Op de sector meer te betrekken (cf. actiepunten sectorenbeleid) bij de leertijd werden er 2 subsectorcommissies leertijd opgericht namelijk een voor mobiliteit (met Educam) en een voor electro (met Vormelek). De verantwoording om dergelijke commissie op te richten alsook de samenstelling hiervan vindt u terug in het bijgevoegde document "Reglement sectorcommissies", artikel 28 (dit is VIZO-reglementering).

In het bijgevoegde rapport van de subsectorcommissie mobiliteit krijgt u een zicht op de activiteiten van de commissie voor het schooljaar 2002 – 2003.

De subsectorcommissie Vormelek werkt op gelijkaardige wijze.

e. Doelstellingen inzake de vermelde acties in 2004. "Differentiatiebeleid voor maatschappijgerichte en beroepsgerichte vorming"

Een van de actiepunten van de voogdijminister was het uitbouwen van een differentiatiebeleid voor de leertijd. Het moet mogelijk zijn om voor elk individu een traject op maat (dus ook op niveau) van de leerling aan te bieden.

Er werd een experiment opgestart voor : Beroepskennis: garagesector en maatschappijgerichte vorming

f. Problematiek inzake leersecretarissen

Al jaren wacht men op een nieuw statuut leersecretarissen. Dit statuut, waarbij de leersecretarissen contractuele personeelsleden van het VIZO worden, ligt momenteel ter goedkeuring bij ambtenarenzaken. Dit statuut zal wel enige gevolgen hebben qua werkwijze: gevolgen verwerking overeenkomsten, gevolgen voor begeleiding, gevolgen voor herverdeling aantal leer- en stageovereenkomsten per leersecretaris, gevolgen voor werking van decentrale diensten VIZO,....

Het aantal leerovereenkomsten per leersecretaris is zo hoog (soms 300) dat men de principes van trajectbegeleiding (zie hoger) moeilijk kan waarmaken. VIZO streeft naar een daling van het aantal leerovereenkomsten per leersecretaris (zie ook nota taskforce – principes trajectbegeleiding – simulatie)

Indien het aantal overeenkomsten daalt en bepaalde zelfstandige leersecretarissen begin 2004 niet aan hun aantallen komen voor behoud van vergoedingen en indien het statuut dan nog niet goedgekeurd is, is er nood aan een alternatieve oplossing.

g. Wat wordt bedoeld met het uitbreiden van het centraal dossierbeheer naar de SYNTRA aangaande de administratieve intake? Wat is de problematiek hier?

Momenteel werd een nieuwe informaticatoepassing gebouwd om de leer- en stageovereenkomsten op te volgen. Deze toepassing wordt enkel gebruikt door leersecretarissen, VIZO-adviseurs en VIZO-medewerksters. Naar aanleiding van de nieuwe taakafspraken met de SYNTRA (zie nota taakverdeling en voorstel van overeenkomst) werd een nieuw luik aan de toepassing gebouwd voor de SYNTRA. In de toekomst zullen de SYNTRA kandidaat-leerlingen, kandidaat-patroons kunnen registeren, administratieve formaliteiten afhandelen (alsook in applicatie ingeven), lesvolgning bepalen en voorstel van traject opmaken. Deze problematiek ligt zeer gevoelig bij de betrokkenen; maar dankzij de task force kwam men toch tot een unaniem voorstel van taakverdeling.

(zie ook nota taakverdeling en voorstel van overeenkomst)

h. Wat wordt bedoeld met het uitwerken van een kader rond intake en labeling patroons dat toepasbaar is op alle beroepssectoren?

Via een ESF-project werd een kader uitgewerkt voor labeling patroons (erkenning administratief, erkenning uitrusting, erkenning pedagogische kwaliteit). In 2004 start een pilootproject in de manegesector waarbij aan de hand van een checklist de bedrijven gescreend worden en een aangepast label krijgen. Dit past ook in actiepunten “sectorenbeleid”.

i. Wat wordt bedoeld met het uittesten van een begeleidingssysteem voor werkpleklers en het ESF-project VIVES?

Achtergrond

VIVES staat voor Vlaamse Innovatoren Versterken Efficiënte Samenwerking en is een ontwikkelingspartnerschap opgezet in het kader van het communautair initiatief EQUAL van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Het programma wil een antwoord vormen op de moeilijke overstap van opleiding naar arbeidsmarkt, voor jongeren en werkzoekenden in een beroepsopleiding. Opleidingsinstellingen en bedrijven nauwer laten samenwerken, moet leiden tot een win-win situatie, waardoor voor de lerende de stap naar de arbeidsmarkt vergemakkelijkt. Het VIVES-netwerk brengt juist die actoren samen die opleidingsinstellingen en bedrijven kunnen activeren om op één of velerlei gebieden samen te werken. Bij dit project zijn verschillende Vlaamse partners betrokken (trekker is DBO, Departement onderwijs) alsook Duitse partners.

Doelstellingen

- Bestaande netwerken tussen opleidingsverstrekkers en bedrijven optimaliseren en daar waar onbestaande ze uitbouwen d.m.v. top down en bottom up impulsen

- Overgang tussen opleiding en arbeidsmarkt verbeteren en vergemakkelijken d.m.v. kwalitatief hoogstaande begeleiding door verschillende actoren, ondersteund door een aangepast instrumentarium
- Netwerking tussen opleider en bedrijf tot een structureel gegeven maken voor beide partijen: sensibiliseren, informeren en verspreiden van goede praktijk en bestaande studies

Doelgroepen

- Finale doelgroep = de lerende in opleidingssituaties
 - o Leerjongere in leertijd
 - o BSO, DBSO, BuSO
 - o Werkzoekende/ werkende volwassene
 - o OSP (arbeidsmarktgerichte opleidingen)
 - o kansengroepen
- Intermediaire doelgroepen:
 - o Sleutelfiguren in interne en externe communicatie (binnen bedrijven en opleidingsorganisaties) inzake opleiding en tewerkstelling

VIZO- product: VIZO ontwikkelt binnen dit ESF-project een begeleidingsinstrument voor werkplekleren.

- Ontwikkelen en testen van begeleidingsinstrumenten (bestaande aanpassen en nieuwe ontwikkelen) van de werkplek (4 dagen patroon)
- Informatie- en communicatiekanalen tussen alle actoren uitbouwen om de begeleiding te optimaliseren
- Voor Leertijd: Actoren= Leerjongeren, patroons, ouders, leersecretarissen, lesgevers, SYNTRA, VIZO-adviseurs, sector Opleiding Metselaar-beton (+ uitbreiding naar andere beroepen mogelijks in toekomst)

BIJLAGE 2

Gegevens over de aanvragen in verband met de vogelpest

Totaal aantal ingediende aanvragen
vogelpest

Stand op 17/11/03

	<u>Aantal dossiers</u>	<u>Aantal dieren</u>	<u>leegstand</u>	<u>budgettaire schatting</u>
Mestkuikens	344	10.177.498	58 dagen	1.169.417,00
Legkippen	34	749.686	94,5 dagen	346.157,00
Moederdieren	11	176.704	78 dagen	145.203,00
Opfokdieren	15	549.100	72 dagen	106.272,00
Andere dieren	4	75.724		
Broeierijen	8	12.814.083		287.035,00
Struisvogels	0	0		
Totaal:	416	11.728.712		2.054.084,00

Aantal aanvragen per provincie

	<u>Antwerpen</u>	<u>Limburg</u>	<u>Oost-Vlaanderen</u>	<u>Vlaams-Brabant</u>	<u>West-Vlaanderen</u>	<u>Totaal:</u>
Mestkuikens	91	71	63	15	104	344 *
Legkippen	9	18	3	1	3	34 *
Moederdieren	4	3	1	0	3	11
Opfokdieren	2	6	2	0	5	15 *
Andere dieren	1	3	0	0	0	4
Broeierijen	3	0	2	0	3	8
Struisvogels	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal	110	101	71	16	118	416

	<u>Antwerpen</u>	<u>Limburg</u>	<u>Oost-Vlaanderen</u>	<u>Vlaams-Brabant</u>	<u>West-Vlaanderen</u>	<u>Totaal</u>
Mestkuikens	2.898.786	2.125.720	1.866.095	462.360	2.824.537	10.177.498
Legkippen	183.275	362.054	47.975	36.271	120.111	749.686
Moederdieren	66.017	51.500	12.000	0	47.187	176.704
Opfokdieren	65.120	166.500	70.000	0	247.480	549.100
Andere dieren	19.451	56.273	0	0	0	75.724
Broeierijen	9.706.169	0	767.844	0	2.340.070	12.814.083
Struisvogels	0	0	0	0	0	0

BIJLAGE 3

Gegevens over de afbouw van de veestapel

Afbouw veestapel

Stand van zaken 17 november 2003

1. VARKENS

Gedurende drie jaar hadden de **varkenshouders** de mogelijkheid zich in te schrijven voor het bekomen van een stopzettingsvergoeding voor de afbouw van de varkensstapel.

Het **eerste jaar 2001**, had het meeste succes.

- Niet minder dan **881 aanvragen** werden ingediend, waarvan er **844 met een gunstig gevolg** zijn afgehandeld.
- **748 aanvragers gingen uiteindelijk in op de stopzettingsvergoeding** zodat een stopzettingsvergoeding werd uitbetaald voor 17.397 zeugen en 221.295 mestvarkens, voor een totaal bedrag van **33 miljoen euro**.
 - Met het **eerste miljard BEF** van 2001 zijn de **eerste 528 aanvragen** uitbetaald, zodat een stopzettingsvergoeding van **24,54 miljoen euro** is uitgekeerd voor 12.485 zeugen en 167.445 mestvarkens.
 - De overige aanvragen van 2001, namelijk **220 aanvragen** zijn uitbetaald met het **2de miljard van 2002** voor **8,2 miljoen euro** voor 4.912 zeugen en 53.850 mestvarkens .

De **tweede inschrijf periode 2002** kende minder succes.

- slechts **273 aanvragen** werden ingediend waarvan er **256 aanvragen gunstig** werden afgehandeld
- slechts **206 varkenshouders gingen uiteindelijk in op de stopzettingsvergoeding**, zodat een stopzettingsvergoeding van **7,92 miljoen euro** werd uitbetaald voor 8.739 zeugen en 38.421 mestvarkens.

Voor de eerste en tweede inschrijfperiode werd in totaal 40,75 miljoen euro uitbetaald voor de afbouw van 26.263 zeugen en 259.716 mestvarkens.

Na volledige uitbetaling van de aanvragen van de 1ste en 2de ronde is er nog een saldo van 8,8 miljoen euro dat kan aangewend worden voor de 3de ronde van de veeafbouw (bij de goedkeuring van de derde ronde was dit in eerste instantie voorbehouden voor pluimvee.)

In het **derde jaar 2003 (derde miljard)** was er opnieuw meer interesse.

- **348 aanvragen** werden ingediend.
- De stopzettingsvergoeding werd **gevraagd** voor 18.805 zeugen en 142.572 mestvarkens of voor een totaal van **24 miljoen euro**.
- reeds **236 aanvragen** werden **gunstig** beslist namelijk voor 11.502 zeugen en 82.438 mestvarkens of een bedrag van **14 miljoen euro**.
- Reeds **141 varkenshouders hebben meegedeeld akkoord te gaan** met de stopzettingsvergoeding, namelijk voor een bedrag van **7,8 miljoen euro** of 7.086 zeugen en 43.271 mestvarkens
- **nog 90 varkenshouders moeten hun akkoord verlenen**
- **105 aanvragen moeten nog behandeld** worden.

2. RUNDVEE (vierde miljard)

In 2003 konden ook de **rundveehouders** intekenen op de stopzettingsvergoeding.

De **interesse** voor de afbouwmaatregel was **vrij groot bij de rundveehouders**:

- liefst **739 rundveehouders** hebben een **aanvraag** ingediend voor in totaal 43.874 runderen of een bedrag van **25,4 miljoen euro** .

De afhandeling van deze aanvragen is nog lopend.

- Op 7-11-2003 zijn **reeds 712 aanvragen behandeld** door de administratie waarvan **648 gunstig en 64 ongunstig**.
- Het groot aantal ongunstig is vooral te wijten aan het feit dat vele kleine rundveehouders niet over een milieuvergunning beschikken voor het houden van rundvee en het stopzettingsdecreet bepaalt dat enkel vergunningshouders in aanmerking komen voor de stopzettingsvergoeding .
- De **gunstig besliste aanvragen (648) vertegenwoordigen een bedrag van 21 miljoen euro** en hebben betrekking op navolgende runderen :
 - rund.<1j : 5.239
 - rund 1-2j : 5.811
 - melk&zoogkoeien : 8.090
 - andere.rund : 2.834
 - mestkalveren : 16.120
- **Van de 648 gunstig beslist aanvragen hebben reeds 452 rundveehouders meegedeeld dat ze akkoord gaan**; ze hebben evenwel nog een 1 jaar de tijd om definitief te stoppen. Indien ze na een jaar niet stoppen vervalt hun aanvraag en wordt de stopzettingsvergoeding niet uitbetaald en kunnen ze verder runderen houden (dit geldt ook voor de varkenshouders en de pluimveehouders).
- De stopzettingsvergoeding van de **rundveehouders die reeds hun akkoord hebben meegedeeld bedraagt : 15 miljoen euro** en voor navolgende runderen :
 - Rund < 1j : 3.434
 - Rund 1-2j : 3.981
 - Melk&Zoogkoeien : 5.500
 - Anderen runderen : 1.885
 - Mestkalveren : 12.150
- **Nog 145 rundveehouders moeten hun akkoord verlenen** met de voorgestelde stopzettingsvergoeding .
- Van de ingediende aanvragen dienen er **nog 15 behandeld te worden door de administratie**.

3. PLUIMVEE (saldo 1ste en 2de miljard varkens)

Ook de **pluimveehouders** konden in 2003 een stopzettingsaanvraag indienen.

- slechts **86 pluimveehouders hebben een aanvraag** ingediend voor navolgende dieren :
 - Leghennen : 375.588
 - Opfok. poeljen leghen : 225.015
 - Slachtkuikens : 373.938
 - Ouderdieren : 71.620
 - Opfok. Poeljen slachtkuikens : 11.224

- De stopzettingsvergoeding voor deze **aangevraagde** dieren bedraagt : **4 miljoen euro**.
- Van deze aanvragen zijn er **reeds 38 behandeld voor een bedrag van 1,7 miljoen euro**.
- De overige zullen behandeld worden in de loop van de maand november .
- **19 pluimveehouders, voor een bedrag van 1,1 miljoen euro hebben meegedeeld in te gaan** op de stopzettingsvergoeding.

BIJLAGE 4

Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Werkgelegenheid

1. Overzicht opleidingscheques

Een overzicht vanwege de VDAB wordt ter beschikking gesteld aan de leden van de Commissie

2. Jobkanaal

Het project Jobkanaal van het VEV en de kamers van koophandel ging op 7 juli officieel van start. Jobconsulenten bevorderen via een draaischijffunctie de aanwerving door bedrijven van personen uit de kansengroepen. Tegen eind februari 2006 moeten er 13.700 vacatures verzameld worden en daarvan moeten er minstens 5.480 ingevuld worden door de kansengroepen.

Enkele voorlopige cijfers (tot september 2003):

Het totaal aantal vacatures bedroeg 1016 voor deze kansengroepen. Dit is normaal aangezien het project gelanceerd werd vlak voor de vakantie (1 juli 2003). De volgende evaluatie is voorzien begin januari 2004.

3. Inburgeringsbeleid/inwerkingsbeleid: cijfers in verband met cursussen Nederlands

Door integratie in 1 setting (VDAB, Huizen van het Nederlands en VDAB) krijgen we schaalvoordelen en kunnen we met hetzelfde geld méér doen. In 2002 zijn **1.314 nieuwkomers** vanuit de onthaalbureaus doorgestroomd naar VDAB. In totaal werden **4.806 trajecten** (doelgroep inwerking) met de ruime doelgroep opgezet. In de 3.492 trajecten die niet met nieuwkomers uit het onthaalbureau werden opgezet zitten 2 mogelijke doelgroepen:

- a) nieuwkomers die om een of andere reden niet via het onthaalbureau aan hun traject zijn begonnen
- b) oudkomers die pas recent de arbeidsmarkt hebben betreden en op die manier tot de ruime doelgroep behoren.

4. Vlaamse CAO's: stand van zaken Arbitragehof

Op 21 november 2003 ontving de Vlaamse Regering de de memories van antwoord van de verzoekende partijen (zijnde de federale ministerraad, de Franse gemeenschapsregering, het college van de Franse gemeenschapscommissie, en de Waalse gewestregering).

De Vlaamse Regering heeft 30 dagen voor het indienen van een memorie van wederantwoord, en is hier volop mee bezig.

5. Uitvoeringsbesluit decreet evenredige participatie:

Het ontwerp van besluit wordt nog deze maand (december 2003) voor principiële goedkeuring met het oog op het advies van de Raad van State, geagendeerd op de Vlaamse Regering.

6. Herplaatsingsfonds: hoeveel extra dossiers verwacht men ten gevolge van de problemen bij toeleveranciers.

Het is op dit moment nog te vroeg om hierop accuraat te kunnen antwoorden.

7. overzicht van de 32 goedgekeurde diversiteitsprojecten

32 ondernemingen, instellingen ontvangen steun voor meer diversiteit op de werkvloer via het zogenaamd diversiteitsplan.

Hierbij een overzicht van de eerste 32:

Limburg

- Brouwerij Alken Maes
- Cargill Integra Belgium
- Carrefour Group
- Celanese
- Centrum duurzaam bouwen
- CGK Molenberg
- De Kievelden NV
- De Springplank
- De stap
- De wiekslag
- DLV
- Edwards Logistics LTD
- Fashio Point
- Gowell
- Maasland Dental Labo NV
- Offitel
- Straalco Klein
- Tamar
- Tandem
- TDS Genk
- Vanderstraeten Steenfabrieken
- Vos Logistics Tessenderlo NV
- CQ Staffing
- Impact Interim

Antwerpen

- CGG Andante
- Het paleis
- Setime NV
- Sint Carolus Mayerhof vzw
- Umac-midwest NV
- Varda cvba

BNCTO

- Abatan NV
- Vanbever- Heymans BVBA

8. Stand van zaken regularisatie DAC'ers

REGULARISATIE TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S

1 januari 2001: 106,2 miljoen euro (4,28 miljard BEF)

- DAC-projecten Welzijn: **3.935,5 VTE** voor een krediet van 3.244,4 miljoen BEF (**80.428 duizend euro**) - (INI 2001)
- PBW-projecten Welzijn: **1.819 VTE** voor een krediet van 1.039,2 miljoen BEF (**25.761 duizend euro**) - (INI 2001)

1 januari 2002: 32,2 miljoen euro (1,3 miljard BEF)

- bijkomende DAC-projecten Welzijn: **27 VTE** voor een krediet van 27,6 miljoen BEF (**685 duizend euro**) - (INI 2002)
- 1^e deel van 1^e fase DAC-projecten Cultuur & Ontwikkelingssamenwerking: **606,6 VTE** voor een krediet van 309,9 miljoen BEF (**7.681 duizend euro**) - VR/2001/14.12/DOC.1235 - (INI 2002)
- algemene conventie **Onderwijsgesco's: 967 VTE** voor een krediet van 656,2 miljoen BEF (**16.266 duizend euro**) - (INI 2002)
- 2^e deel van 1^e fase DAC-projecten Cultuur & Ontwikkelingssamenwerking voor een krediet van 304,7 miljoen BEF (**7.555 duizend euro**) - VR/2002/05.07/DOC.0624 - (BC 2002)

1 juli 2002: 1,7 miljoen euro (70 miljoen BEF)

- 2^e fase DAC-projecten jeugdbeleid en Brusselse projecten (Vlaamse Gemeenschapscommissie): **171 VTE** voor een krediet van 70 miljoen BEF (**1.734 duizend euro**) - VR/2002/05.07/DOC.062 (Overheveling op basis van bepaling in uitgavendecreet 2002) VR/2002/18.10/DOC.1099 (= rechtzetting materiële fout : ba 41.05 i.p.v. 41.50)

1 januari 2003: 12,276 miljoen euro (495,2 miljoen BEF)

- regulariseren van **50 Gesco's** van de Vlaamse Schoolsport: 36,6 miljoen BEF (**909 duizend euro**) naar het departement Onderwijs - (INI 2003)
- 3^e fase DAC-projecten sport, lokale jeugd en socio-culturele organisaties en Brusselse projecten (Vlaamse Gemeenschapscommissie): **424,3 VTE** voor een krediet van 434,9 miljoen BEF (**10.781 duizend euro**) - (INI 2003) (VR/2002/13.12/DOC.1301)
- regularisatie DAC-projecten in de monumentenzorg voor **21 VTE** voor een bedrag van 18,7 miljoen BEF (**464 duizend euro**) - (INI 2003)
- regularisatie DAC-project HOPE bij Kind en Gezin (Welzijn) voor **4 VTE** voor een bedrag van 4,9 miljoen BEF (**122 duizend euro**) - (BC 2003 m.i.v. 01/01/03)

1 april 2003: 105.000 euro (4,2 miljoen BEF)

- regularisatie DAC-project Maatschappelijk Opbouwwerk (Welzijn) voor **3,5 VTE** voor een bedrag van 3,7 miljoen BEF (**92 duizend euro**) - (BC 2003 m.i.v. 01/04/03) - reële kost dus 13.000 euro minder!

1 juli 2003: 79.000 euro (3,2 miljoen BEF)

- regularisatie DAC-projecten IPIS A'pen, Geneeskunde voor de Derde Wereld Brussel, ATOL Leuven en PROTOS Gent naar Ontwikkelingssamenwerking voor **7 VTE** voor een bedrag van 3,2 miljoen BEF (**79 duizend euro**) (BC 2003 - loonbedrag voor een half jaar).

Tot 31/12/2003: regularisatie voor een totaal bedrag van 152,560 miljoen euro (6,154 miljard BEF) of van 8.036 VTE.

BIJLAGE 5

Informatie met betrekking tot de beleidsbrief Toerisme

A. Volgens welke methodologie worden cijfergegevens verzameld bij het Steunpunt Toerisme en Recreatie ?

Wat betreft de kernopdracht van het Steunpunt, staan de **provinciale diensten toerisme**, onze subcontractanten, in voor de feitelijke dataverzameling. Voor elk deelproject (I, II, III en IV) worden / werden afspraken gemaakt in de Werkgroep Dataprocesing over de methode van dataverzameling en de te bevragen kengetallen (logiesvorm / attractietype, locatie...). De voorstudie (literatuur, andere instanties...) gebeurde door het Steunpunt. Concreet gebeurt de **dataverzameling** als volgt:

- *Jaarlijkse inventarisatie van het aanbod aan logies (I) en attracties (II) (sinds 2002 resp. 2003; beide exhaustief):*
 - de feitelijke dataverzameling gebeurt door de provincied medewerkers, de technische aspecten zijn uitgewerkt door het Steunpunt;
 - inventarisatiefiches worden per post verstuurd naar alle logies- en attractieaanbieders (vanaf het tweede jaar zijn deze al gedeeltelijk ingevuld) door de provincied medewerkers;
 - mogelijkheden om te antwoorden voor de aanbieders: via post / fax of via webapplicatie;
 - invoer van niet-digitaal verzamelde gegevens gebeurt door de provincied medewerkers;
 - alle gegevens worden verzameld in een centrale, relationele databank;
 - opvolging (non-respons en correcties) gebeurt door de provincied medewerkers (brieven / telefonische contacten met aanbieders);
 - validatie gebeurt door de provincied medewerkers en het Steunpunt;
 - verdere verwerking en analyses gebeuren door het Steunpunt (\neq dataverzameling).

- *Maandelijks registratie vraaggegevens vanaf 2004 bij logies (III) (steekproefgewijs) en attracties (IV) (exhaustief):* overleg hierover is aan de gang (het scenario ligt nog niet vast):
 - er zal maximaal gebruik gemaakt worden van informatieverstrekking via elektronische drager (webapplicatie e.d.);
 - voor de logies levert het Steunpunt een representatief steekproefkader (gestratificeerde steekproef o.b.v. logiesvorm / locatie / capaciteit) en de provincied medewerkers vullen het kader in; dit tenzij er met vrijwillige deelname zal gewerkt zal worden;
 - de provincied medewerkers staan in voor de introductie van het systeem bij de aanbieders en het gedeelte van de dataverzameling dat niet via elektronische weg gebeurt;
 - alle gegevens worden verzameld in een centrale, relationele databank;
 - verdere verwerking en analyses gebeuren door het Steunpunt (\neq dataverzameling).

- *Eénmalige bezoekerssurvey bij de toeristische attracties:* gepland voor de zomer 2004, het ganse project, inclusief dataverzameling, gebeurt door het Steunpunt zelf:
 - op basis van de inventarisatie van de toeristische attracties in Vlaanderen (cf. II) wordt door het Steunpunt een typologie van toeristische attracties opgesteld;
 - uit elk type attractie wordt steekproefgewijs een aantal attracties geselecteerd;
 - de bezoekers aan de geselecteerde attracties worden geïnterviewd door medewerkers van het Steunpunt, met als doel bezoekersprofielen per type attractie te kunnen afleiden.

B. Werking van het Steunpunt Vakantieparticipatie

1. Inleiding

Het Steunpunt Vakantieparticipatie werd in mei 2001 opgericht binnen TVL met het doel om de participatie van mensen met een laag inkomen aan toerisme te verhogen en te ondersteunen.

Twee jaar na de oprichting kent dit Steunpunt plotseling een exponentiële groei. Sinds de oprichting bereikte het Steunpunt 12 500 mensen, waarvan 10 000 in 2003¹. Het aantal toeristische partners dat geïnteresseerd is om met eigen middelen projecten uit te werken in samenwerking met het Steunpunt Vakantieparticipatie stijgt eveneens. Momenteel werken 120 toeristische partners samen met het Steunpunt Vakantieparticipatie.

Het proefproject dat in mei 2001 werd opgestart is afgerond: de weg naar vakantieparticipatie is gebaad. De werking omtrent vakantieparticipatie wordt structureel ingebed binnen de werking van Toerisme Vlaanderen.

2. Stand van zaken: mei 2001 - zomer 2003

2.1 De opdracht van het Steunpunt Vakantieparticipatie

a) Toerisme voor Allen: de oorspronkelijke opdracht in 2001

Ongeveer 30% van de Vlamingen gaat niet met vakantie. Het Steunpunt Vakantieparticipatie kreeg in 2001 de opdracht om te werken aan de toeristische productontwikkeling en productondersteuning voor mensen die dit niet doen omwille van financiële redenen. Concreet hield de opdracht het volgende² in:

“Vanaf mei 2001 wordt een Steunpunt Vakantieparticipatie binnen TVL opgericht dat de taak heeft om:

- *een steun- en aanspreekpunt te zijn voor opstaporganisaties³*
- *een databank samen te stellen⁴*
- *een overlegplatform te zijn voor sturing en evaluatie van de genomen initiatieven⁵*
- *een reglementair kader op te stellen⁶*

Het Steunpunt heeft ook een emancipatorische functie en zal de motor zijn om de problematiek onder de aandacht van het publiek en de beleidsverantwoordelijken te brengen⁷.”

Intussen werden al deze taken opgestart: een omschrijving wordt in 1.3 gegeven.

¹ Stand van zaken eind november 2003.

² Tekst van het Europese congres omtrent “Toerisme voor Allen” in 2001

³ Zie punt 1.3 a) en d)

⁴ Zie 1.3 b)

⁵ Zie 1.3 d)

⁶ Zie punt 3

⁷ Zie 1.3 c)

b) De doelgroep van het Steunpunt in cijfers

Studies wijzen aan dat de doelgroep van dit Steunpunt 15 % van de Vlaamse bevolking of 910 550 mensen omvat⁸. Deze doelgroep omvat alle personen met een inkomen onder de EU-norm voor armoede in België⁹. Het betreft hier een niet-participerende doelgroep die extra arbeidsintensieve inspanningen vraagt omdat de financiële drempel niet de enige is. Tot nu toe bereikte het Steunpunt 12 500 mensen, waarvan 10 000 in 2003. De stijgende naambekendheid resulteert in een exponentiële groei.

Het profiel van deze bereikte doelgroep wordt omschreven in het volgende hoofdstuk.

2.2 Het huidige takenpakket van het Steunpunt Vakantieparticipatie

Concreet worden de volgende initiatieven genomen om niet-participerenden toch te laten deelnemen aan toerisme.

Deze taken worden uitgevoerd door 1 coördinator, 1 deskundige en een halftijdse administratieve medewerker.

a) *Stimuleren van sociale inclusie binnen de volledige toeristische sector (opstellen databank met vakantiemogelijkheden voor mensen met een laag inkomen)*¹⁰

Naast de subsidiëring van de opstaporganisaties werden er ook een groot deel toeristen bereikt via de bemiddeling van het Steunpunt omtrent sociale inclusie binnen de toeristische sector (doelgroepenbeleid). Toeristische partners werkten in het verleden geen sociaal tarief voor mensen met een laag inkomen uit omdat de selectie en toeleiding niet mogelijk was. Door de gerichte promotie, de screening van de doelgroep en de toeleiding door TVL beschikt het Steunpunt over een werkbaar en waterdicht systeem om de sociale inclusie van onze doelgroep binnen toerisme te realiseren.

Concreet beschikt TVL over een databank met alle mogelijke aanbiedingen voor mensen met een laag inkomen. TVL maakt dit aanbod bekend bij de doelgroep en screent mensen die een aanvraag indienen om voor dit aanbod in aanmerking komen.

Toeristisch Vlaanderen onthaalt deze werkwijze enthousiast, en sociale werkers zijn blij dat ze ook eens goed nieuws kunnen geven aan de mensen. Mensen met een laag inkomen krijgen op deze manier de kans om werkelijk te participeren en zich te emanciperen via individueel toerisme, dagtoerisme, en groepstoerisme bij commerciële en niet-commerciële toeristische aanbieders.

b) *Empowerment via netwerken (emancipatorisch werken)*

TVL stimuleert toeristische partners om zelf aan de slag te gaan met sociale inclusie. De bereidheid en de middelen zijn er, maar voor de toeleiding en de specifieke knowhow wordt steun gevraagd van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Bijkomend is het ook positief dat het Steunpunt alles kan overzien en centraliseren, qua strategie en beleid maar ook inzake informatieverstrekking binnen het sociale netwerk.

⁸ Studie NIS & jaarboek armoede 2002

⁹ Dit betekent dat deze personen een inkomen hebben dat lager is dan 60% van het gemiddelde inkomen van de bewoners van België.

¹⁰ Zie tabel 'Gemiddeld aantal toeristen per werkingsdag per categorie'

c) *Kwaliteitszorg via overleg en vorming*

Overleg en evaluatie zijn noodzakelijk om de nodige terugkoppelingsmechanismen in te bouwen. Concreet worden de volgende acties ondernomen om feedback te krijgen vanuit het werkveld.

- Een jaarlijks evaluatiemoment voor alle toeristische en sociale partners en voor vakantiegangers.
- Het uitvoeren van enquêtes bij zoveel mogelijk individuele vakantiegangers.
- De evaluatie van de gesubsidieerde organisaties via plaatsbezoeken aan de vakanties.
- Via talrijke persoonlijke contacten met mensen vanuit het netwerk.
- Het overlegplatform van het Steunpunt Vakantieparticipatie omvat partners vanuit verschillende invalshoeken om de genomen initiatieven per thema te kunnen evalueren.

Vele toeristische partners zijn geïnteresseerd om te werken rond vakantieparticipatie, maar ze vragen om specifieke vorming hieromtrent. Vaak vraagt men eerder een opleiding dan financiële middelen. Het Steunpunt gaat in op deze vraag omdat informatie en kennis inderdaad een noodzakelijke voorwaarde is om een aanbod voor mensen met een laag inkomen te kunnen uitwerken.

d) *Subsidies voor opstaporganisaties*

Organisaties die als hoofddoel groepsvakanties organiseren voor personen die in armoede leven, kunnen een erkenning krijgen als sociaal-toeristische organisatie volgens het decreet “Toerisme voor Allen” dat werd gestemd in het Vlaams Parlement in juli 2003. Een erkenning houdt de subsidiëring in van 75% van vervoers-, verblijfs-, animatie- en verzekeringskosten, alsook de subsidiëring van 75% van de kosten voor een coördinator. Als overgangsmaatregel voorzag de Raad van Bestuur van TVL sinds 2001 jaarlijkse investeringen naar het model van het ontwerp van decreet.¹¹

De erkende organisaties kunnen eveneens beroep doen op het Steunpunt voor advies omtrent praktische, juridische en financiële kwesties.

3. Klantenprofiel

3.1 Mensen met een laag inkomen

Zoals hierboven reeds vermeldt, leeft 15% van de Vlamingen met een inkomen dat hen niet toelaat om volwaardig te participeren aan vakantie. 15% van de bevolking verdient minder dan 60% van het gemiddelde inkomen van de Vlamingen (EU-norm voor armoede).

Deze doelgroep is zeer divers, aangezien er vele redenen zijn waarom mensen met een laag inkomen moeten leven.

Enkele voorbeelden van lage inkomens zijn:

- Inkomensvervangende tegemoetkoming voor mensen met een (fysieke of mentale) handicap

¹¹ Zie tabel ‘budgetten per jaar in euro’, investeringen.

- Invaliditeit (fysieke of psychische werkonbekwaamheid)
- Leefloon
- Werkloosheidsuitkering
- Gewaarborgd inkomen voor bejaarden

Enkele voorbeelden van lage *beschikbare* inkomens zijn:

- Mensen die leven met schuldbemiddeling. Zij krijgen het leefloon, over de rest van hun inkomen kunnen ze niet beschikken.
- Mensen met een ernstig ziek familielid. Zij hebben zeer hoge medische kosten, waardoor ze veel minder overhouden.

Binnen deze 15 % zijn er gradaties van armoede:

Bestaansonzekeren	Mensen die een onzeker inkomen hebben omwille van interimarbeid, periodieke technische werkloosheid, enz. Ze schommelen boven en onder de armoedegrens en vormen een belangrijke risicogroep. Het aandeel van deze groep stijgt.
Nieuwe armen	Mensen die naar aanleiding van bepaalde life events in armoede geraken. Een echtscheiding, de sterfte van een partner, zelfstandig gaan wonen, ziekte, ontslag, enz. kunnen aanleiding geven tot armoede. Een deel van deze groep is vaak wel in staat om na enkele jaren uit de armoede te geraken. Het aandeel van deze groep stijgt de laatste jaren.
Generatiearmen (7%)	Mensen die in armoede geboren zijn en die niet gemakkelijk op eigen kracht uit de armoede kunnen geraken. Ze zijn uitgesloten van de aanvaarde leefpatronen van de maatschappij, en dit op verschillende domeinen van wonen, arbeid, vrije tijd, gezondheidszorg, ... Ze moeten kansen krijgen om vanuit hun vaardigheden te kunnen participeren aan het maatschappelijke gebeuren.
Thuislozen	

Samenvattend kan men stellen dat ‘de arme’ niet bestaat. Armoede is een complex maatschappelijk gegeven dat een zeer gevarieerde groep van mensen kan treffen.

3.2 De vraag van de klant naar vakantie

Mensen met een laag inkomen kennen vaak niet alleen een financiële drempel, maar ook sociale en psychologische drempels om met vakantie te gaan. Vooral generatiearmen hebben er veel last van. Uitgaand vanuit deze drempelvrees zijn er verschillende vakantiemogelijkheden. Ze worden hieronder omschreven. Generatiearmen vermeldden in een overlegvergadering een trappensysteem, waarbij men start met de meest laagdrempelige

vakantie en dan stilaan opklimt. Eerst wordt het vakantieaanbod met de laagste drempel omschreven.

a) daguitstappen met de eigen gekende groep

Voor mensen met een laag inkomen vormt een daguitstap in groep vaak de eerste vakantiemogelijkheid. Het is goedkoop, alles wordt georganiseerd door de begeleider (die vaak nog een deel financieel ondersteunt) en als het tegenvalt ben je ook snel weer thuis. Binnen de werking van het Steunpunt worden gemiddeld 28 mensen per dag bereikt via deze formule.

b) groepsvakanties met de eigen gekende groep

Velen durven enkel met een gekende groep met vakantie gaan. Er is geen risico om bekeken of uitgelachen te worden, alles wordt voor je geregeld en de bijdrage die men vraagt is heel laag. Vanuit de doelgroep zelf wordt deze vorm van toerisme verkozen, maar voor de sociale organisaties is het niet eenvoudig om dit te realiseren omdat er heel veel bij komt kijken. Het Steunpunt bereikt gemiddeld 4 mensen per dag via bemiddeling voor dergelijke groepsvakanties.

c) georganiseerde groepsvakanties door opstaporganisaties

Opstaporganisaties hebben zich gespecialiseerd in het organiseren van groepsvakanties voor generatiearme kinderen, jongeren en / of volwassenen. De drempel is hoger omdat de deelnemers mekaar op voorhand niet kennen. Maar over het algemeen zijn deze vakanties beter georganiseerd en geanimeerd dan de bovenvermelde groepsvakanties. Momenteel subsidieert het Steunpunt 11 organisaties die jaarlijks 2000 toeristen in totaal bereiken. Gemiddeld bereikt het Steunpunt 14 toeristen per dag via de subsidiëring.

d) groepsvakanties van grote ledenorganisaties

Deelnemen aan vakanties van reguliere toeristische organisaties (Sporta, J&G, Intersoc, enz.) is voor velen een droom. Maar ten eerste is het aanbod zeer klein, en ten tweede is er toch nog steeds een psychologische drempel –vooral bij volwassenen en jongeren. Het Steunpunt slaagde erin om in 2003 een 40 – tal kinderen tot 12 jaar te laten deelnemen aan Sportavakanties.

e) individueel dagtoerisme

Voor mensen die graag gewoon willen participeren zoals iedereen, zonder begeleider, is individueel dagtoerisme vaak een leuke optie. Een bezoek aan een gekende attractie wordt heel belangrijk gevonden omdat men dan ook kan vertellen dat men er is geweest. Niet iedere attractie is bereid om het sociaal tarief ook aan individuen toe te kennen uit praktische overwegingen. Het Steunpunt bereikt momenteel gemiddeld 2 toeristen per dag voor dit aanbod, maar vaak wordt het ook ingepast tijdens individuele vakanties.

f) individuele vakanties

Individuele vakanties bieden de beste mogelijkheid voor mensen om zich volledig te integreren binnen toerisme. Dit aanbod wordt vooral gebruikt door nieuwe armen, bestaansonzeker en ondernemende generatiearmen of generatiearmen die goed worden

voorbereid door hun begeleider. Steeds meer mensen willen gewoon zoals iedereen met vakantie, zonder een begeleider die zich opnieuw komt 'moeien'. De resultaten van dit aanbod zijn steeds uitgesproken positief, zowel bij de aanbieder als bij de klant. Het Steunpunt bereikt gemiddeld 5 toeristen per dag met dit aanbod.

4. Vanaf 2004: lidmaatschap voor sociale organisaties

Toeristische partners werken enkel sociale tarieven uit wanneer het Steunpunt Vakantieparticipatie hen de klanten voor dit specifieke aanbod levert. Men kan aan de kassa of balie niet uitmaken wie recht heeft op een sociaal tarief. Om stigmatisering te vermijden werd er niet gekozen voor 'vakantiecheques of kansarmenpas', maar voor een Steunpunt op maat van de klant.

Deze werkwijze is een noodzakelijke voorwaarde om inclusie mogelijk te maken, maar ook zeer arbeidsintensief. Om in de toekomst efficiënter te kunnen werken, zullen sociale organisaties verplicht worden om lid te worden van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Lidmaatschap is gratis.

- Sociale organisaties die in groep een daguitstap organiseren voor mensen met een laag inkomen zouden jaarlijks een lidmaatschap kunnen bekomen na grondige screening door het Steunpunt. Verantwoordelijken van deze groepen zouden hun lidkaart van het Steunpunt dan kunnen tonen aan de kassa. Op deze manier kan het Steunpunt veel tijd besparen omdat er niet voor enkele aanvraag bemiddeld moet worden. Overleg met de sector wees uit dat een meerderheid voorstander is.
- Voor het verblijfstoerisme is het niet aangewezen om met lidkaarten te werken. Hier wordt aanbevolen om de individuele begeleiding en screening om op vakantie te gaan te blijven toepassen. Een individu kan dan in aanmerking komen als het ingeschreven wordt door een organisatie die lid is of op basis van het inkomen.